

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

De Sacramento Pœnitentiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

actiones, quæ nec propriè liberales sunt, nec serviles, sed communes tam liberis quàm servis, ut currere, ludere, digladiari, saltare, navi vel curru vehi, pedibus vel equo itine-

rari, venari, piscari, &c. modò hæc ultima fiant sine gravi labore in comportandis vel trahendis retibus aliisque instrumentis, & absit scandalum.

De Sacramento Pœnitentiæ.

CASUS XCVI.

De ejus necessitate, materia proxima, dolore & proposito.

JAbinus in examine Synodali interrogatus: 1. Quid sit virtus pœnitentiæ, quodnam ejus objectum materiale formale? 2. Quid Sacramentum? 3. An virtus pœnitentiæ sit necessaria necessitate mediæ? 4. An præcepti, & quando. 5. An & quando Sacramentum. 6. Quid sit detestatio, dolor, propositum, & qualiter requirantur ad Sacramentum. 7. Quid sit contritio perfecta, an appreciativè summa. 8. An statim justificet, an requirat certam intentionem, vel durationem. 9. Quid attritio, an sufficiat cognita, vel falso existimata. 10. An ex solo metu gehennæ sit honesta. 11. Supernaturalis. 12. Efficax. 13. Quid de dolore ex metu pœnarum temporalium. 14. An dolor debeat esse universalis. 15. An etiam respectu venialium. 16. An sensibilis. 17. An elicitus ex intentione confitendi. 18. An precedere absolutionem, an confessionem. 19. An perseverare moraliter. 20. Qualiter revocetur. 21. An idem dolor sufficiat pro pluribus confessionibus. 22. An

repeti debeat confessio probabiliter invalida. Pro Resol.

QUÆR. I. Quid & quoruplex sit pœnitentiæ?

R. I. Pœnitentiæ dicta est à pœna, quasi pœna tenentia, quia non solum includit resipiscentiam seu propositum non peccandi deinceps, ut volunt hæretici, sed & dolorem animi seipsum affligentis ob malè commissâ vel omisâ; nam S. Script. & SS. Patres dum de pœnitentiâ loquuntur, semper doloris, afflictionis vel pœnæ mentionem faciunt. Job. ult. Idcirco meipsum reprehendo, & ago pœnitentiâ in favilla & cinere. Joël 2. Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejuniis & fletu, & planctu, & scindite corda vestra, &c. Et clarissimè S. Aug. lib. 50. Homiliarum Homil. ult. Non sufficit mores in melius commutare, & a factis malis recedere, nisi etiam de his, quæ facta sunt, satisfaciatur DEO per pœnitentiæ dolorem. per humilitatis gemitum, per contriti cordis Sacrificium, &c.

§. II. Pœnitentia dupliciter accipitur: *Primò*, ut virtus. *Secundò*, ut Sacramentum. Ut *Virtus* est habitus inclinans ad detestandum & vindicandum peccatum proprium; ejus præcipuus actus seu pœnitentia actualis est contritio, quæ genericè sumpta est *Detestatio ac dolor animi de peccato, quatenus est offensa & injuria Dei, intentione eam delendi ac vindicandi, seu compensandi*, S. Th. q. 85. a. 3. §. a. 1. ad 3. Objectum materiale est peccatum proprium, formale honestas compensationis sita in hoc, quod ipse homo operetur ad compensandam & puniendam in se offensam & injuriam Deo illatam; peccatum verò dicitur offensa Dei, quatenus causat displicentiam, indignationem, iram & aversionem, & hæc offensa apud homines potest esse sine injuria: ut si amico absque causa neges librum, quo ipse valde indiget, & tu non uteris, utique amicum offendis, eique das causam displicentiæ & aversionis, non tamen facis ei injuriam, quia jus ad librum non habet; nam injuria est *lesio alieni juris ipso rationabiliter invito*: ideoque requirit restitutionem, seu redintegrationem juris læsi, quantum fieri potest. Offensa requirit satisfactionem per petitionem veniæ, per obsequia specialia; & quamvis Deo pro peccati injuria nihil possimus restituere, seu dare aliquid ex nostris, quod antè Dei non fuerit, nihilominus æquissimum est, ut quæ contra sanctissimam ejus voluntatem, jus ac leges iniquè egimus, per pœnitentiam in nobismet ipsis vin-

dicemus; pœnitentia prout reparat offensam seu pacem læsam, pertinet ad virtutem pacis, quatenus satisfacit pro injuria, reducitur ad justitiam; ejusdem enim virtutis est amare bonum, & avertere malum oppositum. Plura de objecto, fine & qualitate virtutis pœnitentiæ, si placet, vide apud Scholasticos, mihi non vacat, quia ad praxin parum sunt utilia. Pœnitentia ut Sacramentum est *absolutio hominis verè contriti & confessi à peccatis post Baptismum commissis*; est institutum à Christo Domino post resurrectionem, præcipuè dum *Joan. 20.* Apostolis dixit: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.* Trid. sess. 14. c. 1.

QUÆR. II. Qualiter pœnitentia sit necessaria? 3.

§. 1. Virtus pœnitentiæ homini in peccato mortali constituto omni tempore fuit necessaria necessitate mediæ, adeo ut sine aliquo ejus actu attritione vel contritione nullum mortale cognitum in hac providentia remittatur, est de fide, Trid. l. c. & Luc. 3. *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes simul peribitis.* Ratio est, quia homo per peccatum se voluntariè avertit à Deo; ergo per pœnitentiam se iterum ad DEUM convertere debet. 2. Etiam datur præceptum con- 4. terendi vel dolendi non quidem statim post admissum peccatum, vel quamprimùm peccati memoria recurrit, ut contra S. Ant. Sylvest. Palud. Cajet. Sor. &c. docet communissima totius Ecclesiæ praxi approbata senten-

tentia: sed ad non differendum nimis diu, certè non ultra annum, ut vult Laym. aut ultra aliquas septimanas, spectatis circumstantiis personæ, tentationum, occasionum, periculorum, &c. juxta illud Eccl. 5. *Non tardes converti ad Dominum, neque differas de die in diem, subito enim veniet iræ illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Ratio est, qui tamdiu manet voluntariè in Dei inimicitia, censetur de novo contemnere amicitiam Dei, & exponit se periculo gravius relabendi, faciè que jacturam bonorum spirituum vix numerabilium. 3. De articulo vel periculo mortis omnes admittunt obligationem contritionis perfectæ, saltem si Sacramentum suscipi non possit: imò quamvis suscipi possit, adhuc probabilius est obligatio ad contritionem perfectam, tum quia si unquam, certè in tali articulo, à quo pendet felix vel infelix aternitas, agendum est tutius, & locum habere debent verba S. S. Amb. & August. *c. si quis de pœnit. Tene certum, & dimitte incertum; & nemo satis certus est, quòd per attritionem solam cum Sacramento sit salvandus, quia posset non esse baptizatus, ideòque incapax Sacramenti pœnitentiæ, posset Sacerdos catere validâ ordinatione, intentione, errâsse in forma, &c. tum quia tunc obligat præceptum charitatis in Deum, ut dixi Cas. 16. n. 5.* Sed non potest quis Deum perfectè diligere, quin memor peccatorum ex eodem motivo dolcat, & conteratur de peccatis: Ergo. Deinde qui negligit contritionem, non

videretur facere quod est in se, ad quod videretur omninò obligari in tali articulo, aliàs nec satis confidere poterit Deum etiam ex sua parte non defuturum. Quare agonizantes ad ejusmodi actus præmissâ fide & spe studiosè sunt disponendi. 4. Per accidens contritio necessaria est, quando aliter tentatio vinci, aut imminens & publica Dei pœna, v.g. inundatio, irruptio hostium, &c. averti, vel aliud præceptum obligans, v.g. Communio sine pœnitentia impleri non potest.

§. II. Sacramentum pœnitentiæ post Baptismum relapsus est necessarium necessitate mediæ in re vel in voto susceptum, quia est medium ex sui institutione justificativum, sine quo in re vel in voto susceptum nullum post Baptismum remittitur peccatum: suscipitur autem in voto vel proposito per actum contritionis seu charitatis perfectæ; nam qui perfectè conteritur aut diligit, est paratus servare omnia præcepta, adeòque implicite etiam præceptum confessionis, quando obligabit, de quo dicam *Cas. seq. q. 8.*

QUÆR. III. Quid sit contritio, dolor, propositum, & qualiter requiratur ad Sacramentum Pœnitentiæ? 6.

§. I. Contritio in genere est *animi dolor, & detestatio de peccato commisso cum proposito non peccandi de cetero, Trid. c. 4.* Dicitur contritio, quia per eam cor hominis præ dolore quasi comminuitur, liquefit vel conteritur. Idque Spiritus S. in anima operatur ferè

ferè hoc ordine : Primò immitit agnitionem peccati, quâ agnoscit se Deum offendisse, cœlum amisisse, infernum inervisse, &c. 2. Succedit cogitatio de placando Deo per pœnitentiam. 3. Incipit voluntas peccatum execrari, detestari, dicendo v. g. *Utinam Deum meum non offendissem, tale scelus non admissem!* Igitur *formalis detestatio* est fuga, horror, & aversio, qua voluntas, quantum est in se, velle peccatum nunquam fuisse commissum. 4. Detestationi se infallibiliter consociat *formalis dolor*; id est tristitia, anxietas, lucta & inquietudo mentis conantis repellere malum peccati præsens, soletque exprimi his vel similibus verbis: *Heu me miserum! quid feci? Quo me vertam?* &c. Cùmque tristitia invalescit, non sistit in sola parte rationali, seu voluntate, sed & partem sensitivam occupat; hinc gemitus, singultus, lacrymæ, deliquia, &c. hic sensibilis dolor, etsi salubris sit, non tamen requiritur, neque ejus defectus est sufficiens signum defuisse dolorem rationalem efficacem. 5. Sequitur propositum efficax nunquam peccandi in futurum, petitio veniæ, voluntas satisfaciendi, & peccata in seipso puniendi per opera pœnitentiæ, &c. Igitur ad quamcunque contritionem sufficientem ad Sacramentum pœnitentiæ sive pœnitentiæ imperfectam ex mente Trid. requiruntur tria: 1. *Formalis detestatio*; quæ excludit peccatum ut præteritum, vellèturque illud nunquam fuisse. 2. *Formalis dolor*, id est in-

quietudo, tristitia animi de peccato, apprehenso ut præsente: nec sufficit solus amor, quia Trid. explicitè requirit dolorem: Si tamen quis bonâ fide cum amore Dei ad Sacramentum accessisset, potest præsumere se etiam habuisse dolorem; etsi ejus non recorderetur, quia non potest moraliter existere amor Dei perfectus; quin in homine peccatorum memore actu causet dolorem; qui enim actu summè amat & æstimat Dei amicitiam; non potest non odisse, & dolere inimicitiam, & offensam amici cognitam: similiter qui dolet se dolere non posse, per se loquendo, non habet dolorem sufficientem, quia hic dolor non est de ipso peccato, sed de carentia doloris; in homine tamen timorato ordinariè conjungitur cum dolore de ipso peccato, hinc qui cum tali dolore ad Sacramentum accessit, non tenetur confessionem repetere. 3. Propositum non peccandi de cætero: & quamvis probabilius sufficiat propositum virtuale inclusum in dolore universali, ut docet communis cum *Diana, Dicast. Gorm. p. 1. n. 468. Mezger. d. 44. a. 2.* quia si quis verè doleat, & non cogitet de proposito, neque de peccando in futurum, eò quòd v. g. dolore sit abreptus vel statim decapitandus, talis cum Sacramento videtur satis dispositus ad justificationem; in praxi tamen adhibendum est propositum formale, quo voluntas explicitè & seriò dicat: *Nolo peccare in futurum*; quia agitur de valore Sacramenti, & est incertum, an pro-

po-

positum virtuale sufficiat; nam *Conc. Florent. & Trid.* non minùs expressam mentionem faciunt propositi, quàm doloris; & si sufficeret propositum implicitum, præter dolorem non requireretur propositum, quia dolor ipse est propositum implicitum.

7. §. II. Contritio est duplex, perfecta & imperfecta; perfecta concipitur ex motivo charitatis, dolerique de peccato, quatenus est offensa Dei Summi Boni super omnia dilecti; vi hujus doloris homo appretiat & æstimat Deum super omne bonum creatum, & peccatum super omne malum; ita ut si opus esset, paratus sit potiùs amittere & perire omnia bona, etiam se ipsum, quàm Deum, & sustinere omnia mala physica, mortem, annihilationem, pœnas inferni, quàm rursus peccare, & hoc sensu contritio debet esse amor prædominans: ejusmodi tamen comparationes facere in praxi est periculosum, homini præsertim scrupuloso & imperfecto; cum enim mala pœnæ utpote sensibilia naturaliter magis moveant, quàm mala culpæ, homo facillè incidet in nova peccata, scrupula vel desperationem; quare caveat Confessarius, ejusmodi comparationes proponere imperfectis, & si spontè pœnitenti incidant, v. g. *Quid faceres, si jam deberes cremari vivus, vel fornicari? Gratiam tui principis perdere vel committere hanc injustitiam?* &c. Non tenetur aliquid horum eligere, sed potest omnia respicere tanquam impertinentia & periculosa, satis est, quòd amore DEI
R. D. Jansen Pars II.

offensi de facto serid doleat & proponat non peccare deinceps, non attendendo, quid facturus esset in hac vel illa hypothesi pos-vel impossibili. 2. Contritio est actus perfecta charitatis in Deum, includitque votum Sacramenti Pœnitentiæ, hoc ipso quòd includat voluntatem servandi omnia Dei præcepta, & justificat extra Sacramentum, *Trid. c. 4. & Prop. 71. Baij damnata: Per contritionem etiam cum charitate perfecta, & cum voto suscipiendi Sacramentum conjuncta, non remittitur crimen, extra casum necessitatis, aut martyrii, sine actuali susceptione Sacramenti.* 3. Contritio justificat, quamprimùm existit, neque ad hoc requiritur mora temporis, aut certa intensio, ut contra Adrian. & paucos Lovanienses apud Platel. p. 5. n. 550. (qui contritionem ab attritione distinguunt per solam majorem intensiorem) docet communis & certa cum S. Th. Bonav. *Suar. hic d. 4. s. 4. n. 7. Lug. d. 5. s. 8. n. 19.* Quia S. Scriptura, Trid. & SS. PP. loquentes de contritione justificante, nullibi mentionem faciunt certæ durationis, vel intensiõis; sed solùm requirunt, ut sit charitate perfecta, atque talis est hoc ipso, quòd procedat ex motivo charitatis, & detestetur peccatum, quia Deo summo bono malum est: Ergo. Et specialiter quoad intensiorem docet Synod. *Agathensis* apud Gorm. p. 1. n. 445. his verbis: *Sat est ad veram contritionem detestatio super omnia, licet dolor non sit ita intensus ut alicujus mali temporalis.* Similiter S. Th. in *Suppl. q. 5. a. 3. Qug-*

N libet

libet contritio est gratiâ gratum faciente informata; ergo quantumcunque sit parva, delet omnem culpam: idem docet de duratione 1. 2. q. 113. a. 7. in Corp. ubi ait, motum liberi arbitrii, per quem causatur justificatio, posse esse instantaneum. Ratio à priori est, quòd substantia & dignitas contritionis consistat in appretiatione DEI super omne bonum, & peccati super omne malum; quòd autem magis vel minùs sit intensa, plus minusve duret, est illi accidentale, vis autem justificationis in substantia contritionis, non in accidente ponenda est.

4. Certum est, ad Sacramentum pœnitentiæ non requiri contritionem, charitate perfectam; aliàs enim non per ipsum Sacramentum, sed semper præviè causaretur peccatorum remissio, & Sacramentum pœnitentiæ non magis dici posset causativum primæ gratiæ, quàm Sacramenta vivorum, quòd apertè falsum est.

9. R. III. Contritio imperfecta, quæ proprio nomine vocatur *Attritio*, est *animi dolor, & detestatio peccati cum proposito non peccandi de cætero concepta ex motivo aliquo inferiore à charitate perfecta distincto*, v. g. ex spe præmii, timore judicii Divini, gehennæ & pœnarum, ex turpitudine peccati, quatenus est contra cultum, reverentiam, obedientiam DEO debitam; vel spoliat animam gratiâ, pulchritudine, jure ad gloriam, &c. Attritio à contritione perfecta solùm distinguitur ex parte motivi; perfecta enim procedit ex motivo charitatis seu amoris, amicitia & benevolen-

tiæ, attritio procedit ex amore concupiscentiæ, quo vel volumus nobis bonum, scilicet veniam peccatorum, gratiam & gloriam, &c. vel volumus avertere à nobis malum gehennæ, purgatorii, iram Dei &c. idèoque omnis attritio salutaris ultimatè est actus spei Theologicæ vel timoris Dei. Certum videtur, quòd explicata attritio cum Sacramento pœnitentiæ sufficiat ad justificandum peccatorem; de ea enim Trid. c. 4. habet sequentia: *Et quamvis sine Sacramento pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento pœnitentiæ impetrandam disponit.* Sufficiet itaque attritio etiam cognita, quia per hoc, quòd cognoscatur, non amittit vim suam; & quamvis Confessarius optimè faciat pœnitentem disponendo ad contritionem, si tamen advertat eum ad illam non pertingere, sed sistere in sola attritione, tenetur eum absolvere, quia est ritè dispositus; è contra, qui putat requiri contritionem, peccat mortaliter, si scienter accedat cum sola attritione, quia quantum est in se, Sacramentum reddit nullum. Neque sufficit attritio falsè existimata, quia existimatio non potest supplere defectum partis essentialis.

R. IV. Ut attritio & dolor ex præmemoratis motivis conceptus, sufficiens sit ad Sacramentum pœnitentiæ, debet habere conditiones seqq. 1. Dolor debet esse honestus & bonus, qualis etiam esse potest conceptus ex solo metu gehennæ, vel

vel spe præmii, est de fide ex *Trid.* c. 4. & 5. ubi docet, ejusmodi attritionem esse donum Dei, & Spiritus S. impulsus. Et, quo pœnitens adjutus viam sibi ad justitiam parat; sed actus, qui est impulsus Spiritus S. qui viam ad justitiam parat, est honestus, imò & supernaturalis, ergo. Unde Alex. VIII. meritò damnavit prop. 14. *Timor gehenna non est supernaturalis.* 16. *Attritio, quæ ex gehenna & pœnarum metu concipitur, sine dilectione benevolentia, non est bonus motus ac supernaturalis.* 2. Dolor debet esse

11.

supernaturalis, uti nunc certum est ex Prop. 57. ab Innoc. XI. damnata: *Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modo honestam.* Ratio est, quia dispositio & medium debet esse proportionatum fini suo; sed finis, ad quem disponit attritio, est quid supernaturale, scilicet ipsa gratia sanctificans, ergo: in facto autem dolor erit supernaturalis, si ejus motivum proponatur per fidem, & specialiter respiciat Deum tanquam in se bonum, aut tanquam præmiatorem bonorum, vindicem malorum, tanquam primam regulam omnis honesti, &c. tunc enim si simul adsit spes veniæ, nihil deerit, quò minus in talem dolorem influat principium aliquod supernaturale, refundens supernaturalitatem. Unde non sufficit, sed vanus & inutilis est omnis dolor ex motivo naturali, ut si doleas de peccato ob contractam inde infamiam, morbum, paupertatem, supplicium, &c. 3. Dolor & propositum debent esse efficacia,

12.

hoc est, excludere omnem affectum etiam conditionatum ad peccatum; inde non valet dolor ex timore *serviliter servili*, quo quis dolet & detestatur peccata propter pœnam, v. g. gehennæ, cum ea animi comparatione, ut si non esset gehenna, non vellet dolere, sed peccare; quæ comparatio involvit affectum peccandi conditionatum, si abesset pœna. Si timor pœnæ sit absque tali comparatione animi, dicitur *servilis* sine servilitate; & talem dari posse, probat *S. Th.* 2. 2. q. 9. a. 4. nam potest quis nunc ferriò nolle peccare, quia peccatum causat infernum, præsciendo an peccaturus esset, si motivum illud non occurreret; & sicut qui dicit, nolo furari, quia furtum causat patibulum, non idèd dicit se furaturum, si furtum non causaret patibulum, sed ab hoc præscindit, attamen vi hujus actus absolute vult non furtum; item sicut actus, quo dico: Nolo hodie peccare, est honestus, neque ideo dico me velle cras peccare, sed ab hoc præscindo, ita attritus ex metu gehennæ; & *Trid.* dicit attritionem *ex metu gehenna* conceptam disponere cum Sacramento ad justificationem, *si voluntatem peccandi excludat*, ergo manifestè supponit eam excludere posse: & certè si possit in homine dari metus mali corporalis efficax, id est determinans ad adhibenda omnia media necessaria pro evitando illo medio corporali, cur non possit dari metus efficax inferni, qui voluntatem determinet ad adhibenda media necessaria pro

N 2 evi-

13. evitando inferno, atque tale medium est vitare omnem affectum peccati mortalis, ergo. Hinc plerique dicunt, id in praxi esse certum & tutum: dolor verò conceptus ex metu pœnarum temporalium hujus vitæ, ut à Deo infligendarum, etsi speculative videatur sufficere, si per fidem proponatur, quia tunc potest esse honestus, supernaturalis & efficax modo explicato, & hoc timore salubriter concussi Ninivita plenam terroribus pœnitentiam egerunt, & misericordiam à DEO impetrârunt, Trid. l. c. quia tamen id Canus, Hurt. Vasq. q. 92. a. 1. probabiliter negant, in praxi adhibendus est dolor certò sufficiens, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis. Si quis tamen cum tali dolore bonâ fide confessus est, non tenetur confessionem repetere; quia dolor ille probabilissimè est sufficiens, Tamb. Lugo d. 5. n. 150. Sporern. 242. La Croix n. 884. 4.

14. Dolor (idem est de proposito) debet esse universalis, hoc est, se extendere ad omnia mortalia etiam ignorata saltem implicite ratione motivi omnibus mortalibus universaliter oppositi, ut si doleas ob Deum offensum, cœlum amissum, infernum pœmeritum, &c. S. Th. Pallav. Gorm. à n. 149. Stotz. hic n. 76. Ratio est, quia unum mortale non remittitur sine alio, & nullum remittitur sine dolore; si ergo unum non remittatur, eò quòd ad illud se non extendat dolor, etiam reliqua non remittentur; hinc si habeas peccatum dubium, vel aliud, quod ex justa

causa nunc confiteri non teneris, debes de eo dolere, aliàs confessio est nulla & sacrilega. Dixi, saltem implicite, quia opus non est, ut de singulis explicite & distinctè doleas; neque opus est omnia distinctè cognoscere nisi in ordine ad confessionem, S. Th. q. 28. de veric. a. 5. ad 3. Snar. d. 4. s. 6. Dian. p. 3. t. 5. n. 118. Spor. à n. 88. Ratio est; quia quando adest vera contritio vel attritio cum Sacramento, etiam si quis explicite non cogitet de omnibus mortalibus à se commissis, ut per se patet, & testantur S. Paginæ plures, v. g. S. Mariam Magdalenam, bonum Latronem, S. Paulum, &c. repente fuisse justificatos absque hoc, quòd tempus haberent peccata singula recogitandi; an verò Sacramentum pœnitentiæ defectu doloris universalis possit esse validum & informe, Scholasticis relinquo, quia plus habet difficultatis, quàm utilitatis. Dolor respectu venialium etiam suo modo debet esse efficax & universalis, aliàs non remittuntur omnia; sed tantum ea, de quibus doletur efficaciter cum serio proposito ea deinceps non committendi. Si confitens mera venialia de nullo haberet dolorem & propositum efficax, certò peccaret mortaliter, quia redderet Sacramentum nullum defectu materiæ proximæ; non tamen videtur mortale, si confitens doleat de aliquibus, & non de omnibus; cum enim venialia sint materia libera, sufficit ad valorem Sacramenti efficaciter dolere de aliquibus.

15.

Snar.

*Suar. Lug. d. 14. f. 8. Mezger. d. 46.
n. 4. n. 11.*

Dices, qui Sacerdoti inter plures hostias apponit unam non consecrabilem, v. g. hordeaceam, peccat mortaliter: ergo etiam qui ponit unum peccatum, in quod cadere non potest absolutio; deinde quoad illud peccatum, de quo non doletur, falsificatur forma: *Ego te absolvo*, quod videtur gravis irreverentia. *3.* N. C. Forma consecrationis est demonstrativa, & de singulis hostiis dicit: *Hoc est Corpus meum*, quod falsificatur in hostia hordeacea, & exponitur merus panis adorandus, quod est idololatria; at forma remissionis non dicit de singulis peccatis quod remittantur, sed tantum: *Ego te absolvo*, hoc est, do gratiam remissivam omnium peccatorum, quod manet verum, etiam si unum vel alterum veniale non remittatur, vel etiam subjiciatur mortale semel ritè confessum, vel antecederet remissum per contritionem. *5.* Dolor debet esse sensibilis, non eo sensu, quod debeat elici ab appetitu sensitivo, sed quod debeat signo aliquo externo manifestari, quod fit per ipsam confessionem, tunctionem pectoris, peritionem Confessarii, &c. Ratio est, quod confessio debeat esse dolorosa, & ut talis cognosci à Confessario, atque hoc fieri non potest, nisi dolor signo aliquo externo manifestetur: ergo. *6.* Dolor debet elici ex intentione confitendi, *Bonac. Dicast. La Croix n. 687. cont.*

16.

17.

Lug. Raster, Tamb. Sporer, Mezger. Ratio est, quia aliàs dolor non est actio Sacramentalis, nec censetur subijci formæ, tanquam pars materialis & determinanda, sicut ablutio facta sine intentione baptizandi, quamvis ex post referretur ad Baptismaum, & adderetur forma, non esset pars Baptismi. Si dicas, ablutio est actio ministri, qui agit nomine Christi, ideòque specialiter debet poni ex intentione Sacramenti; dolor verò est actus suscipientis Sacramentum. *Contra est:* Etiam actio suscipientis debet poni ex intentione Sacramenti; si enim ordinandus poneret contactum materiarum sine intentione Sacramenti, non ordinaretur validè, neque validè absolvetur, qui non confiteretur ex intentione Sacramenti; si enim ipsa satisfactio, quæ solùm est pars integralis, debeat poni cum ordine ad Sacramentum, ut dicam suo loco, multò magis dolor, qui est pars essentialis. *Dices:* Trid. nullam facit mentionem de dolore eliciendo ex intentione confessionis. *2.* Dolor de peccatis ante Baptismaum non necessariò refertur ad Baptismaum, ergo nec dolor ad confessionem. *3.* Dolor & propositum efficax includunt voluntatem servandi omnia præcepta, ergo & voluntatem confitendi implicitam, quæ sufficit. *3.* *ad 1.* Tridentinum requirit dolorem, qui sit pars & materia proxima Sacramenti, qualis non est, nisi eliciatur ex intentione confiten-

N 3 di.

di. *Ad 2. N. C.* Dolor est pars Sacramenti pœnitentiæ, non verò Baptismi, hinc non indiget per intentionem referri ad Baptismum. *Ad 3. N. C.* Sæpè elicitur dolor de peccatis, de quibus confitendis non est præceptum, qualia sunt venialia aut mortalia semel ritè confessa, adeòque dolor secundùm se est quid indifferens ad confessionem. Deinde dolor debet magis referri ad confessionem quàm ad alia præcepta, v.g. de jejunio, de audienda Missa, est enim pars Sacramenti, & pars debet referri ad partem; sed per voluntatem implicitam servandi omnia præcepta, dolor non magis referatur ad confessionem, quàm alia præcepta; ergo requiritur alia relatio, scilicet ut eliciatur ex intentione explicita suscipiendi Sacramentum, neque de hoc in praxi potest esse dubium, quia agitur de valore Sacramenti. 7. Dolor & propositum debent præcedere absolutionem, vel saltem ante ejus finem esse præsentia, ut certum est; nam sine dolore & proposito pœnitens non est dispositus, & absolutio non potest ferri super indispositum. Dubium est, an dolor debeat præcedere confessionem? Affirmant *Suar. Con. Dicast. Laym.* quia confessio non videtur esse Sacramentalis & dolorosa, nisi procedat ex prævio dolore tanquam causa, & dolor subsequens per confessionem non potest fieri sensibilis, nihilominus dolorem posse subsequi confessionem docet communis, & probat praxis confessorum & pœnitentium,

qui contenti sunt, si dolor eliciatur ante absolutionem; confessio est Sacramentalis & dolorosa ex hoc, quòd fiat ex intentione Sacramenti & eliciendi dolorem ante absolutionem, unde & dolor per eam tanquam per causam fit sensibilis; quia tamen sententia opposita non videtur improbabilis, in praxi eliciendus est dolor ante confessionem, vel post dolorem accusatio in genere repentenda, dicendo: *De his omnibus doleo & me accuso, &c.* 8. Dolor debet tempore absolutionis perseverare moraliter, ita ut vi istius doloris adhuc censeatur pœnitere, quòd tunc fiet, si dolor adhuc existat in se, vel in aliquo suo effectu; hinc communiter dicunt, hodie validè absolvi, qui heri ex intentione confitendi elicit dolorem, & ex illo proposito absque novo dolore confitetur; in dubio an dolor desierit, sub mortali renovandus est, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis. 9. Dolor non debet esse revocatus, revocatur autem per novam complacentiam vel consensum in idem peccatum, de quo quis doluit, vel per quòdcunque mortale, unde qui ante doluit de mortalibus; & post iterum peccat mortaliter, debet de novo dolere, quia per priorem dolorem non est amplius dispositus ad Sacramentum, & cessavit efficax propositum non peccandi hoc ipso, quòd de novo peccet. Sed quid si quis sub eodem motivo universali, v.g. ob bonitatem Dei offensus simul doluit de mortalibus & venialibus;

an

an ex post peccando venialiter non tantum revocet dolorem quoad venialia, sed etiam quoad mortalia, ita ut sine novo dolore de mortalibus non possit ad Sacramentum accedere? Negant *Gorm. Gobat, Spor. n. 290. Stotz. l. 1. p. 2. n. 72.* quia ille dolor quidem sub eodem motivo tendit in omnia mortalia & venialia, sed inæqualiter; magis quippe detestatur mortalia, quam venialia, magis graviora, quam minora, quia hæc magis opponuntur suo motivo bonitatis Dei, quam illa. Ergo quamvis per novum peccatum veniale revocetur dolor quoad venialia similia, non tamen quoad mortalia; hæc sententia est probabilissima: at quia agitur de valore Sacramenti, non videtur mihi satis tuta, ideoque dolor de mortalibus breviter erit renovandus. Ratio est: quia ille dolor universalis est unus physicè actus, indivisibiliter tendens in mortalia & venialia; ergo hoc ipso, quod desinat quoad venialia, etiam desinit quoad mortalia. *Respondent:* Desinere actum physicè, manere autem moraliter, quia voluntas manet habitualiter averfa à mortalibus: hoc quidem probabilissimum est, sed non satis certum. At quid si post dolorem recorderis peccati mortalis, ante non cogniti, an opus est novo dolore? *R.* Si doluisti de solis venialibus, vel etiam de mortali ex dolore particulari, v.g. de ebrietate ob specialem ejus turpitudinem, opus est novo dolore; quia prior se non extendit ad mortale oblitum, secus si doluisti de morta-

libus ex motivo universali, v.g. quod gratiâ Dei excideris, infernum merueris; quia talis dolor etiam opponitur mortali oblito. 10. *Quæstio est inter DD. an idem dolor physicè præteritus sufficiat pro pluribus confessionibus? Affirmant Henriq. Dicast. Sporer n. 298. Mezger a. 4. n. 7.* saltem si quis statim redeat, & iterum confiteatur peccatum, quod erat oblitus; quia sicut eadem materia potest successivè constituere plura composita, sic & idem dolor moraliter perseverans plura Sacramenta; e contra negant *Vasq. Jo. Sanch. Bernal.* quia duplex successiva ablutio non potest servire pro duplici Baptismo, ergo nec idem dolor pro duplici Sacramento; & certè si sufficiat dolor physicè præteritus non revocatus, poterit quis indies confiteri, etsi ante annum doluerit, quod videtur absurdum. Utraque sententia est probabilis, ideo in praxi dolor iterum erit renovandus, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis. Dixi, dolorem physicè præteritum; nam si idem dolor physicè perseveret saltem tenuiter seu virtualiter, & ordinetur ad novam confessionem, certò sufficit, quia est quasi renovatus; communiter autem fit, ut dolor ille tenuiter permaneat, si pœnitens statim recurrat, & confiteatur peccatum bonâ fide omissum. 11. Hic generaliter notandum est, quod non sit obligatio repetendi confessionem, quandocumque est probabiliter valida, quia tunc probabile est illa peccata semel esse legitimè confessa, & in

21.

22.

& in dubio standum est pro valore actus, neque ulla lex obligat ad bis confitendum idem peccatum; neque Sacramentum exponitur periculo nullitatis; nam quamvis fortè prior

confessio sit nulla, priora tamen peccata certò remittentur indirectè per confessionem subsequenter; modò dolor sit universalis etiam ad priora mortalia se extendens.

CASUS XCVII.

De materia remota & integritate confessionis.

Karinus dubitat: 1. *Quæ sit materia proxima & remota pœnitentiæ.* 2. *An etiam peccata ante Baptismum commissa, an venialia, mortalia semel confessa.* 3. *Qualiter confessio debeat esse integra.* 4. *Quid integritas materialis & formalis.* 5. *Quale requiratur examen.* 6. *Quid de peccatis indirectè remissis.* 7. *Quid de confitente peccatum in genere.* 8. *Quid de eo, qui dicit: Feci circiter toties.* 9. *Qualiter se explicare debeant consuetudinarii, & quid si ex post peccatorum distinctiis recordentur.* 10. *An teneantur fateri consuetudinem.* 11. *Qualiter explicandus numerus.* 12. *Quid si unum individuum dicatur præ alio.* 13. *Quid de actu externo ejusque effectui.* 14. *An explicandum medium & finis.* 15. *An peccatum & ejus periculum.* 16. *An malitia, quam peccans apprehendebat vel ignorabat.* 17. *An liceat querere Confessarium suæ opinioni faventem.* 18. 19. 20. *Quid de circumstantiis aggravantibus.* 21. *Quid in dubio positivo an peccatis mortaliter.* 22. *An confessus.* 23. *Quid in dubio negativo.* 24. *Quid de scrupulosis.* 25. *Ani iis, qui solent*

vel non solent sic peccare. 26. *Quid de eo qui confessus est dubium ut certum, vel majorem numerum præ minore.* 27. *Vel certum ut dubium.* 28. *Quid si dixit totum peccatum, sed nescit, an sit mortale, vel veniale.* 29. *An ab integritate excusentur mutus, vel culpabiliter oblitus peccatorum, naufragi, milites in conflictu.* 30. *An moribundus, qui non scitur dedisse signum, vel dedit dubium, vel in absentia Sacerdotis, quid si sit confessus in duello vel adulterio.* 31. *An excuset periculum contrahenda pestis vel peccati.* 32. *An possit vel debeat dici peccatum cum manifestatione complicitis.* 33. *An excuset infamia vel confessio propria, vel magnus accessus populi.* 34. *Quid si pœnitens confiteatur Superiori unum reservatum, & alterum non reservatum.* 35. *An de peccato omisso vel oblito debeat quis dolere, & ex post confiteri.* 36. *Quid si pœnitens in confessione mentiatur.* 37. *An debeat dicere peccatum esse vel non esse confessum, quid si dicat non confessum esse confessum.* 38. *An dicat apud unum mortalia, apud alium venialia, vel volens generaliter confiteri aliqua omitat.*

39. An aliquando debeat vel possit confessio fieri publicè, vel per interpretem. 40. An mutus debeat confiteri per nutus, &c. An debeant peccata scribi, ut non excidant. 41. An puella verecunda, agrotus, surdaster, possit peccata Confessario dare in scriptis. 42. Quid si confessio fiat ex sine inhonesto. 43. Quid si Confessarius dormitans aliqua peccata non intellexit, & nescias qua. 44. Quid si aliqua confessiones sint invalidæ cum vel sine tua culpa. 45. Sed nescias qua. 46. Quid si pœnitens dicat: A multis annis sum malè confessus. 47. An dimittendus. 48. An confessio jure Divino obliget per se in periculo vita, & sapius in vita, quando per accidens. 49. An obliget omni anno, an hæreticos, pueros. 50. An habentem sola venialia; an per confessionem venialium satisfiat præcepto. 51. An satisfecit confessus invalidè, vel ille, cui injustè negata est absolutio. 52. An tempus annua confessionis currat à prima Januarii, vel à Paschate ad Pascha. 53. An confessio sit annexa tempori Paschali. 54. Quot peccata committat diu eam differens. 55. An teneatur prævenire, qui ex post prævidet se impediendum. 56. Qui hoc anno non est confessus, an teneatur supplere anno sequente. 57. An per talem confessionem satisficiat pro annis præteritis & præsentibus. 58. An oblitus mortale teneatur illud confiteri eodem anno, & qua sit pœna negligentis confessionem annuam? Pro Resolut.

1. QUÆR. I. Quæ sit materia Sacramenti pœnitentiæ?

2. Materia ex qua & proxima sunt actus pœnitentis, contritio, confessio, satisfactio. Florent. Trid. sess. 14. c. 3. & 4. Ratio est, quia per hos actus materia remota seu peccatum proximi applicatur clavibus, & fit aptum absolvi. De contritione egi Casu præced. De satisfactione dicam Cas. 101. de confessione in præsentibus. Materia ex qua seu remota sunt peccata post Baptisimum commissa: Unde 1. solæ imperfectiones v. g. quòd quis non responderit Divinis inspirationibus, non fecerit bona, quæ potuit, infregerit propositum vel regulam sub peccato non obligantem, de se non sunt materia sufficiens absolutionis; ordinariè tamen habent adjunctum peccatum levis negligentia, otiositatis, &c. adeoque Confessario utiliter exponuntur; addi tamen debet materia certa, v. g. veniale ex præteritis confessionibus, aut si materia certa haberi non possit, absolutio solùm danda est sub conditione. 2. Non sufficit peccatum existimatum, sed requiritur verè commissum; unde B. V. quia ab omni peccato immunis fuit, non fuit capax absolutionis. 3. Peccatum originale & actualia ante Baptisimum commissa non sunt materia apta absolutionis, Trid. sess. 14. c. 1. 2. 4. 5. quia non sunt peccata hominis subditi Ecclesiæ, & remitti debent per Baptisimum; ideoque pœnitentia dicitur secunda post naufragium tabula, ut si quis post Baptisimum denuò peccato naufragus fuerit, per Sacramentum pœnitentiæ salvari possit. 4. Peccata venialia & mortalia semel ritè confessa sunt materia sufficiens, sed libera, ideoque

2. que

O que

que sine culpa omitti possunt, quia non pugnant cum gratia; omne verò mortale nunquam ritè confessum est *materia necessaria*, seu ex præcepto Divino confitenda, etsi sit occultum & forsan contritione expiatum. Colliguntur hæc ex *Florent. & Trid. l.c.*

3. QUÆR. II. Quid circa integritatem confessionis?

3. 1. Confessio debet esse integra, ita ut exprimantur omnia & singula mortalia etiam merè interna post Baptismum commissa quoad numerum & speciem, ac circumstantias speciem mutant. Est de fide ex *Trid. sess. 14. c. 5. can. 7. Si quis dixerit, in Sacramento penitentia ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure Divino confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & que sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumstantias, que peccati speciem mutant, &c. anathema sit.* 2. Integritas alia est materialis, alia formalis. *Confessio materialiter integra* est, quâ exprimuntur omnia mortalia nunquam confessa; formaliter integra est, in qua exprimuntur mortalia aliqua, & alia ex invincibili oblivione, vel alia justa causa omittuntur; hæc est de necessitate Sacramenti, ita ut si quis invincibiliter omitteret omnia, aut confiteretur solos defectus naturales, confessio esset nulla defectu materiæ remotæ. Integritas materialis est tantum de necessitate præcepti Divini, à quo præcepto excusamur per inculpabilem oblivionem,

vel per justam causam aliquid retinendi. 3. Confessioni sub mortali præmittendum est diligens examen circa numerum & speciem; qui enim tenetur ad finem, scilicet confessionem integram, etiam tenetur ad media ordinaria & necessaria, quale est diligens discussio conscientia, non tamen requiritur diligentia summa; hoc enim humanæ infirmitati foret intolerabile, & Sacramentum redderet odiosum; sed sufficit diligentia mediocris, qualem prudens adhibet in negotio gravis momenti, v. g. in disquisitione debiti pecuniarii, *Scot. Suar. Laym. c. 8. n. 5.* qui sæpius confitentur, pro examine indigent minori tempore; rudes & imperiti non tenentur ad tam exactam discussionem, sicut docti, & juveni debent à Confessario: sed quid si quis adhibitâ mediocri diligentia speret fore, ut sibi occurrant plura mortalia, si majorem & extraordinariam diligentiam adhibuerit? Ad extraordinariam diligentiam non teneri; talis enim homo nunquam foret quietus, & adigeretur ad diligentiam summam contra supra dicta. Si quis omittat diligentiam mediocrem, peccat mortaliter, neque tunc sufficit peccatum omissum repetere, sed repetenda sunt omnia mortalia, nisi Confessarius illorum adhuc reminiscatur, quia confessio fuit sacrilega & invalida. Sed dices: Unde scio negligentiam in excutienda conscientia fuisse graviter culpabilem? 3. Si negligenter te habuisti, & advertens ad obligationem

ul-

6. ulterius inquirendi, non inquisivisti, vel advertere noluit. 4. Ut confessio sit integra, debent exprimi omnia mortalia directè nunquam remissa; illa autem dicuntur directè remissa, quæ fuerunt manifestata Sacerdoti habenti in ea jurisdictionem; peccata verò bonâ fide omissa vel reservata remittuntur indirectè, quia omissa Confessarius non cognovit, in reservata etsi confessâ non habuit jurisdictionem. Ratio est, quia cum unum mortale non remittatur sine alio, necessè est, ut si remittantur peccata ritè confessâ, etiam remittantur peccata bonâ fide omissa vel reservata; hinc peccata indirectè remissa dicuntur remitti ratione aliorum, cætera ratione sui: per consequens indirectè remissa vel inculpabiliter omissa vel oblita debent de novo subjici Clavibus, ut remittantur directè; patet ex Prop. 11. ab Alex. VII. damnata: *Peccata in Confessione omissa, seu oblita, ob instans periculum vite, aut aliam causam, non tenemur in sequenti Confessione exprimere.* 5. Est obligatio confitendi speciem infimam mortalium, unde non sufficit explicare genus peccati vel speciem subalternam, dicendo: Peccavi graviter contra Religionem; sed dicere debes: Semel blasphemavi, falsò juravi, tale votum infringi, &c. Similiter non sufficit dicere: Exposui me vel alium periculo peccandi graviter; sed debes explicare speciem peccati mortalis, cujus te periculo exposuisti: qui scit se mortale admisisse, v. g. affectui pravo

consensisse, sed non potest reminisci in qua specie, tenetur illud exprimere, prout cognoscit, nec opus est addere aliquod veniale, quia illud mortale genericum est materia sufficiens & necessaria, S. Th. Navar. *Suar. d. 23. f. 1.* Si homo rudis in genere tantum dicat, se esse miserum peccatorem, vel se peccasse cogitatione, verbo & opere, nec aliud nequidem veniale extorquere possit, extra mortis periculum non est absolvendus, & ita habere praxin testatur *Laym. c. 8. n. 7.* Ratio est; quia nemo censetur tam rudis, ut non possit aliquod peccatum saltem veniale in specie confiteri, v. g. verbum otiosum, mendacium, distractionem, &c. & fortè talis nullum in se peccatum agnoscit, sed idè se solum dicit peccatorem, quia audivit omnes homines esse peccatores. 6. Qualiter peccata distinguantur specie, dixi *Cas. 7.* qualiter numero, *Cas. 8.* quæ necessariò hic sunt recolenda, debet autem exprimi numerus certus, si sciri possit, qui scit se fecisse octies, & dicit: Feci fortè, vel circiter octies, plus minus, &c. peccat mortaliter, nisi excuset ignorantia, bona fides, scrupulositas, &c. quare Confessarius non debet passim istas phrasas admittere, præsertim ab iis, qui ante breve tempus confessi sunt, & adferunt peccata satis palpabilia, quia non edicere certum numerum in his, arguit defectum examinis. Qui certum numerum scire non potest, satisfacit dicendo verosimilem, addendo circiter vel plus minus, v. g. circiter

decies; nam si tum reperias, te fecisse undecies vel duodecies, non teneris hoc de novo confiteri, cum unum vel duo sufficienter censeantur includi & exprimi in *tò circiter*, respectu decem, si confitearis *circiter vigesies*, in *tò circiter* includentur tria; respectu centum includentur octo, novem vel etiam decem. *Tann.* putat eum satisfecisse, qui dixit *circiter vicies*, & ex post reperit fuisse *tricies*; *Vivald.* liberat eum, qui dixit: Feci *circiter centies*, etsi ex post meminerit contigisse ducenties; at uterque nimium laxè, idedque communiter rejiciuntur; & Ratio horum est, quia numerus, qui exprimitur in *tò circiter*, debet esse vel absolutè parvus in se, vel parvus respectu numeri adjuncti, ita ut parvus excessus censeatur quasi absorberi in numero majori expresso, ut unum respectu quatuor, duo respectu decem, tria respectu viginti, quatuor respectu quadraginta, novem vel decem respectu centum, & sic proportionaliter, *Nav. Lug. Dian. p. 3. l. 4. R. 194.* Si quis dixit, feci *decies*, non addendo *circiter*, & ex post comperiat certò contigisse *undecies*, vel de hoc dubitat; debet in proxima Confessione dicere, *semel blasphemavi*, vel de hoc dubito, quia hanc vicem non expressit, communis DD. 7. Qui habet consuetudinem deliberatè blasphemandi, pejerandi, fornicandi, si nec probabilem numerum peccatorum inire possit, debet saltem exprimere, quoties credat se in die, septimana vel

mente peccasse, aut si nec sic probabilem numerum dicere possit, satis erit exprimere tempus consuetudinis, sic meretrix satisfaciet, dicendo: Tanto tempore admisi quosvis; enormiora tamen, quæ rariùs fiunt, debet exprimere, dicendo, quoties v. g. peccarit contra naturam, vel cum consanguineis, maritalis, voto astrictis, &c. hæc enim facilè observari possunt: idem tenet de fure consuetudinario, qui si non possit dicere numerum omnium furtorum, saltem explicare poterit sacrilegia, rapinas, &c. concubinariùs satisfaciet dicendo: Tanto tempore usus fui concubinà velut uxore, *Lugo d. 16. n. 557.* *At quid?* Si isti sic confusè confessi, postea magis distinctè recordentur de numero & speciebus peccatorum commissorum, annon erit obligatio (de consilio nemo dubitat) eadem postea distinctiùs confitendi? *ꝛ. Negativè cum Vasq. q. 91. a. 1. Lugo n. 563. Sporer n. 454. La Croix l. 6. p. 2. n. 934.* Ratio est: quia per illam confusam narrationem peccata satis intellecta sunt à Confessario, ut potuerit de iis formare morale iudicium, & ab iis absolvere. Generaliter hinc advertat Confessarius, ne suos pœnitentes nimium cruciet, & Sacramentum odiosum reddat, distinctiùs ab iis exigendo certum peccatorum numerum; sed magis satagat eis horrorem peccati incurere, & ad veram contritionem disponere. 8. Tenebiturne consuetudinarius spontè fateri pravam suam consuetudinem? *ꝛ.* Si consuetudo sit causa vel occasio proxi-

10.

proxima actuum objectivè malorum, v. g. perjuratorum, blasphemiarum, etiam si hi actus fortè propter inadvertentiam non sint peccata, tamen est sub mortali obligatio emendandi ejusmodi consuetudinem, aliàs illæ blasphemix & perjuria fiunt voluntaria in causa; & si causa seu consuetudo, ut potest, non emendetur, tenetur se spontè accusare de hac negligentia, *Suar. Laym. Dicast. a. 9. Diana p. 3. t. 5. R. 62.* Similiter qui per frequentatos actus advertit se contrahere consuetudinem cum periculo in futurum relabendi, peccat dupliciter, nempe ipso actuali peccato, v. g. blasphemix, deinde etiam contrahendo consuetudinem, quæ erit causa proxima futurarum blasphemiarum, ideòque confitens dicere debet: Toties blasphemavi, & blasphemando advertenter induxi vel auxi consuetudinem blasphemandi, *D. D. c. c.* Deinde etiam est obligatio aperiendi consuetudinem, si Confessarius de ea interroget, uti certum est ex Prop. 58. ab Innoc. XI. damnata: *Non tenemur Confessario interroganti fateri peccata alicujus consuetudinem.* Ratio est, quia Confessarius quæ judex & medicus habet jus de ea interrogandi, ut sciat an pœnitens verè proponat, an sit in occasione proxima relabendi, an & quibus præservativis indigeat: quòd si Confessarius de consuetudine non interroget, neque ea de novo sit voluntaria, probabile est quòd pœnitens eam non teneatur spontè aperire, *Lug. n. 202. Sporer n. 455. La Croix*

n. 968. quia nemo per se loquendo tenetur bis aperire idem peccatum, sed præter peccatum de novo admissum fateri priorem consuetudinem est confiteri eadem peccata bis: ergo. 9. Qui uno actu tribus detraxit, tres numero malitias admittit in confessione explicandas, non tamen debet dicere: Ter uni detraxi, hoc enim falsum est; sed dicere debet: Uno actu detraxi tribus. Econtrà qui per tres actus furatus est eidem tres ducatos, malè dicit: Furatus sum tres ducatos, quia tres actus faciunt tria numero peccata; qui verò uno actu furatur tres ducatos, satisfacit, dicendo: Semel furatus sum ducatos tres, nisi quilibet ducatus pertinuerit ad distinctum hominem; hoc enim exprimi deberet, quia tunc sunt tria numero distincta peccata, cum lædantur tria distincta jura: similiter plura erunt peccata, si quis eodem actu plures intendat occidere, pluribus detrahere, sæpius fornicari, ideòque dicere debet: Tot volui occidere, tot detrahere, toties fornicari; item toties multiplicatur numerus peccati, quoties voluntas peccandi retractatur & reassumitur, ut explicavi *Cas. 8.* ubi etiam dixi, qualiter se explicare debeat, qui plures scandalizavit, qui uno impetu iræ eidem plura infixit vulnera, aut contumelias, imprecatus est distincta mala, plures falsitates eodem, vel eandem falsitatem pluribus perjuriis confirmavit, plures in statu disgratiæ absolvit, plures hostias consecravit vel distribuit, plures articulos

fidei eodem actu negavit, in distinctis materiis blasphemavit, &c. De speciebus luxuriæ V. *Cas. 11. à n. 3.* de pravis affectibus, desideriiis, cogitationibus, *Cas. 9.* 10. Dicere unum individuum physicum pro alio, non obstat integritati, ut si dicas te occidisse Petrum, cum occideris Paulum, te fornicatum in Junio, cum factum sit in Majo, quia manet idem peccatum moraliter, nisi ratione diversitatis physicæ accederet alia species malitiæ, v. g. Si Paulus occisus fuisset clericus, non autem Petrus. 11. In Confessione etiam explicari debet actus externus, qui complet volitionem internam, seu pendet ab actuali libero influxu malæ voluntatis, eoque influxu cessante statim cessat, ut verbum contumeliosum, furtum, fornicatio, percussio, explosio sclopeti, &c. ut primùm enim voluntas mandat, cessat locutio, furtum, &c. *Sporer n. 380. Platel. hic n. 774.* Ratio est: quia tales actus externi sunt pars peccati consummati; cum ergo totum peccatum sit exprimendum, etiam talis actus externus exprimi debet; hinc non sufficit dicere: Volui contumeliari, furari, fornicari, sed dici debet: Sum contumeliatus, furatus, fornicatus: aliud est de effectu ex tali actione directè vel indirectè intento & secuto, qui in suo fieri & esse non ampliùs dependet ab actuali influxu voluntatis, velut mors secuta ex tua explosione vel exhibitio veneno, abortus ex pharmaco, ebrietas ex potu; talis effectus per se non est

explicandus, *Lug. d. 16. f. 9. Dian. p. 1. t. 7. R. 6. Gob. cas. 14. n. 351.* Ratio est: quia talis effectus non est pars peccati, nec ampliùs pendet à tua voluntate, sed positâ liberâ & peccaminosâ explosione, & datione veneni, homo moritur, sive velis, sive nolis; & dum mors sequitur, non ampliùs peccas, aliàs posses peccare in somno, vel in cælo constitutus, si post explosione indormisceres, vel pœnitens moreris, idèdque tunc, per se loquendo, satis erit dicere: Ex intentione occidendi explosi, venenum præbui, consilium vel remedium dedi ad abortum, bibi animo me inebriandi, indormivi turpibus cogitationibus, cum periculo præviso pollutionis, projecì Breviarium, prævidens me tanto tempore non posse orare Horas, tacendo amor, abortus, ebrietas, pollutio, &c. secuta sint, nec ne. *Dixi, per se loquendo*, quia omnes fatentur utilissimum esse & subinde necessarium exprimere ipsum effectum, purâ homicidium, abortum, pollutionem secutam, tum ut Confessarius sciat, an subsit obligatio restitutionis, irregularitas, censura, reservatio, &c. Similiter explicari debet effectus secutus, quando adhuc est status libertatis, ut si quis per tactus vel turpes amplexus liberè in se causet pollutionem. 12. Si medium habeat distinctam malitiam à fine, utraque explicanda est; hinc si furatus es, ut forniceris, non sufficit dicere, sum furatus, sed sum furatus animo fornicandi, etiamsi fornicatio non sit sub-

subsecuta, quæ si sit secuta, etiam explicanda est, dicendo: Sum furatus ex intentione fornicandi secuta fornicatione. 13. Qui se exposuit periculo v.g. fornicationis, si fornicatio statim sequatur, satisfacit, dicendo: Semel sum fornicatus, quia periculum tunc non habet distinctam malitiam ab ipso peccato, etsi periculum causatum sit per oscula vel tactus turpes; si peccatum sequatur in alia occasione, debes dicere: Semel per tactus turpes exposui me periculo fornicandi, & semel fornicatus sum. 14. Peccata confitenda sunt, sicut erant in conscientia tunc, quando committebantur, unde si tum invincibiliter ignorabas, vel non advertebas ad malitiam actus, illam non contraxisti, quia nihil est volitum, nisi sit præcognitum. Econtra si apprehendas malitiam in actu, vel de ea dubitas, eam contrahis, etsi reverà non insit, hinc si putabas in die Jovis S. esse audiendam Missam, & non audias, peccas, & non satisfacis, dicendo: Die Jovis S. non audiavi Missam, sed addere debes: Putans esse obligationem audiendi non audiavi. Similiter si bonâ fide putabas te peccare cum persona libera, quam postea audis esse conjugatam, malè confiteris, dicendo: Peccavi cum conjugata, quia Confessarius putabit te admisisse formale adulterium; sed debes dicere: Peccavi cum conjugata bonâ fide credens esse liberam. Econtra si putabas vel dubitabas, an esset conjugata, in animo verum admisisti adulte-

rium, etsi ex post rescias fuisse liberam, ideoque non satisfacis, si dicas: Peccavi cum persona libera, sed addere debes: Quam putabam, vel de qua dubitabam an esset conjugata. 15. Quærere Confessarium opinioni suæ faventem per se malum non est, modò ducaris opinione verè probabili, & non agatur de valore Sacramenti. Ratio est, quia tunc verè es dispositus, & habes jus percipiendæ absolutionis à quocunq̃ Confessario approbato; quærere autem Confessarium surdalstrum vel minùs doctum, est signum animi non satis dispositi; & si fiat ideo, quia times examinari quoad numerum & speciem, vel occasionem proximam, quam nolles vel difficillimè velles deserere, aut quia aliunde timeres tibi negandam esse absolutionem, confessio esset nulla & sacrilega, quia non es paratus præstare, ad quod justè es obligandus.

QUÆR. III. Quid de circumstantiis aggravantibus? 18.

32. seqq. 1. Circumstantia in genere est accidens, quod peccato jam in certa specie constituto advenit; aliæ mutant speciem peccati, hoc est, addunt novam speciem peccati distinctam ab ea, quam actus habet ex objecto, seu facit actum opponi novæ virtuti, vel eidem distincto modo, prout explicavi *Cas. 7.* Sic furtum ex objecto opponitur soli justitiæ, ex circumstantia loci vel rei sacræ fit sacrilegium oppositum religioni, & quidem diversimodè; ex circumstantia violentiæ fit rapina novo modo

op-

opposita iustitiæ; has circumstantias necessariò esse confitendas certum est ex *Trid. cit.* modò superaddat malitiam gravem; secùs si tantùm levem, ut si occasione gravis furti alium induxisti in leve mendacium, iracundiam, levem contumeliam, &c. *Circumstantia aggravantes* appellantur eæ, quæ malitiam actûs ex objecto desumptam, intra eandem speciem peccati aggravant seu majorem reddunt, non autem superaddunt novam malitiam specie distinctam ab eâ, quam habet actus ex objecto, ut quòd furtum sit parvum vel magnum; ex his aliæ sunt *notabiliter aggravantes*, quæ videlicet multum augent malitiam, ut furtum mille floren. aliæ non *notabiliter* aggravant, ut furtum duorum vel trium florenorum, major vel minor vehementia, & intensio actûs, passio, metus, &c. has non necessariò esse exprimendas ex communi resolvit *Dian. p. 1. t. 7. R. 8.* & quasvis parvas circumstantias exprimere foret onus intolerabile, & seges infinitorum scrupulorum. 2. Circumstantias *notabiliter* aggravantes non necessariò exprimendas esse docet *S. Th. in 4. dist. 16. q. 3. a. 1. Scotus ibid. Bonav. D. Anton. Nav. Less. Vasq.* ac novissimè *Gobat Cas. 15. Reiffenst. t. 14. dist. 7. n. 49. Mezger. d. 4. 7. a. 4.* & propè innumeri apud *Bonac. d. 5. s. 2.* quamvis ipse sentiat contrarium. Ratio est 1. Non debet major obligatio pœnitentibus imponi, quàm imposuit *Trid. Can. 7.* ubi ex professo agit de materia necessaria confessionis,

& solùm exprimit *Circumstantias*, quæ speciem peccati mutant, additque, nihil aliud exigi à pœnitentibus: Ergo. Et hoc ipso quòd circumstantias aggravantes non annumeret materia necessaria, censetur eas habere pro materia libera, sicut hoc ipso quòd solùm dicat, *omnia & singula mortalia* esse necessariò exprimenda, intelliguntur venialia esse excepta. Et certè *Trid.* non processisset doctrinaliter, sed manè, dum enumerans omnia requisita omisisset circumstantias aggravantes. 2. Difficillimum & vix possibile est judicare, quænam circumstantiæ *notabiliter* vel non *notabiliter* aggravent, cùm in hoc nec docti consentiant, an v. g. tres, sex vel decem floreni furtum *notabiliter* aggravent: ergo credi non potest, quòd Deus id fidelibus, præsertim rudibus, imposuerit; neque obstat, quòd circumstantia aggravans, v. g. furtum mille florenorum, sæpè *notabiliter* mutet iudicium Confessarii in ordine ad ferendam pœnitentiam, nam non mutat in ordine ad cognoscendum numerum & speciem, neque omnia exprimenda sunt, quæ majorem vel minorem pœnitentiam merentur, aliàs exprimenda foret actûs intensio, duratio, &c. Item an mortalia fuerint vel non fuerint per contritionem vel confessionem remissa; imò omnes circumstantiæ minuentes, ut passio, metus, &c. quia certum est obinde augeri vel minui posse pœnitentiam. 3. Circumstantiæ tenentes se ex parte actûs, v. g. quàm intensus aut vehemens actus

actus fuerit, quamdiu duraverit, non sunt necessariò explicandæ, ut fatentur plerique, quia sunt cogniti difficillimæ: ergo nec circumstantiæ tenentes se ex parte objecti, v. g. an furtum sit decem vel mille aureorum; quia sicut furtum mille aureorum æquivaleret mille furtis unius auri, sic odium Dei continuatum per horam æquivaleret pluribus odiis intra eandem horam repetitis. 4. Alioquin etiam erit obligatio explicandi, an actus sit factus ex metu, passione; an persona, cui detraxisti, fuerit valde honorata; an ille, à quo furatus es duos auteos, fuerit dives, vel pauper; hæc autem sunt intolerabilia & contra sensum communem. 5. Ex dictis planum est de hac lege non satis constare; in dubio autem an existat lex, non obligat, ut cum communi dixi *Caf. 5. n. 17.* Neque lex hæc est sufficienter promulgata, cum eam negent doctissimi. 3. Econtra circumstantias notabiliter aggravantes necessariò esse explicandas docent *Cajet. Nav. Sylves. Sor. Salus, Laym, & plurimi apud Sanch. l. 1. Sum. c. 10. Bonac. l. cit. Dian. Arriaga. d. 32. La Croix n. 977.* quoad circumstantias tenentes se ex parte objecti consentiant *Esparfa. Marchant. Sporer n. 409.* etsi rationes æqualiter probent de omnibus. Ratio est 1. quia Sacramentum pœnitentiæ habet se per modum iudicii, in quo pœnitens est accusator & reus, Confessarius iudex & medicus: ergo pœnitens debet fateri ea, quæ Confessarius, ut iudex & medicus, scire debet, & quæ no-

R. D. Jansen Pars II.

tabiliter ejus iudicium mutant, cum aliàs fieri nequeat, ut de gravitate criminum rectè censere possint, & pœnam, quam oportet imponere, inquit *Trid. c. 5.* Atque circumstantiæ multum aggravantes notabiliter mutant iudicium Confessarii, & longè alia pœnitentiæ debetur ei, qui mille ducatos furatus est, quàm qui unum, & qui per horam continuavit odium Dei vel oblectationem turpem, quàm qui per momentum: ergo. 2. Catechismus Romanus jussu Pii V. ad decretum *Trid. editus*, qui utique mentem *Trid.* optimè erit assecutus, clarè id asserit *de Pœn. c. 9.* Neque verò solum peccata gravia narrando explicare oportet, verùm etiam illa, quæ peccatum circumstant, & pravitatem valde augent, vel minuant. Et quòd loquatur de circumstantiis aggravantibus, patet, quia id exemplificat in furto centum & ducentorum aureorum. 3. Pœnitens debet spontè fateri id, quod mutat peccati speciem moraliter, sive in æstimatione prudentum, ut colligitur ex *Trid.* sed id faciunt circumstantiæ notabiliter aggravantes: ergo. *Prob. Min.* Nam species peccati est quasi facies & apparentia, secundùm quam æstimari debet à prudentibus; sed circumstantiæ notabiliter aggravantes mutant apparentiam & æstimationem, quam de peccato concipere debent viri prudentes. *Prob. min.* Furtum unius medii floreni & unius ducati notabiliter mutant apparentiam & æstimationem, cum unum æstimari debeat veniale, aliud mortale, ut suppono: ergo multò

P magis

magis apparentiam istam mutant furtum unius ducati, & furtum mille ducatorum, cum sit major dissimilitudo inter unum & mille ducatos, quam inter ducatum & medium florenum. 4. Magis mutat iudicium & estimationem prudentum furari unum, & furari mille, quam furari unum in loco profano, & alterum in loco sacro; atque hæc mutant estimationem, quia juxta omnes distinguuntur specie: ergo & priora. 5. Circumstantia speciem mutans ideo est exprimenda, quia affert aliam & novam notabiliter malitiam; si enim nullam affert malitiam, reticeri potest, ut certum est apud omnes; ergo si accedat nova notabilis malitia, etsi non sit formaliter alia species, erit obligatio confitendi. 6. Odium continuatum per horam æquivaleret multis odiis completis numero distinctis, item furtum mille ducatorum æquivaleret multis unius ducati; sicut ergo multa odia vel furta formaliter numero distincta, necessariò sunt explicanda, sic & odia vel furta numero æquivalenter distincta. 7. Materia necessaria confessionis necessariò debet exprimi; sed circumstantia aggravans est materia necessaria: ergo. Prob. Min. Si non esset materia necessaria, ergo qui furatus est mille, non confiteretur invalidè, si dicat se esse furatum unum aureum, quia furatus est unum, & quod reticet, juxta adversarios non est materia necessaria; imò quamvis mentiatur, & dicat, se esse furatum tantum unum

aureum, adhuc non invalidabitur Sacramentum, quia mendacium est tantum circa materiam liberam: consequens autem est absurdum: ergo. Hæc sententia videtur probabilior saltem quoad circumstantias facile dignoscibiles, & multum aggravantes; si eas non dignoscas, per accidens excusaberis. Quòd Trid. clarè non expresserit circumstantias aggravantes, inde est, quia noluit definire sententiam inter Authores controversam; nihilominus sententia opposita est verè probabilis, & in praxi tuta, eamque sequens non exponit Sacramentum periculo nullitatis, sicut non exponit, qui ex justa causa vel oblivione peccati speciem omittit; certum enim est sufficere confessionem formaliter integram, etsi non sit integra materialiter. An sit obligatio fatendi circumstantiam consuetudinis, dixi sup. n. 10.

QUÆR. IV. Quid de peccatis dubiis? 21.

ꝛ. Quandoque est, quandoque non est obligatio ea confitendi, juxta explicationes sequentes: 1. Dubium vel potest esse de ipso peccato, an illud admiseris, vel an admissum sit mortale vel veniale, vel an illud sis confessus; circa hæc omnia potest in utramque partem esse dubium positivum, vel negativum; est positivum, si pro utraque parte sit motivum grave, seu probabile; est negativum, si pro neutra parte sit motivum grave, sed nullum, vel leve & insufficiente ad prudentem assensum; si pro una solum parte sit motivum grave, hæc sola erit positivè du-

dubia. 2. Si dubites positivè, an peccaveris mortaliter, vel an peccatum admissum sit mortale vel veniale, an consenseris plenè vel semiplenè, ita ut habeas grave motivum pro & contra; juxta communem non teneris confiteri, etsi contra te sit gravius motivum, quia potes hîc sequi sententiam minùs probabilem relicta probabiliore, juxta dicta *Cas. 3. n. 11.* & libertas est in possessione contra legem, quia ante illud dubium certò eras liber à lege confitendi, contra quam certitudinem superveniens dubium prævalere non potest, sicut contra legitimum possessorem agri non prævalet superveniens dubium de agri proprietate, & axioma juris: *Melior est conditio possidentis*, etiam extra materiam justitiæ locum habet, ut probavi *Cas. 2. n. 5.* 2. Si certus es, te admisisse mortale, sed positivè dubites, an sis vel non sis confessus, *Pallav. Stoz. n. 156. Mezger a. 3. Plat. hîc n. 791.* & plures apud *La Croix n. 602.* adhuc dicunt, te non teneri confiteri, quia potes prudenter judicare te satisfacisse; sed probabilius est oppositum, quia lex confitendi est in possessione, & legi certæ non satisfacit per solutionem incertam, ut probavi *Cas. 5. n. 18.* & ipse *Plat.* meritò suadet in hujusmodi dubiis confiteri, quia non rarò postea nascuntur anxietates animi, an adfuerint rationes verè probabiles an non. 3. Si habes grave motivum judicandi, quòd admiseris mortale, non autem contra, obligaris confiteri, quia non potes prudenter judicare te innocentem, nisi forsan certus sis, quòd non

soleas ejusmodi peccata admittere. 4. Si negativè dubites, an mortale admiseris, ita ut non habeas grave motivum pro existentia peccati, neque contra, te non teneri confiteri docent *Caramuel, Marchan. Rosseller, Coning d. 7. dub. 8. Stoz. à n. 165.* quibus favet *Laym. l. 5. t. 1. c. 1.* Ratio est 1. Quia in dubio *nemo presumitur deliquisse, L. merito ff. pro suo*, & in dubio reus est absolvendus, vel maximè, si crimen ne quidem semiprobari possit. 2. In dubio melior est conditio possidentis, etiam extra materiam justitiæ, ut ostendi *Cas. 2. n. 5.* atque negativè dubitans, an peccarit, est in possessione innocentia; si enim innocentia & libertas certò possidet, si pro & contra admissionem mortalis sit motivum probabile, ut habet communissima, cur non hîc ubi pro existentia peccati nequidem est probabilitas, & *libertas omnibus rebus favorabilior est, Reg. Jur. 122.* 3. In dubio, an existat lex vel votum, non obligant; in dubio, an hoc vel illud comprehendatur sub lege, censetur non comprehendi, ut habet communis; atque hîc est dubium, an sit lex, & an mortalia negativè dubia sub lege comprehendantur, ergo. 4. Illa sola mortalia confitenda sunt, quorum quis conscientiam, id est, cordis scientiam habet; sed de peccato negativè dubio non est conscientia, imò nec probabilis conjectura, ergo. Et si Trid. sub conscientia & memoria comprehenderet memoriam dubiam de peccatis, etiam erit obligatio confitendi peccata positivè dubia, quod est contra communem. 5. Ne-

que piorum consuetudo peccata dubia confitentium legem facit, quia etiam consueverunt confiteri venialia, & alia confessâ, & consuetudo non facit legem, nisi inducta cum animo obligandi, de quo hic non constat. 6. Antiqui dum obligationem confitendi astruunt, vel non distinguunt inter mortalia positivè vel negativè dubia, vel æqualiter loquuntur de utrisque, aut ex eo probant, quòd in dubiis tutior pars sit eligenda, quæ regula non semper obligat, ut probavi *Cas. 2. n. 4.* sed potius semper in dubiis benigniora sequenda sunt, *Reg. jur. 1. 56.* Neque obstat, quòd in dubio de homicidio quis censeatur irregularis, nam id expressè statuitur *c. ad audientiam de homic.* & in aliis dubiis non incurritur irregularitas, quia nullibi exprimitur. Ex dictis patet, hanc sententiam à Gormatz & aliis immeritò dici improbabilem. Nihilominus peccata negativè dubia necessariò esse explicanda, docent alii ferè omnes, præsertim antiquiores, *S. Th. Bonav. Scotus, Nav. Suar. Sanch. Lugo, Bardi d. c. 11. p. 4.* Ratio est 1. quia id asserit Catechismus Romanus de *Pæn. c. 9.* 2. Sic à tempore Apostolorum habet praxis, & communis persuasio fidelium, & solùm nuper ab uno vel altero Authore hæc res in controversiam vocata est. 3. Omnia mortalia recenseri debent, quorum quis conscientiam habet, *Trid. c. 5.* Atque peccata dubia sunt in conscientia ut dubia: ergo ut talia explicari debent, Conf. quia *Trid. so-*

lùm excludit venialia, ergo includit mortalia dubia, quia exclusio unius est alterius inclusio, inquitur *Jurista.* 4. Confitens debet de peccatis duobus dolere, aliàs exponit Sacramentum periculo nullitatis, ergo & confiteri. Nec obstat, quòd delictum in dubio non præsumatur, quia peccata dubia non sunt confitenda ex eo, quòd facta præsumantur, sed quia forsan facta sunt. 5. Lex confitendi negativè dubia non est incerta, ut volunt adversarii, quia eam asserit Catechismus Rom. & DD. antiquissimi, quibus in re pendente à sola voluntate Christi plus credendum est, quàm paucis recentioribus. 5. Scrupulosi non tenentur confiteri peccata dubia, sed solùm ea, de quibus constat quòd sint mortalia nunquam validè confessâ, *communis;* quia eorum dubia plerumque sunt inanes apprehensiones, & obligatio confitendi dubia induceret eos in gravissimas molestias. 6. Qui non solet deliberatè in tale mortale consentire, in dubio potest prudenter præsumere, se non consensisse; item qui solet accuratè confiteri, aut qui semel confessionem generalem diligenter instituit, in dubio an aliquid omiserit, non tenetur se examinare, sed potest judicare se nihil omisisse, quia ex communiter contingentibus, prudens est præsumptio; solet autem communiter contingere, quòd tales nihil omittant: ergo. Nec obstat, quòd talis sciat se peccatum admisisse, & non meminerit se esse confessum, vel esse confessum cum numero

26. mero & circumstantiis: quia cum solitus sit accuratè confiteri, præsumptio est pro ipso, quæ per solam non reminiscenciam non eliditur, cum sæpè non recordemur eorum quæ heri fecimus: econtrà si quis solet facile peccare in tali materia, vel consuevit se negligentè examinare in dubio peccati, aut non factæ confessionis, debet se resolvere pro lege & obligatione confitendi: unde meritò notant DD. rarè hîc dari dubium merè negativum; vel enim quis solet accuratè confiteri, & hoc ipso habet motivum probabile judicandi pro se, vel non solet, & tunc habet grave motivum judicandi contra se; nisi fortè quis ignoret statum suum, vel dubitet, an sollicitè sua facere solitus sit. Hoc etiam hîc not. quòd peccato dubio semper addi debeat materia certa saltem venialis, de qua quis certò doleat, ne Sacramentum exponatur periculo nullitatis defectu materiæ; quòd si materia certa haberi non possit, absolutio danda est sub conditione. 7. Qui bonâ fide confessus est mortale dubium, tanquam certum, aut numerum majorem præ minore, si postea comperiat peccatum tantùm fuisse dubium, aut numerum esse minorem, non tenetur de dubio aut numero minore se iterum accusare, quia peccatum dubium sufficienter includitur in peccato certo, & numerus minor in majore. Econtrà si confessus es numerum minorem, & non addidisti *circiter*, teneris confiteri numerum omnium, quia aliàs confessio non

est integra. 8. Si mortale confessus es ut dubium, & postea invenias esse certum, te iterum teneri confiteri ut certum docent plerique, ita ut *Dicast. d. 9. n. 141.* dicat, contrarium in Ecclesia Dei esse inauditum, sed malè, quia illud absolutè docet *Leand. Caramuel, Escob. Bosco d. 7. f. 8.* idque probabilissimum judico cum *Herinx, Coton. Verricelli, Tamb. exp. conf. l. 1 c. 1. §. 4. Sporer. n. 397.* Ratio est 1. Quia qui confessus est peccatum ut dubium, jam confessus est peccatum totum, prout tunc erat in conscientia quoad species, numerum & circumstantias, & ab eo est directè absolutus; ergo quamvis superveniat certitudo, propterea non erit de novo confitendum: quia certitudo non tenet se ex parte peccati, quod solùm explicari debet, sed ex parte intellectûs. 2. Absolutus de voto vel censura dubia non tenetur iterum absolvi, quamvis ex post cognoscat votum & censuram esse certam, item in judicio forensi absolutus à crimine dubio non potest denudè vocari in judicium, etsi crimen ex post agnoscat certum, ut habet communis cum *Covar. Sanch. Tamb. l. 2. c. 1. n. 25.* Ergo à pari hîc. 3. Et præcipuè qui dubitat de numero, & ideo dicit: Feci *circiter* decies, si ex post certò cognoscat se fecisse undecies, non tenetur confiteri hanc undecimam vicem, atque hanc sub dubio tantùm est confessus, quia idem est dicere: Feci circiter decies, quàm, feci forsan decies: Ergo. *Lugo, Dicast. Gob. fatentur, hîc non posse*

- dari disparitatem, & verè solida dari non potest. 4. Obligatio confitendi hîc est incerta, ut patet ex adductis rationibus, & onus confessionis de se est satis grave: ergo in dubio favendum est pœnitenti, ne Sacramentum fiat odiosum. 9. Si confessus es peccatum integrè, prout erat in conscientia, dicendo: Semel osculatus sum virginem, quod peccatum jam nescis, vel dubitas, an sit veniale, vel mortale, non teneris iterum confiteri, licèt postea tu vel Confessarius agnoscat fuisse mortale, *Stotz. n. 170. La Croix n. 619.*
29. QUÆR. V. Quæ causæ excusent ab integritate materiali, seu à dicendis omnibus mortalibus?
- B. I. Excusat impotentia physica, vel moralis. Impotentia physica est, quando quis simpliciter non potest omnia peccata exprimere; ut 1. si quis sit alterius idiomatis, vel mutus, qui satisfacit manifestando se per nutus; nisi mutus possit se explicare scripto, tunc enim ad hoc tenebitur, ut dicam *n. 40.* 2. Absolvi potest, qui peccatorum omnium nunc recordari nequit, quamvis id fiat ex culpa antecedente, quia v. g. confessionem ultra annum distulit, modò de hac culpa doleat, & exprimat mortalia, quorum post diligens examen reminiscitur. 3. Tempore naufragii vel imminentis prælii plures simul absolvi possunt, dicto saltem uno veniali vel mortali minùs infamante. 4. Moribundus sensibus destitutus si Confessarium petierit, aut signa pœnitentiæ, sive absente,

sive præsentem Sacerdote, in ordine ad absolutionem dederit, absolvi potest & debet saltem sub conditione, si signa sint dubia, ut tonsio pectoris, invocatio alicujus Sancti, elevatio oculorum in cœlum, &c. idque videtur certum ex Concil. Araus. *Can. 12.* Carthag. IV. c. 76. his verbis: *Is qui pœnitentiam in infirmitate petit, si casu dum ad eum Sacerdos invitatus venit, oppressus infirmitate obmutuerit, vel in phrenesin conversus fuerit, dent testimonium, qui eum audierint, & accipiat pœnitentiam.* Idem declaravit S. Leo Papa c. *his qui. caus. 26. q. 6.* & Paulus V. in Rituali Romano: *Ægrotus, si desiderium confitendi, sive per se, sive per alios, ostenderit, absolvendus est.* Neque obstat decretum Clem. VIII. (de quo *Cas. seq. n. 8.*) damnantis *Confessionem factam Sacerdoti absenti*; nam in hoc casu confessio aliquatenus fit Sacerdoti præsentem per alios tanquam per testes & interpretes; ac ipse Clem. An. 1613. 16. April. coram Cardinale Bellarm. & Archi-Ep. Armachano declaravit absolutionem hoc casu fore validam, ac Decreto suo non esse comprehensam. Et Ratio est: quia talis prudenter præsumitur esse dispositus; ergo charitas exigit, ut absolvatur. Si certum esset, quod ægrotus nullum dedisset signum externum doloris, absolutio dari non deberet, quia nulla adesset confessio, neque dolor sensibilis, quæ sunt de essentia Sacramenti. At quia semper incertum est, an non signum aliquod doloris datum, adedque aliqua sufficiens

ficiens confessio facta sit, quamvis fortè nullus signum perceperit, hinc probabile est, quòd in praxi sub conditione absolvi possit, imò ex charitate debeat moribundus Catholicus, etiamsi non sciat ullum signum dedisse, *Barb. in collect. ad Trid. sess. 14. c. 5. & plures apud ipsum. Quarti, Mezger a. 6. n. 8. Gormatz n. 262. & plures apud La Croix n. 1162. Marchant. Pont. Herinx d. 3. n. 77. Bosco d. 7. f. 9. Sporer n. 648. & communis Scoutarum teste Reiffenst. t. 14. dist. 7. n. 70.* Ratio sumitur non ex eo, quasi sola vita christianè acta sit sufficiens Confessio, sed quòd ex tali vita prudenter præsumatur nunc dedisse, & adhuc dare aliqua signa per se sensibilia doloris, ut sunt suspiria, gemitus, apertio oculorum, fixus intuitus, &c. per quæ de facto forsitan intendit significare dolorem de peccatis, & desiderium absolutionis, etsi nemo id intelligat: & certè plerique dant hujusmodi signa, & sani sunt ita dispositi, ut in tali necessitate dare velint, ergo morituri prudenter præsumuntur dedisse, ergo ex charitate sunt absolvendi; hinc *Gorm. Carden. Stotz. n. 97.* dicunt, Christianum in duello vel adulterio confossum, si aliquamdiu supervivat, vix dimittendum esse absque absolutione, quia fortè prodest, nunquam nocet, & necessitas excusat ab irreverentia.

31. n. 11. Excusat impotentia moralis, quæ tunc est, quando quis non potest omnia mortalia enumerare, sine valde gravi incommodo

sibi vel alteri inferendo; unde excusatur 1. Parochus, si tempore peltis non possit integras & prolixas Confessiones audire absque certo infectionis periculo, vel maxime, si in casu infectionis non possit habere successorem. 2. Excusatur, qui ex Confessione timet sui vel alterius ruinam spirituales, ut fœmina si ex peccato turpi prudenter timeat à Confessario suspectæ famæ sollicitari, potest illud peccatum omittere, si alium Confessarium habere non possit, & Confessio esset nimis diu differenda; item qui experienciã novit, se labi in turpem consensum, si diu immoretur examini turpium, potest obiter examinatus confiteri, etsi aliqua forent omittenda; similiter ab exactiori examine excusatur scrupulosus, ad arbitrium tamen Confessarii, *Laym. Spor. à n. 467.* 3. Si non possis tuum peccatum, v. g. incestum cum sorore, vel sodomianum cum uxore explicare, nisi manifestando complicem, debes adire Confessarium ignotum, si commodè possis, aliàs sine causa infamas proximum; sæpè tamen excusantur uxores & matres, si peccata maritorum & filiorum indirectè tangant, quia id plerumque faciunt bonâ fide ad leniendum justum dolorem, & continuò adire novos Confessarios, illis foret nimis durum; meritò tamen ab hoc suaviter sunt dehortandæ, *Steph. La Croix n. 1145.* Si Confessarium ignotum commodè adire vel expectare non possis, potes & debes confiteri integrè, etsi infamandus sit

32.

com-

complex, *S. Th. Bonav. Palud. Caj. Vasq. Suar. d. 34. s. 4. Sannig. dist. 16. q. 6. Metzger a. 5. n. 7. Reiffenst. n. 57.* Ratio est, quia complex non habet majus jus ad suam famam, quam pœnitens ad suam; sed pœnitens tenetur suum peccatum confiteri cum propria infamia: ergo. Et complex peccando cum eo, quem scit debere confiteri, censetur hoc ipso resignasse juri suo. Deinde si juxta *D. Th. 2. 2. q. 73. a. 2.* liceat peccatum alterius aperire consilii vel auxilii causâ, cur id non possit, aut debeat fieri ad servandam integritatem confessionis jure Divino præceptam? Conf. Reus & testes legitime à judice interrogati tenentur crimen fateri, tametsi socius criminis reveletur: Atque Confessarius est judex, & pœnitens est reus & testis: ergo. Similiter potest Confessarius pœnitentem interrogare circa species peccatorum, & occasiones proximas, etsi per accidens deveniat in cognitionem complicitatis; imò potest cogere Confessarius pœnitentem ad peccatum complicitatis, vel cujuscunque alterius manifestandum illi, ad quem spectat scire, & emendare, modò id necessarium sit ad præcavendum relapsum, aut damnum innocentis vel Reip. tunc enim pœnitens ex lege charitatis ad hoc tenetur. Non autem expediet, ut Confessarius se offerat ad faciendam talem manifestationem, ne confessio fiat odiosa saltem apud alios; oppositum tamen, quòd pœnitens non teneatur fateri crimen cum infamatione complicitatis, est probabile, vel

maximè tunc, si Confessarius sit superior, dominus vel patronus, à quo complicitatis alia mala timenda sunt, *Laym. Palao pun. 11. n. 6. Sporer n. 470.* 4. Sufficiens causa aliquod mortale omittendi non est infamia, aut confusio, quam subiturus est pœnitens apud Confessarium; nam hæc sunt confessioni intrinseca, & per se semper adjuncta, neque excusat concursus magnus pœnitentium; nam Innoc. XI. damnavit hanc § 9. *Prop. Licet Sacramentaliter absolvere dimidiatè confessos, ratione magni concursus pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magna alicujus festivitatis, vel indulgentiæ.* Nec obstat, quòd aliqui prævideantur non facile redituri, vel occasionem confessionis habituri; nam tunc teneretur quidem Confessarius hos præ aliis audire, & examinare, non tamen esset necessitas physica vel moralis dimidiandi confessionem, nisi forsitan Confessarius ob fatigationem non posset tales amplius examinare. 5. Si pœnitens confiteatur suo Superiori, unum reservatum, aliud non reservatum, Superior tenetur ab utroque directè absolvere, quia pœnitens est ritè dispositus, & habet jus, ut ab utroque directè absolvetur, *Suar. Vasq. Palao pun. 15. §. 5.* Posset tamen Superior reservationem tollere absque absolutione, etiam extra Sacramentum, dando jurisdictionem Confessario ordinario. 6. Qui instante periculo in genere est absolutus, vel ex justa causa vel oblivione aliquod peccatum omisit, tenetur de eo peccato,

cato, sive dubium sit, sive certum, ante absolutionem sub mortali dolere. Ratio est, quia unum mortale non remittitur. *Sine alio*, & mortalia omiſſa vel dubia non remittuntur, nisi ad ea se extendat dolor, & propositum: ergo etiam cetera non remittentur, adeoque Sacramentum carebit suo effectu. Deinde qui bonâ fide peccatum vel ejus speciem omiſit, vel oblitus est, tenetur hoc supplere in confessione sequente. Patet ex Prop. 11. damnata, quam retuli *sup. n. 6.* Hinc si furatus es, ut fornicareris, & ex oblivione solum dixisti: Semel sum furatus, debes in subsequente confessione dicere: Habui intentionem fornicandi; imò si species omiſſa non possit exprimi, quin exprimat totum peccatum, ad hoc teneris, v. g. ne manifestares complicem, dixisti solam fornicationem, tacendo de incestu, debes apud ignotum Confessarium, si habere possis, dicere: Commisi incestum.

36. QUÆR. VI. Qualis esse debeat confessio?

æ. I. Debet esse *fidelis & sincera*, sine deceptione & mendacio, juxta explicationes sequentes: 1. Mendacium in ipsa confessione simul est sacrilegium contra reverentiam Sacramenti, mortale vel veniale, pro qualitate materiæ; qui mentitur circa materiam non necessariam confessionis, ut circa venialia, vel mortalia ritè confessa, aut quæ quis confiteri non tenetur, ea falsò negando vel affirmando, peccat solum venialiter: Est *communis*; quia non im-

R. D. Jansen Pars II.

pedit Confessarium, quominùs rectè judicare possit circa substantialia, nisi veniale, quod falsò dicit se admisisse, sit tota materia confessionis, tunc enim Sacramentum foret nullum defectu materiæ. 2. Qui mentitur circa materiam necessariam seu mortalia directè nunquam remissa, vel scienter & malâ fide confitetur mortale dubium tanquam certum, vel certum tanquam dubium, vel numerum determinatum pro indeterminato, aut econtrâ, aut plura mortalia, quàm reipsa putat esse, peccat mortaliter, quia non confitetur integrè, vel saltem decipit Confessarium in re gravi spectante ad substantiam judicii, *communis DD.* Multi tamen excusantur per simplicitatem, & bonam fidem, qui malunt plus dicere, quàm minus; ac si Confessarius hoc advertat, monere debet, ut nec plus, nec minus dicant, quàm sit in conscientia. 3. Pœnitens non tenetur exprimere, an mortalia, quæ de factò confitetur, sit vel non sit antehac confessus, sed ab utroque potest præscindere. Ita contra plures *Suar. Tamb. l. 1. c. 1. Bosco à n. 173. Dicast. d. 9. n. 294. Sporer n. 370.* Unde in confessione generali potest miscere confessa non confessis; & si dubitet an aliqua fuerint confessa, non tenetur dicere se dubitare. Ratio est, quòd juxta *Trid.* sufficit exprimere speciem & numerum peccatorum; ad hoc autem nil facit, quòd peccata antehac fuerint, vel non fuerint per confessionem remissa, nec opus est de hoc judicare

37.

Q Con-

Confessarium, sicut opus non est judicare, an peccata antecedenter fuerint remissa per contritionem, ut fatentur omnes; excipe, si inter nunquam confessam esset aliquod reservatum huic Confessario, vel Confessarius non perciperet speciem peccati, ut si putaret peccatum v. g. luxuriam esse commissum ante votum, vel matrimonium, cum tamen commissum sit ex post. E contra qui dicit mortale non confessum fuisse antehac confessum, peccat mortaliter, quia valde pervertit iudicium Confessarii, ut putet materiam esse liberam, quae est necessaria, sicut si diceret veniale esse mortale, *Bosco, Castropalao punct. 10.*

38. *n. 8. Moya d. 1. q. 3. §. 2.* 4. Confiteri apud ignotum mortalia, & ex post ad conservandam bonam aestimationem apud Confessarium ordinarium sola venialia, per se malum non est, modò adsit verus dolor & propositum cum animo deserendi occasionem proximam, si quae adsit, quia talis utitur jure suo, *Suar. Mezger. Gorm. n. 151.* 5. Si quis dicat, se velle confiteri generaliter peccata totius vitae, si aliqua aliàs confessam omittat, non peccat, quia potest mutare voluntatem; si verò, cum hoc diceret, habebat animum aliqua omittendi, fuit mentitus, sed in re levi & materia libera.

39. *Re. II.* Confessio ordinariè debet esse secreta; potest tamen ex justa causa, v. g. ad aliorum aedificationem, in conflictu, naufragio, &c. esse publica, *Trid. sess. 14. c. 5.* Ad hoc tamen non est obligatio, nisi fortè

peccatum sit publicum, vel veniale non infamans. Item potest fieri per interpretem; ad hoc tamen non est obligatio, nequidem semel in anno, ut habet *communis DD.* quia non constat de tali obligatione, & *Trid.* obligat tantum confiteri *secretò apud solum Sacerdotem*; in articulo mortis plerique obligant ad confitendum per interpretem saltem unum veniale minus infamans, ut sic à ceteris absolvatur indirectè, vel maxime si quis non sit satis securus de contritione perfecta.

Re. III. Confessio, nisi excuset necessitas, debet esse vocalis, quia *Concil. Florent. §. extrav. Bened. XI. inter cunctas de privil.* requirunt Confessionem oris. Unde deduces sequentia: 1. Mutus nutibus vel scripto confiteri potest, & tenetur, quoties obligat præceptum confitendi: quia qui tenetur ad finem, tenetur ad media non nimis difficilia, atque tale medium est scribere, & periculum evulgationis caveri potest statim exurendo scripturam; nemo tamen tenetur scribere peccata, ne memorià excidant, *Cajet. Suar. Sor. Tann. d. 6. q. 7. n. 27. La Croix n. 1193.* tum quia confessio debet esse secreta, scriptura verò ex se est quid publicum vel publicabile; tum quia non teneor nisi moralem adhibere diligentiam, ne peccata excidant, sed eam adhibere possum absque hoc, quòd peccata scribam, ergo. 2. Si puellae supra modum verecundae difficillimum foret peccata exprimere ore, posset Confessarius ejus confessionem

honem in scripto admittere & legere, modò puella post confessionem dicat: *Accuso me & doleo de istis peccatis*, quod semper fieri debet in tali casu, *Suar. Vsq. Sa. Laym. c. 6. n. 3. Sporer n. 490.* idem à potiori tenet de eo, qui gutture laborat, & non potest nisi ægrè peccata proferre. 3. Si Confessarius sit surdaster, & non possit verba intelligere, nisi ita altè proferantur, ut audientes intelligere possint, posset confessio tradi in scriptis; idem est, si ipse pœnitens surdaster nimis altè legat; modò se ex post voce accuset. Cæterùm qui absque rationabili causa nutu vel scripto confitetur, ad minus peccat venialiter, juxta alios mortaliter, quia est contra consuetudinem Ecclesiæ in re gravi.

42. R. IV. Confessio debet fieri ex fine honesto, quòd si fiat ex fine mortaliter malo, erit sacrilega, & nulla defectu doloris & propositi efficacis, quæ stare non possunt cum actuali peccato. Si Confessio fiat ex fine venialiter malo, putà ex respectu humano, vana gloria, &c. ordinariè erit valida, nisi (quod rarissimè contingit) intentio venialiter mala determinet ad dolorem eodem instanti infallibiliter ponendum; tunc enim dolor non haberet libertatem & moralitatem distinctam ab actu imperante, adedòque cum actus imperans sit naturalis & inhonestus, etiam dolor talis erit, & per consequens non sufficiet ad valorem Sacramenti.

43. QUÆR. VII. Quid de repetitione confessionis invalidæ?

R. Seqq. 1. Confessio potest esse invalida, vel defectu Confessarii, si hic ob censuram vel aliter careat jurisdictione, si nullum peccatum intellexerit, si non adhibuerit debitam formam, intentionem, &c. vel defectu pœnitentis, ut si hic accesserit sine debito dolore vel proposito, si purè historicè & non sacramentaliter fuerit confessus, si ex malitia, verecundia vel gravi negligentia omiserit mortale, si sit mentitus circa materiam necessariam, &c. 2. Si aliqua peccata omisit ex justa causa vel invincibili ignorantia, vel Confessarius surdaster, dormitans, vel distractus aliqua non intellexit, absolutio quoad reliqua fuit valida, nisi studio & malà fide talem Confessarium quæsiverit; idedòque sufficit tunc repetere peccata, quæ bonà fide omisit, vel oblitus fuit, vel scit Confessarium non intellexisse. At quid si pœnitens advertat, Confessarium aliqua peccata ob somnum non intellexisse, sed nesciat, quæ? R. Per se debet omnia repetere, quia de singulis dubitat, & repetere non est moraliter impossibile. 3. Si quis advertat suam confessionem undecunquè fuisse invalidam, tenetur omnia ejus mortalia repetere, quia ab illis nunquam fuit directè absolutus; si tamen Confessarius peccatorum adhuc in confuso meminerit, sufficit si apud eundem dicas: *Accuso me de peccatis antecedenter confessis*; satis autem eorum Confessarius in confuso reminiscitur, si in tantum meminerit, ut possit imponere

Q 2 pro-

proportionatam pœnitentiam, etsi omnium in particulari non recorderetur, *communis DD.* Si invaliditas tibi fuerit involuntaria, eò quòd accesseris absque debito examine cum affectu ad mortale, vel ex verecundia mortale aliquod omiseris, teneris non tantum omnia mortalia repetere, sed & explicare, quoties sic accesseris, quia toties novum admisisti sacrilegium. 4. Si scias aliquas confessiones esse invalidas, sed nescias quas, teneris per se loquendo instituere confessionem generalem saltem circa peccata, de quibus dubitas, an sis validè confessus. Ratio est, quia ab illis peccatis nunquam fuisti directè absolutus, ergo teneris illa iterum confiteri, instituendo confessionem generalem, si aliter non possis; nam ab hac obligatione nemo excusatur, nisi per impossibilitatem moralem, qualem ordinariè non importat confessio generalis. 5. Si pœnitens dicat: Hactenus non rectè confessus sum, habeo peccatum è juventute, quòd hactenus confiteri erubui, &c. non statim judica omnes confessiones esse invalidas, aliàs te & ipsum sæpè inutiliter torquebis; sed ante omnia interroga, an tunc, quando illud factum committebat, sciverit vel putaverit esse peccatum, vel an postea priùs cognoverit, & sæpissimè audies: *Mi Domine, adhuc puer vel juvenis fui, non putavi, non intellexi, nuper primum in confessione, Catechismo, vel discursu audivi.* Jam salva res est, quia nulla confessio est invalida, aut repetenda, nisi ab illo tempore, quo

scivit, vel erroneè putavit aliquid esse peccatum, tamen confiteri erubuit, vel malitiosè neglexit. Si fateatur se jam scivisse vel putasse esse peccatum, interrogandus erit, quoties memor hujus peccati illud in confessione omiserit, & an omittere, & tali peccato omisso communicare sciverit, vel saltem dubitaverit esse grave sacrilegium; si affirmet, numerum confessionum & Communionum exprimere ac confessiones istas repetere debet, quia quot Communiones & confessiones fecit, tot commisit sacrilegia; quando autem bonà fide confessus fuit immemor istius peccati, ac ita comparatus, ut illud confiteri voluisset, si memor fuisset, vel bonà fide credidit, quòd omittere non sit peccatum mortale, tenetur solum peccatum omissum confiteri, quia de aliis fuit validè & directè absolutus; at quid si pœnitens sciverit quidem, quòd reticere peccatum esset malum, sed in confuso non cogitando vel suspicando an mortale vel leve, ut contingit quandoque in rudibus, rusticis, plebeis, pueris, &c. potes judicare tantum peccasse venialiter, juxta dicta *Casu 1. n. 11.* ideoque nec tunc erit obligatio repetendi; si tamen pœnitens fateatur, se ante vel post confessionem & Communionem valde fuisse anxium ob peccatum non confessum, ut communiter fit, signum est ipsum apprehendisse malitiam gravem, & per consequens confessiones esse invalidas & repetendas. 6. Si advertas, pœnitentem à 10. 47.

20. 30. aut pluribus annis sacrilegè confessum, per se loquendo teneris eum absq̄ue absolutione remittere, ad se examinandum & præparandum pro confessione generali tot annorum, quia moraliter est impossibile tam brevi tempore tot annorum peccata, quoad numerum & speciem, reminisci; per accidens tamen vix unquam dimittendi sunt, nisi ex tenerritudine conscientia vel aliis indiciis omninò credas, eos ad te vel ad alium Confessarium pro confessione generali redituros; plerique enim vel non satis intelligunt obligationem repetendi omnia peccata, sed putant sufficere, si repetant sola omiffa, vel sunt ita rudes, ut se pro confessione generali examinare non possint, vel saltem videtur hoc iis adeò difficile, ut semel dimissi non redeant, sed pergant diminutè & sacrilegè confiteri, ideo ne præda hæc elaboratur, Confessarius talibus ante omnia ob oculos ponat enormitatem tot sacrilegiorum, præsentissimum animæ periculum, excitet ad serium & efficacem dolorem, ac propositum ad fiduciam in Divina misericordia; adjuvet in examine per Præcepta Decalogi, attentis circumstantiis conditionis, negotiorum, occasionum, &c. Deinde si ita conveniens videatur, & conditio pœnitentis patiat, dimittat eum, ut se per horam vel mediam ulterius examinet, ante Communionem rediturus pro obri-nenda absolutione; quia tamen nec sic possibile est, ut omnes species & numeri peccatorum enumerentur

integrè, absolvat cum ea monitione, ut si postea adhuc aliqua incidant mortalia solùm sacrilegè confessa, ea denudè clavibus subjiciat.

QUÆR. VIII. An & quando sit obligatio confitendi?

2. I. Dari præceptum Divinùm confitendi peccata mortalia, est de fide contra modernos hæreticos, *Trid. sess. 14. Can. 6.* Hoc præcepto obligantur omnes post Baptisum in mortale lapsi per se in articulo vel periculo mortis, sive hoc sit ex morbo, sive ex imminente conflictu, navigatione, vel partu periculoso, sive extremo supplicio; quia finis præcepti est, ut homo reconcilietur Deo, & sit extra periculum damnationis, quod maximè urget in mortis periculo; hinc si quis post confessionem in eodem periculo iterum peccet mortaliter, tenetur iterum confiteri, etsi non teneatur iterum communicare; neque teneatur statim confiteri post periculum, si tunc neglexit, quia solùm tenebatur ratione periculi, ergo hoc cessante cessat obligatio. 2. Hoc præceptum etiam obligat sæpius in vita, *Nav. Metzger D. 47. a. 1. La Croix n. 2020. cont. Sor. Lugo, Sporer.* Ratio est, quia Christus confessionem instituit, ut homines per eam deterrerentur & præservarentur à recidiva: Atqui hoc fieri non potest, si peccatores non confiteantur sæpius in vita: ergo. Conf. Qui aliquid præcipit, & non determinat tempus, vult non differri nimis diu, nec expectari tempus extremum, & confessio in lege gratia succedit in

48

Q3 10-

loctum contritionis; ergo sicut hæc aliàs obligabat sæpiùs per vitam, sic & nunc confessio; deinde Ecclesia non tulit legem confessionis, imò fortè nec ferre potuit ob nimiam ejus difficultatem, sed solùm determinavit tempus obligationis à Christo impositæ; at hoc dici non posset, si lex Christi se solùm extenderet ad articulum mortis, quia tunc per se erat obligatio absque determinatione Ecclesiæ: ergo. 3. Per accidens obligat hoc præceptum illum, qui est in mortali, & vult vel debet communicare vel sacrificare, quia tunc non sufficit elicere contritionem, ut dixi *Cas. 92. n. 31.* et si contritio sufficiat ad alia Sacramenta, teste Clem. VIII. in *Rit. Rom.* & communissima T. T. quia de hoc nullum extat præceptum. Item per accidens obligat eum, qui aliter quàm per frequentes confessiones consuetudinem mortaliter malam, v. g. pollutionis, vincere non potest. Item si confessio requiratur tanquam conditio ad dispensationem voti vel impedimenti in contracto matrimonio, &c.

49.

¶ II. Et si Christus ipse præceperit confessionem, quoties tamen fieri debeat, determinandum reliquit Ecclesiæ, quæ præcepit, ut fiat singulis annis, *Trid. c. 5. Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur Sacerdoti proprio.* Ubi nomine Sacerdotis proprii venit Parochus, Episcopus, Papa, & habentes privilegium, velut Regulares Mendicantes, & cum iis com-

municantes, ut constat ex Bulla 22. *Leon. X. dum inter mentis arcana, extrav. Joan. XXII. Vas electionis.* Neque Parochus prohibere potest, ne sui etiam in Paschate Mendicantibus confiteantur. Ex dictis pro praxi deduces sequentia: 1. Hoc præceptum obligat hæreticos utpote subiectos Ecclesiæ; item pueros in mortali constitutos; hoc ipso enim quòd peccarint mortaliter, habent sufficientem discretionem, ut prævia sufficiente instructione circa substantia Sacramenti, confiteri teneantur. 2. Hoc præceptum non obligat eos, qui habent sola venialia, *Trid. l. c.* quia finis præcepti est, ut recuperetur gratia per peccatum amissa: sed per venialia non amittitur gratia: ergo, meritò tamen urgent Parochi, ut quisvis adultus semel in anno confiteatur, etiam si dicat se non habere mortalia, tum quia hoc est incertum, & alii fortè scandalizantur, tum quia sic habet timoratorum consuetudo, & datur major gratia, & mortale, si quod fortè incognitum adsit, remittitur indirectè. 3. Neque satisfacit huic præcepto, confitendo sola venialia, quia de his non est præceptum, hinc qui tempore Paschali vel toto tempore confessus est sola venialia, si ultimo die anni incidat in mortale, obligatur adhuc confiteri, quia præcepto annuæ confessionis nondum satisfacit, & adhuc satisfacere potest, *Lugo d. 15. s. 7. Dian. p. 4. t. 4. a. 206.* 4. Huic præcepto non satisfacit per confessionem, sive cum sive absque culpa invalidam, quia confes-

50.

51.

52. fio invalida non est confessio, neque per eam obtinetur finis præcepti, unde Alex. VII. benè damnavit Prop. 14. *Qui facit confessionem voluntarie nullam, satisfacit præcepto Ecclesie*: neque excusatur à nova confessione ille, cui iustè vel iniustè negata fuit absolutio, quia hic præcipitur Confessio, quæ sit Sacramentum, qualis non est nisi secutà absoluteione. 5. Tempus annuæ Confessionis *Sot. Nav. Suar. Tann. Laym. Sporer n. 533.* computant à Paschate ad Pascha, & ita habet fidelium usus. Econtra *Lugo. Nugn. Bosco. Dian. p. 3. t. 4. R. 81.* computant illud à prima Januarii ad ultimam Decembris, & juxta hos confessus primâ Januarii 1724. licitè differt confessionem usque ad ultimam Decembris 1725. ita ut duo integri anni sine confessione transeant, dempto unico die, hoc displicet *Sporer l. c.* Sed idem dicere debet, etiamsi annum confessionis numeret ab uno Pascha ad aliud; nam confessus in Paschate anno 1724. non tenetur sequente Paschate confiteri, nisi fortè propter Communionem, sed potest expectare finem anni; quia obligatio confitendi non est annexa temporis Paschali, ut jam dicam, sed satisfieri potest per totum annum, per consequens current duo ferè anni sine confessione, unde alii numerant hunc annum ab ultima confessione, vel à primo peccato mortali, sed rectè confutantur à *Lugo d. 15. n. 154.* 6. Præceptum annuæ confessionis est distinctum à præcepto Communionis, quia distinctam habet materiam, utilitatem & finem, ut per se patet; & obli-

gatio confitendi non est annexa temporis Paschali, sicut Communion; sed est pro toto anno; nam *Conc. Later. & Trid.* dicunt, Communionem debere fieri in Paschate, confessionem verò saltem *semel in anno. Sot. Sà. Tann. Sporer. La Croix l. c.* Ratio est, quia confessio præcipitur ad delendam culpam mortalem, quæ cum possit admitti quovis anni tempore, congruum fuit, confessionem certo temporis non alligari; hinc legitimè impeditus à sumenda per annum, vel in Paschate, Eucharistia, non ideo deobligatur à facienda confessione; item, qui in Paschate sine confessione communicavit, eò quòd nullam haberet gravioris peccati conscientiam, si postea peccet mortaliter, tenetur confiteri; eò contrà qui in initio anni confessus est mortale, non tenetur iterum confiteri eodem anno, etsi de novo peccet. 7. Quò diutius differtur ultra annum confessio, eò peccatur gravius; *Suar. Vasq. Bonac.* dicunt, te tot peccata admittere, quot habes occasionem confitendi: id negant alii; in praxi satisfacis, dicendo: Tanto tempore non sum confessus; nisi voluntas non confitendi aliquoties fuerit revocata & reassumpta, toties enim peccata multiplicantur numero, ut dixi *Cas. 8. n. 2.* 8. Qui prævidet se postea non posse confiteri mortalia, vel reservata habenti potestatem, tenetur prævenire, sicut, qui non potest audire Missam serò, debet audire maturè; qui non potest orare Horas à prandio, tenetur manè, quia tum adest tempus præcepti, & impleri potest: ergo debet.

9. Qui

56. 9. Qui hoc anno non est confessus mortalia, tenetur ab initio anni sequentis: ita multi contra multos; ratio est, quia annus positus est ad urgendam confessionem, ne nimium differatur, non autem ad terminandam obligationem, ut à pari patet in mutuo ad certum tempus, & in Communione Paschali, de qua vide *Cas. 92. n. 28.* Dices, qui hodiè non oravit Horas, vel non audivit Missam, non tenetur cras, quia obligatio est alligata diei; sed obligatio confitendi etiam est alligata anno: ergo. *R. N. Myn.* Disparitas est, quòd anno elapso non cesset finis præcepti confessionis, qui est reconciliatio cum Deo; econtra lapso die cessat finis orandi Horas, qui erat sancta occupatio Clerici pro ista die; item cessat finis sanctificandi istum diem per Missam. 10. Qui multis annis non est confessus, hodiè confitendo satisfacit pro omnibus annis præteritis, quia per unam illam confessionem obtinet finem præcepti, qui est gratia & remissio omnium mortalium; si tamen ante finem hujus anni adhuc peccet mortaliter, tenetur pro hoc anno confiteri, quia

prior confessio est pro anno præcedente; sicut si in initio hujus anni solvas pensionem pro anno elapso, non liberaris à pensione anni præsentis, quia annus non est ad finiendam, sed urgendam solutionem. 11. Si hoc anno confessus, vel bonâ fide oblitus es, vel etiam sciens ex justa causa mortale omisisti, non teneris illud peccatum iterum hoc anno confiteri, aliàs si decies recitares peccati, obligareres uno anno confiteri decies, & per primam confessionem jam obtinuisti finem præcepti. Excipe, nisi confessus fuisses sola venialia, quia hæc non cadunt sub præcepto, vel cum venialibus sola reservata apud non habentem potestatem, tunc teneris iterum confiteri, quia nondum es confessus mortalia, vel non es confessus Sacerdoti proprio, id est, habenti potestatem absolvendi. 12. Qui spontè negligit confessionem vel Communionem, vivus arceatur ab ingressu Ecclesiæ, mortuus privatur Ecclesiasticâ sepulturâ, *c. omnis viri que sexus, de penit.* intellige post sententiam Superioris Ecclesiastici.

C A S U S XCVIII.

De forma Absolutionis ejusque Ministro.

Livius Pastor 1. In forma absolutionis omittit aliquando preces adjunctas, tō Ego & tō tuis. 2. Vel utitur solum his: Absolve te, vel: Absolve vestram dominationem. 3. Putat formam verificari non posse de peccatis semel remissis. 4. Absolvit sub conditione. 5. Repetit absolutionem, quoties pœnitens quid novi affert. 6. Absolvit non absolutum à censuris, vel inscium sua excommunicationis. 7. Absolvit complicem. 8. Dubitat, an possit absolvere absentem, vel eum qui misit peccata in scriptis. 9. An eum, qui distractus sine absolutione recedit, & adhuc est in Ecclesia, vel obviat in platea; an egrotum ante ades. 10. Quid si Confessarius non sit plenè ordinatus, vel in peccato. 11. Que scientia requiratur in Confessario. 12. Quid si dubiet de sua habilitate. 13. 14. Quid observandum Confessario circa rudes. 15. Adolescentes. 16. Ebriosos. 17. An possit negare vel differre absolutionem. 18. Quid si pœnitens sit in occasione peccandi. 19. Quid de consuetudinario. 20. Quid de molli emendationem desperante. 21. Quid de fornicario privato & publico. 22. Quid si Confessarius erravit, dicendo, contractum, votum, matrimonium esse invalidum, cum tamen sint valida, vel contrà; an errans circa obligationem restitutionis teneatur ipse restituere.

R. D. Jansen Pars II.

tueri; quid si sit Religiosus? Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid circa formam Sacramenti pœnitentiæ ejusque sensu?

R. Seqq. 1. Forma est ipsa absolutio, quam dat Sacerdos pœnitenti, consistit integraliter, & prout usurpatur ab Ecclesia, in his verbis: Ego te absolvo à peccatis tuis in nomine Patris, &c. præmittitur Misereatur; deinde elevatâ manu ad pœnitentem dicitur: Indulgentiam, &c. subjungitur: Passio Domini, &c. Hæc verba, uti & antecedentia, solum sunt de consilio; omittere in forma tō Ego, vel tō tuis, vel in nomine Patris, &c. ad summum est veniale, quia Ego satis exprimitur in absolvo, & tō tuis in particula te, & invocatio sanctissimæ Trinitatis & signum Crucis additur solum ex consuetudine Ecclesiæ, Laym. c. 3. & Rituale Rom. pro forma in necessitate assignat sola verba: Absolve te ab omnibus censuris & peccatis, ubi tō omnibus non est de præcepto; imò juxta aliquos omitti debet, quia sæpè non remittuntur omnia venialia.

R. 2. Forma essentialis juxta D.Th. p. 3. q. 84. a. 3. Scot. in 4. d. 14. q. 4. & communioem T.T. consistit in solis verbis: Absolve te; tum quia ea sola exprimit Conc. Florent. & Trident.

R. Sess.

Sess. 14. c. 3. Tum, quia hæc verba se solis exprimunt personam iudicis, personam rei, & ejus absolutionem; & circumstantia personæ confitentis peccata sua satis determinat & significat absolutionem Sacerdotis cadere super peccata illius, licet id verba *Absolvo te* per se non exprimant. Plures hanc sententiam dicunt esse certam, sed immeritò; nam ad essentialiam formæ requiri hæc quatuor: *Absolvo te à peccatis*, valde probabiliter docent *Paludan. Sot. Wiggers, Bosco, Gormatz.* & alii apud *La Croix n. 633.* Ratio est, quia Christus *Joan. 20.* instituens hoc Sacramentum expressam fecit mentionem peccatorum, *quorum remisistis*; ergo sicut ex hoc, quod Christus instituens Baptismum expressam mentionem fecerit baptizantis & baptizati, item DEI unius & trini, omnes docent hæc determinatò significari debere per formam Baptismi, & non solum per circumstantias; ita in forma pœnitentiæ exprimi debet *absolutio à peccatis*, idque innuunt *Flor. & Trid.* per *tò &c.* cum dicunt, formam consistere in *Absolvo te &c. Conf.* Forma pœnitentiæ debet significare remissionem peccatorum; sed *tò Absolvo te* non significat remissionem peccatorum, quia illa verba sunt indifferentia ad significandam remissionem vel censuræ tantum, vel peccati tantum; sicut *tò comedo* est indifferens ut significet comestionem piscis vel carnis; si dicas, verba determinari per circumstantiam factæ confessionis & intentionem Ministri; contra

est: Christus non assumpsit circumstantias, sed verba ad significandum effectum Sacramentalem; & forma Extremæ Unctionis essentialiter exprimit peccata, dicit enim: *Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.* Ergo multò magis requiretur hoc ad formam pœnitentiæ, quæ directè ad remissionem peccatorum instituta est. Deinde si sufficiat peccata significari per circumstantias: ergo etiam sufficet sic significari personam absolventi; ideoque si confessus dicat Confessario: Nunquid me absolvis? Et Confessarius respondeat: Ita, *tò ita* sufficet, quia in circumstantiis & ex intentione proferentis significat idem quod *Absolvo te à peccatis*. Ex dictis patet, *tò à peccatis* sine peccato mortali omitti non posse, quia Sacramentum exponitur periculo nullitatis. Idem videtur, si omittatur *tò te*, & dicatur: *Absolvo à peccatis tuis*, vel adhibeatur forma, quæ non habeat vim sententiæ judicialis, vel saltem est dubia, ut: *Mundo te à peccatis*, vel dicatur in optativo: *Absolvat te Deus, absolvat te Christus, &c.* vel deprecative: *O Jesu! absolve hunc, &c.* Contra valet absolutio, si dicas: *Absolvo vestram dominationem, excellentiam, majestatem*; item: *Remitto tibi tua peccata*, quæ verba sunt æquivalentia. 3. Sensus formæ: *Ego absolvo te à peccatis*, est hic: Ego auctoritate mihi à Deo data, quantum est in me, tibi remitto tua peccata, vel, do gratiam de se peccatorum remissivam; unde patet, formam manere veram, etsi cadat super peccatis

4. catis per contritionem vel aliam confessionem remissis. 4. Absolutio regulariter debet esse absoluta; hinc illicita & invalida est, si detur sub conditione de futuro, v. g. *Absolvo te, si restitues, si intra tot dies concubinam dimittes*; ratio est, quia non est in potestate Ministri post applicatam materiam & formam suspendere valorem Sacramenti. Vid. *Cas. 88. n. 17.* Valet tamen sub conditione de præsenti & Sacramento intrinseca, v. g. *Absolvo te, si verè doleas, si vis restituere, offensam remittere, occasiones fugere, &c.* imò quandoque ob reverentiam Sacramenti sub conditione dari debet, v. g. dum Confessarius prudenter dubitat, an pœnitens sit dispositus, an habeat materiam sufficientem, an adhuc vivat, &c. Sufficit autem talem conditionem apponere in mente, etsi consultum sit eam etiam exprimere voce, maximè si forma aliis audientibus proferatur. 5. In eadem confessione super eadem peccata sine causa repetere absolutionem per se est mortale, quia secunda absolutio est irrita defectu novæ materiæ; plures tamen excusantur saltem à mortali ob inadvertentiam, perplexitatem, aut scrupulos, *Tamb. l. 1. c. 1. §. 3.* Si pœnitens post absolutionem statim redeat, & afferat de novo solalia, vel circumstantiam liberam, vel numerum in rō circiter satis expressum, v. g. dicit: *Circiter quinques perjeravi, & rediens dicat: Reverà pejeravi sexies, non debet inordinatè repeti absolutio, quia jam legitimè confessus & absolutus est,*

si afferat numerum vel circumstantiam necessariam, vel mortale dubium, v. g. dicit: *Fui oblitus unius fornicationis; fui oblitus, quòd una fornicatio facta sit cum conjugata, debet repeti absolutio, & imponi eadem vel nova pœnitentia, ut Sacramentum sit integrum; an verò etiam dolor renovari debeat, dixi Cas. 96. n. 21.* 6. Peccat Confessarius mortaliter, si excommunicatum absolvat à peccatis, non præmissà absolutione à censura; quia Ecclesia huic graviter prohibet usum omnis Sacramenti etiam pœnitentiæ; aliud est de suspensio & interdicto, nisi forsan interdicti causam dederit. V. dicenda *Cas. 116.* Si pœnitens accedat scienter cum excommunicatione, à qua scit Confessarium absolvere non posse, peccat mortaliter, & confessio est nulla; si verò ignarus vel oblitus suæ excommunicationis bonâ fide accedat, absolutio erit valida; aliàs enim contingere posset, ut quis per totam vitam suam bonâ fide absolveretur, & nunquam acciperet gratiam, nisi fortè perfectè contritus, quod præsumi non potest de pia matre Ecclesia, quæ pœnas suas non vult esse in destructionem, sed edificationem. *Nav. Suar. Lugo d. 16. f. 15. Dian. p. 2. t. 4. R. 78.* Si Confessarius potens absolvere à censuris, oblitum vel ignarum suæ excommunicationis absolvat formâ consuetâ: *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis & interdicti, in quantum possum, &c.* non tantùm à peccatis, sed etiam excommunicatione liberat, ita ut pœnitens postea re-

cordatus censuræ non indigeat novâ absolutione, *Lugo l.c. Tamb. l.2. c.10. §. 3.* quia Confessarius intendit absolvere, quantum potest & debet; atqui potest, ut supponitur, & etiam debet prius absolvere à censura; antequam peccatis: ergo. 7. Absolutio per se loquendo dari potest complici; ordinariè tamen fieri non expedit, maximè in materia carnis, in qua confessiones propterea sæpè sunt sacrilegæ, & novis tentationibus obnoxia; ideo in Diœcesi Colonienfi omne peccatum mortale carnis externum Confessario complici est reservatum; ut dicam *Cas. seq. n. 17.*

8. QUÆR. II. Quid circa absolutionem absentis?

ꝛ. 1. Absolutio validè dari non potest absentis, quia Clem. VIII. anno 1602. damnavit: *Licere absentis Sacerdoti per litteras vel per nuntium peccata Sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem accipere,* prohibetque ejus praxin pro omni casu; atqui si talis confessio vel absolutio esset valida, non potuisset prohiberi pro omni casu; imò jure naturali & Divino obligasset pro casu necessitatis extremæ tanquam medium necessarium salutis & à Deo institutum, & Pontifex nihil prohibere potest contra jus naturale & divinum: ergo. Unde relata propositio non solum damnata est copulativè, ut voluit *Suar.* sed & divisivè, id est, quoad utramque partem, ita ut nec valeat absolutio absentis facta, quod extra dubium est, nec confessio facta absentis, v.g. in scripto, nisi in præsen-

tia repetatur, idque declaravit ipse Clem. ex post in duobus Consistoriis, teste *Metzger n.8. Lugo d.17.n.64.* Nec obstat, quod absolvi possit moribundus sensibus destitutus, qui absente Sacerdote petit Confessarium, vel dedit signa doloris, ut dixi *Cas. præc. n. 30.* nam talis adhuc confitetur Sacerdoti præsentis per alios velut interpretes, coram quibus dedit signa doloris, vel petit Confessarium; similiter validè absolvitur, qui Sacerdoti absentis misit peccata sua in scriptis, & ex post de iisdem se coram præsentis saltem in genere accusat. 2. Difficultas est, qualiter præsens esse debeat, ut quis validè absolvi possit; nam certum est, non sufficere, quod quis possit videri vel audiri; nam audiri & videri possunt simpliciter & longissimè absentia, ut stellæ cæli, sonus tormenti bellici, &c. Dico igitur cum *Tamb. Sporer n.610.* sufficere præsentiam moralem, intra quam homines communi modo colloqui solent; quod plures extendunt ad 20. & plures passus, & admitto in casu necessitatis, dum propior accessus ad captivum, occidendum, peste infectum, &c. non conceditur. 3. Si pœnitens factâ confessione ex simplicitate vel distractione abeat ante perceptam absolutionem, aut Confessarius distractus eam dare oblitus sit, recorderetur autem, dum pœnitens dicto modo adhuc est præsens, etsi abire cœperit, validè eundem recedentem absolvit, quia est moraliter præsens, & habet jus ad absolutionem, quam petit, & adhuc pe-

peteret, si sciret se eam non percepisse, si talis pœnitens absque rubore, infamia vel alio incommodo revocari posset, id foret consultissimum; si jam longius abiit, vel nescias, quantum distet, recommenda rem Domino DEO; si ex pòst petat à te Communionem, & recorderis non datæ absolutionis, eum ante Communionem secretò absolve; quod etiam locum habet, si post breve tempus in Ecclesia vel platea, antequam credatur dolorem revocasse, tibi obviet, quia habet jus ad absolutionem, & adhuc præsumitur dispositus; sed quid si Confessarius vocetur ad moriturum, an validè eum absolvit antea des constitutus intra 20. passus, etsi eum nec videre nec audire possit? R. Nequaquam, quia eidem nondum est moraliter & humano modo præsens. D. D. cit.

10. QUÆR. III. Quid de obligatione Confessarii in genere?

R. Seq. 1. Minister hujus Sacramenti est solus Sacerdos completè ordinatus habens jurisdictionem. Est de fide ex Elov. & Trid. Dico, completè; nam si quis tantùm ordinatus sit per traditionem patenæ & calicis, accipit quidem potestatem in *Corpus Christi verum* consecrandum, non tamen in *Corpus Christi mysticum* seu fideles absolvendos; quòd si Episcopus imposuisset ei manus prætermisâ traditione calicis, ordinatio foret invalida, quia potestas absolvendi necessariò supponit potestatem consecrandi. 2. In Ministro requiritur status gratiæ, aliàs tot peccata ad-

mittit, quot pœnitentes absolvit, tot enim distincta conficit Sacramenta; probabile tamen est, absolventem in necessitate vel casu repentini obitus etiam seclusâ perplexitate non peccare mortaliter, si præviè non conteratur, imò nec venialiter, si pio motu se convertat ad Deum, & proponat opportunè confiteri. V. Cas. 88. n. 19. 3. Requiritur *Jurisdictio*, de qua Cas. seq. Deinde *congrua scientia*, ut possit esse Minister Sacramenti, Judex, Medicus, & Doctor, in his quatuor officiis fundatur omnis Confessarii obligatio, ad quæ si se sciat ineptum, ex defectu scientiæ morum vel aliunde non potest Confessionale, multò minùs parochiam admittere; aut si admisit, tenetur se intra breve tempus qualificare, vel officium dimittere; idem dic de eo, qui antecedenter fuit capax, sed ex pòst est oblitus suorum principiorum. Ratio est, quia aliàs sæpè faciet injuriam Sacramento & pœnitentibus. 4. Confessarius ut *Minister Christi* debet sollicitè, fideliter, reverenter & dignis Sacramentum ministrare; procurare, ut fiat integrè, juvando, si opus est, pœnitentes in examine, disponendo ad serium dolorem, propositum, &c. *Ut Judex* debet discernere posse inter mortalia & venialia, inter numerum & speciem; proportionatam imponere pœnitentiam, satisfactionem, restitutionem, reconciliationem, &c. *Ut Medicus* debet dare posse pœnitentias medicinales, suggerere media opportuna pro evitandis peccatis eorùm-

R. 3 rum-

rumque periculis, &c. *Ut Doctor* debet nôsse Casus, à quibus possit vel non possit absolvere, debet posse instruere in rebus fidei & ad salutem aut Sacramentum necessariis, resolvere dubia circa restitutionem, contractus, valorem matrimonii, aliasque obligationes, &c. Si dubites de sufficientia tuæ scientiæ vel habilitatis, & Superior nihilominus jubeat confessiones audire, debes obedire, quia in dubio est præsumptio pro Superiore existente in possessione potestatis præceptivæ; similiter si ab ordinariis examinadoribus debite & sine fraude sis approbatus, potes te judicare capacem, modò principiorum tuorum non obliviscaris, ac in difficilioribus libros aut viros doctos consulas; neque enim requiritur scientia summa, sed sufficit mediocris, quæ studio ac lectione conservetur augeaturque.

13. QUÆR. IV. Quid observandum Confessario circa rudes, pueros, ebriosos, &c.

1. Observari debent seqq. 1. Ingressurus confessionale faciat intentionem absolvendi pœnitentes, prout eorum dispositio exigit. 2. Moneat opportunè pœnitentem, si numerum vel speciem omitat, vel alterius peccatum manifestet. 3. Caveat omnem somnolentiam vel distractionem, ne confessio fiat pœnitenti gravis & odiosa, eò quòd teneatur peccata secundò repetere. 4. Sit patiens & mitis, maximè circa scrupulosos & rudes: duros & obstinatos suaviter terreat, propositâ severitate Divini

judicii, rigore pœnarum, &c. Quòd si occurrat peccatum valde enorme, non det signa admirationis vel indignationis, ne circumstantes suspicentur dici peccatum gravius, & sic frangatur sigillum. 5. Ignaros & rudes instruat circa motiva fidei, spei, contritionis, juxta formulam *Cas. 13. n. 13.* exhibitam, vel similem, doceat modum se examinandi juxta præcepta Decalogi & Ecclesiæ, juvet, si opus, in examine juxta cujuslibet statum & conditionem, interrogando primùm de minoribus, v. g. de turpi colloquio, de osculis, deinde de tactibus, desideriis, & sic consequenter; si pœnitens memoriter confiteatur, non turbet ordinem, interrogando speciem vel numerum, nisi fortè uno verbo, quando est periculum oblivionis, & statim reducat ad ordinem narrandi, ubi ultimò cessavit; in examinando numero vel circumstantiis non sit importunus vel curiosus, præsertim in materia luxuriæ, ne multa interrogando doceat, quæ pœnitens ignorabat, sicque occasionem præbeat ulteriùs investigandi, Confessionem traducendi; & si leviora, v. g. verba turpia vel cogitationes neget, opus non est interrogare de factis; satiùs est circumstantiam omiti, quàm nimiam investigationem se aut pœnitentem exponere periculo turpis consensus. 6. Sit discretus & prudens dirigendo pœnitentem, non semper secundùm opinionem rigidiorum, neque semper secundùm benigniorem, sed prout in Domino judicaveris pœnitenti magis expedire

nunc

14. nunc secundum hanc, nunc secundum illam, modò utraque verè sit probabilis & in praxi tata; ideòque oportet Confessarium scire, quanam sententiæ verè sint tales. 7. Habeat specialem modum dirigendi pueros, de quibus sapissimè dubium est, an sufficienter sint instructi, an habeant fidem & dolorem supernaturalem, an verè peccarint, &c. quòd si puer levissima quædam afferat, & dubites de sufficiente dispositione vel capacitate, eò quòd rosario suo ludat, huc illucque respiciat, &c. eum cum sola cruce dimitte: quòd si afferat graviora, aut ea, de quibus dubitas, an sint mortalia, eum ad fidem & dolorem dispone, v. g. quærendo, quare confiteatur? Si respondeat, ideò, quòd confitentes veniant ad cælum, non confitentes ad infernum; quare ulterius, unde id sciat, & an putet esse cælum? An credat, quòd peccatoribus infligatur ignis infernalis & quare? &c. Si dicat, ideò, quia Deus hoc dixit; interroga, an Deus non possit errare aut mentiri? Si respondeat benè, confirmandus est in fide, & cætera mysteria ei sunt proponenda; deinde interrogandus, quare doleat & proponat non ampliùs peccare? An possit sustinere perpetuum ignem, vel saltem tenere unum digitum in candela? &c. Item ei describi debet turpitudine peccati, quæ faciat deformem instar dæmonis; econtrà gratia Dei faciat pulchrum instar Angeli, inculcanda beneficia Divina, scilicet quòd nos creavit, redemerit proprio sanguine, quòd paratus sit dare gaudia æterna, quòd sit pulcher-

rimus, amabilissimus, dignissimus amari, &c. Quoad examen puero- rum, poterit hoc fieri circa distractio- nes, garrulitates sub Missa, mendacia, inobedientiam, rixas, cognomina, furta, illusiones senum, &c. 8. Ple- raque hæc etiam serviunt in confessio- ne adolescentum & juvenum, quibus ulterius suadenda est frequens confessio & fidelis primarum tentationum manifestatio; hæc enim sunt remedia efficacissima hanc ætatem ad quævis vitia pronam continendi in timore Domini; etiam monendi sunt, ut se solo addant numerum & speciem, eumque in finem se diligenter examinent, nec ex pudore aliquod grave omittant, aliàs committi mortale sacri- legium. 9. Hæc omnia ferè etiam tenent de rusticis aliisque rudibus, qui quandoque magis sunt ignorantes quàm pueri, adeoque hoc vel simili modo ad dolorem disponi possunt, v. g. dicendo: Quid si offendisses Principem, qui tibi vestes, alimenta & omnia daret, qui etiam te vellet hæredem instituere, &c. econtrà vellet gravissimis pœnis afficere, ad ro- gum condemnare, casu quo in animo eum offendendi perseverares, nun- quid doleres te ejusmodi Principem offendisse, vellesque eum posthac non offendere, sed amare? &c. Ejusmodi & major Princeps est Deus, &c. Exa- men autem horum potest esse circa de- tractiones, contumelias, furta, blasphemias Sacramentales, perjuria adver- tenter facta, ebrietates, superstitiones, neglectas Missas, luxurias, &c.

10. Confessarius ebriosorum debet

15.

16.

eos

eos obligare ad evitandas occasio-
nes potationum, inò quandoque
pro pœnitentia imponere abstinē-
tiam à tali potu, maximè istis die-
bus & locis, quibus solet esse occasio
ebrietatis; quòd si nulla via potus
ob præsentiā necessariorum hospiti-
um evitari possit, poterunt adhi-
beri media naturalia contra ebrietatē,
quorum usus sine justa causa
est veniale contra temperantiam.

17. 11. Confessarius quandoque tenetur
negare absolutionem, ut si pœnitens
nolit ea facere, ad quæ sub mortali
obligatur, v. g. famam aut pecuniam
restituere, offensam remittere, im-
pedire peccata aliena, quando com-
modè potest, negotiationes illicitas
omittere, actiones scandalosas evi-
tare, occasiones proximas tollere;
econtrà si pœnitens verè est dispo-
situs, non potest sine gravi peccato
absolutio negari, quia habet jus ad
illam; potest tamen ex rationabili
causa differri, v. g. in confessione
generali per aliquot dies continuanda,
ut exploret, an pœnitens interim
faciat, quod iustus hactenus ne-
glexit, v. g. an ablata restituat, ini-
mico se reconciliet, conatum emen-
dandi adhibeat, &c.

18. QUÆR. V. Quid de constituto
in periculo vel occasione peccandi?
R. Seqq. 1. Per periculum & oc-
casionem peccandi hîc intelligitur
aliquid inclinans vel disponens ad
peccatum; quòd si adedò vehemen-
ter inclinet, ut quis consideratâ suâ
infirmatate & dispositione frequen-
ter vel communiter cadat, dicitur

respectu istius periculum proximum,
v. g. si decies eas ad domum Cajæ,
& cadas octies vel septies, domus
Cajæ erit tibi periculum proximum
& quidem moraliter certum; si cadas
ter, quater vel quinquies, erit pe-
riculum probabile; si cadas semel
vel rard, & quasi casualiter, erit
periculum leve & occasio remota,
quam non obligaris fugere, quia
ubique reperitur, & eam fugere est
ferè impossibile, alioquin, ut ait
Apost. deberemus ex hoc mundo
exire. 2. Periculum proximum
& probabile teneris fugere non tan-
tùm cum gravi tuo incommodo, ut
jam certum est, sed etiam cum jactu-
ra omnium temporalium & pericu-
lo vitæ, ut cum Cardena tenent
plerique, qui scripserunt post Pro-
positiones ab Innoc. XI. damnatas,
61. quæ sic habet: *Potest aliquando
absolvi, qui in proxima occasione pec-
candi versatur, quam potest & non vult
omittere; quinimò directè & ex pro-
posito quarit, aut ei se ingerit.* 62. Quæ
sic habet: *Proxima occasio peccandi
non est fugienda, quando causa aliqua
utilis aut honesta non fugiendi occurrit.*
Item 63. *Licuum est quarere directè
occasionem proximam peccandi pro bono
spirituali vel temporali nostro vel proximi.*
Huc etiam pertinet Propositio
41. damnata ab Alex. VII. *Non est
obligandus concubinarium ad ejiciendam
concubinam, si hæc nimis utilis esset ad
oblectamentum concubinarij, vulgo rega-
lo, & deficiente illa nimis agrè ageret
vitam, & alia epula radio magno con-
cubinarium afficerent, & alia famula
nimis*

nimis difficile inveniretur. Ratio est, quia qui amat periculum, peribit in illo, & censetur eo ipso etiam amare peccatum; hæc tamen intelligenda sunt de periculo peccandi formaliter, hoc est, consentiendi in ipsum peccatum, non autem de periculo habendi tentationes ad consensum; sic chyrurgus potest causâ medendi attingere verenda alterius, quamvis ille tactus foret occasio proxima motuum aut tentationum, dummodo non adsit periculum proximum consentiendi his motibus, uti ordinariè tum non adest ob specialem Dei gratiam, si talis se præmuniat per orationem, fortia proposita, &c.

19. QUÆR. VI. Quid de consuetudinario?

R. Seqq. 1. Si seriò doleat & proponat, paratus occasiones proximas removere, primâ vice potest absolvi, imò & sæpiùs, si remedia à te præscripta adhibuerit, vel extraordinaria det signa doloris, vel sollicitè requirat nova remedia, aut paratus sit priora studiosiùs applicare. Si ter quatuorve redeat cum iisdem peccatis, cum eodem vel majori numero, vehemens est suspicio & justa præsumptio, quòd nullus vel exiguus resistendi conatus adhibitus fuerit, ac defuerit verus dolor & propositum, adeoque tunc ad tempus sine absolutione erit dimittendus, cum magna tamen discretione & prudentia, ne aut severitate avertatur à regressu, aut lenitate seduceatur, sicque peccet, ac Confessarius eum illo. Notanda hîc etiam est Pro-

R. D. Jansen Pars II.

positio 60. ab Inn. XI. damnata: *Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla appareat, nec est neganda, nec differenda absolutio, modo ore proferat se dolere & proponere emendationem.* 2. Quoad consuetudinem mollitiæ, cujus occasio semper

fit præsens, vix efficacius remedium est quàm frequentissimâ confessio, v. g. bis vel ter qualibet septimana, quamvis aliquando absolutio sit differenda, ut Confessarius videat, num aliquem conatum adhibuerit; etiam adjuvabit quàm maximè ei suadere, ut manè & vespere coram Crucifixo genuflexus toto corde dicat: *Domine DEUS! qui flammæ aternas luxuriosis preparasti, promitto & roveo amore JESU pro me crucifixi, vel talis Sancti N. hac die, hac nocte, abstinere ab omni tactu turpi.* Si pœnitens desperet de emendatione, non poterit efficaciter proponere emendationem, quam sibi persuadet nunquam futuram, ideoque nec absolvi; nisi præviè eum erigas ad spem & fiduciam, qua confidat per auxilia Divina se tentationes superaturum; si tu ipse de ipsius emendatione desperes, de facto tamen eum putes habere sincerum dolorem & propositum, potes eum absolvere. 3. Si advertas pœnitentem esse in occasione proxima extrinseca,

21. coge ut eam deferat, vel si sine gravissimo damno eam deferere non possit, faciat ex occasione proxima remotam, muniendo se per quotidianas preces, proposita, confessiones, &c. Quòd si etiam his non

S ob-

obstantibus maneat idem periculum relabendi, uti ordinariè manet in fornicario, qui in propria domo habet concubinam, &c. tenetur eam tollere etiam cum periculo famæ & vitæ, aliàs absolvi non potest, *Laym. La Croix l. 5. à n. 252. Sporer n. 328.* ubi benè notat, concubinarium publicum vix unquam absolvi posse, nisi ejectâ priùs infami pellice, quia eâ non ejectâ continuat scandalum; e contra concubinarium occultum in aliquo sed rarissimo casu absolvi posse concubinâ nondum dimissâ, si scilicet pro nunc non habeat affectum ad eam, & in gravi morbo non possit habere aliam, quæ ei inserviat, aut nunc dimissa certò credatur ejus occultas turpitudines evulgatura, vel aliud damnum gravissimum illatura, tunc si credat non esse periculum lapsus, assècurè que quòd eam proximè non obstante quocunq̄e incommodo velit dimittere, poterit Confessarius prudenter condescendere. Sed quid si filia habeat turpem consuetudinem cum famulo, quem nec potest dimittere, nec scelus sine infamia aperire, neque fugere sine gravissimis incommodis? *R.* Debet ex occasione proxima facere remotam, se indies muniendo per proposita, cavendo ejus alloquium vel consortium, servum monendo, ut dimissionem perat, vel minando sceleris manifestationem; si hæc non juvent, debet potiùs per se vel per alium crimen patri aperire, fugam vel mortem eligere, matrimonium inire, quàm cum proximo

periculo relabendi servo commanere. Idem est de filio-familias habente consuetudinem cum famula. Ulterius hîc notandum, quòd consuetudinario se jam emendare volenti suadenda sit confessio generalis; prudenter enim timeri potest, ne ejus confessiones persæpè fuerint sacrilegæ defectu efficacis propositi, quod si semper habuisset, non tam diu in prava consuetudine persistisset.

QUÆR. VII. Quid si Confessarius in suo officio erraverit? 22.

R. Si Confessarius in confessione admisit defectum, v. g. invalidè absolvendo, dando principia falsa, dicendo, contractum, votum, aut matrimonium esse invalidum, cum tamen sint valida, vel e contra; aut dixit esse licitum, quod est illicitum, &c. tenetur, si absque scandalo fieri potest, etiam post confessionem petitâ veniâ monere pœnitentem: imò si in materia restitutionis non moneat eum, quem suo consilio falso obligavit vel deobligavit, tenebitur ipse ad restitutionem, quia per suum consilium fuit injusta causa damni pœnitenti vel alteri illati: hæc tamen intellige de consilio dato ex malitia vel ignorantia culpabili; nam si datum sit bonâ fide, erit quidem obligatio pœnitentem monendi, non tamen restituendi, si monueris; uti dum casu incendis alterius ædes, teneris quidem ex justitia restringere, quantum potes, si tamen non obstante tuâ industriâ exurantur, ad nihil teneris. *V. Cas. 37. n. 16. Cas. 42. n. 3.* Unum hîc

hic adde, quod etiam Confessarius Religiosus teneatur dictis casibus restituere, quantum sine infamia potest; poterit autem sine infamia, si ex suo peculio vel à suo Superiore petat aliquid ad necessarium & pium usum; imò oportebit emittere votum restituendi, si sic sub titulo pii voti

Superior sit facilius concessurus licentiam; Ratio horum est, quod lex naturalis restituendi obliget omnes, qui per ordinaria media satisfacere possunt; sed prædicta media respectu Religiosi sunt ordinaria, & per ea satisfacere potest, ut supponitur: ergo.

CASUS XCIX.

De jurisdictione & approbatione Confessarii.

Maro Theologus interrogatur :
 1. An in Confessario requiratur jurisdictione, & à quo detur, & an quis Sacerdos illam habeat in venialia. 2. Quid de articulo vel periculo mortis. 3. An sufficiat licentia dolo vel metu extorta, præsumpta, ratihabita. 4. An absolvere vel absolvi possit excommunicatus. 5. An error communis dei jurisdictionem. 6. Quid de jurisdictione probabili. 7. Quid sit reservatio, & à quo fieri possit. 8. An se extendat ad merè interna vel venialia, & quid hic intelligatur per lapsum carnis, homicidium, &c. 9. An de peccato dubio; quid si post confessionem cognoscatur esse certò reservatum. 10. Quid si ignoret suo peccato reservationem esse annexam. 11. Quid si confessus habenti potestatem in reservata, oblitus sit unius reservati. 12. Quid de casibus Papæ reservatis injure communi; quid circa hæc possint Regulares. 13. Quid de casibus Bullæ Cæne. 14. An incurrat reservationem Papalem, qui

ignorat vel non recordatur annexam esse excommunicationem. 15. Quid de periculo mortis. 16. Quid de us qui Romam ire non possunt. 17. Quid de reservatis in Diocesi Coloniensi. 18. An reservatio Episcopi extendat se extra Diocesim, & qui absolvere possint. 19. Quid de casibus reservatis Regularium. 20. An requiratur approbatio, & qui eam dare possint. 21. An expiret per mortem dantis. 22. Quid de Confessario Regularium. 23. An Regularis approbatus validè & licitè absolvat contra voluntatem Superiorum. 24. Quid de Confessario Monialium. 25. An approbatus pro una Diocesi sit approbatus pro altera; & quid de Religioso peregrinante. 26. An Parochus suos valeat absolvere in aliena Diocesi, vel alienos Parochianos. 27. An desinens esse Parochus desinat esse approbatus. Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid circa jurisdictionem Confessarii?

R. Seqq. 1. Ut Sacerdos validè absolvat, præter ordinem Sacerdotii

requiritur jurisdictio. Est de fide, ex *Conc. Later. Florent. Trid. sess. 14. c. 6.* & 7. ubi dat rationem, quod sententia non possit ferri nisi in subditos, subditos autem accipit per jurisdictionem. *Dices:* Ergo Papa à nemine poterit absolvi, quia nemini est subditus. *R. N. seq.* Papa eligendo Confessarium hoc ipso dat ipsi jurisdictionem in se, non quâ Pontificem, sed quâ hominem peccatorem. 2. Jurisdictio alia est ordinaria, alia delegata. *Ordinaria* dicitur, quæ competit ratione officii habentis annexam curam animarum, uti habet Papa pro tota Ecclesia, Nuntius Apostolicus pro sua provincia, Episcopus & ejus Vicarius pro tota Diocesi, Parochus pro sua Parochia, Prælati regularis pro suo monasterio. *Delegata* est, quæ purè competit ex commissione alterius, aliquando cum, aliquando sine potestate subdelegandi, prout voluit delegans. Delegatam pro tota Ecclesia ex privilegio habent Regulares, suppositâ tamen approbatione Episcopi localis. Omnes Sacerdotes etiam non approbati jurisdictionem habent in venialia ex consuetudine & consensu tacito S. Pontificis, *Lug. disp. 18. 1. 3.* eâ tamen uti non licet ob decretum Innocentii XI. editi Anno 1679. 12. Febr. teste Henno de pœnitentia *disp. 8. 9. 4. conclus. 3.*

2. 3. In articulo mortis, hoc est, quando mors moraliter certa proximè instat, undecunque hoc proveniat, quilibet Sacerdos etiam non approbatus, irregularis, excommunicatus, hæreticus, apostata, degradatus habet jurisdictionem absolvendi, si alius appro-

batus non adsit, qui absolvere possit & velit. Est communis & certa: quia potestas absolvendi data est ad salutem hominum, ergo, quando hæc salus maximè periclitatur, limitanda non est; imò *Syl. Suar. Nav. Carden. in 2. Crisi dis. 2. n. 424. Sporer n. 724.* id probabilius extendunt ad quodcunque probabile periculum, quale est v. g. periculosum iter, aut navigatio, difficilis partus, instans prælium, &c. Ratio est: quod in jure pro eodem sumantur articulus & periculum mortis, colligitur ex *c. si quis suadente 17. 9. 4. & c. eos qui de sent. excomm. in 6. 4.* Ad validè absolvendum probabilius sufficit jurisdictione metu extorta, quia datur simpliciter voluntariè: è contra non valet licentia per dolum obtenta, si dolus versetur circa substantiam vel principale motivum concedendi; neque acquiritur jurisdictio absolvendi per consuetudinem, nisi accedat consensus saltem tacitus Superioris, ut constat ex *c. si Episcopus de poen. & remiss. & c. Romana de sent. in 6.* Nec sufficit licentia interpretativa vel prudenter præsumpta, id est, quam daret Superior, aut certò creditur daturus, si rogetur; nec sufficit subsecuta rati habitio, sed requiritur consensus de præsentibus existens, & aliquo signo manifestatus, tunc, quando confertur Sacramentum, qualis est juxta communem, si Superior videat & sciat simplicem Sacerdotem audire confessiones, & non prohibeat, cum facilè possit, *Suar. Dicast. d. 10. n. 166.*

5. Ex-

4. 5. Extrà articulum mortis invalidè absolvit excommunicatus non toleratus, id est, publicè denuntiatus, vel notorius percussor Clerici, quia Ecclesia à tali sustulit omnem jurisdictionem; è contra validè absolvit excommunicatus toleratus, sed illicitè, nisi requisitus sit, & contritus, ut dicam *Cas. 114. q. 3.* An verò excommunicatus absolvi possit à peccatis, dixi *Cas. præced. n. 6.*

5. QUÆR. II. An error communis det jurisdictionem?

§. 1. *Error communis* est, quando quis à plerisque ibi existentibus existimatur habere jurisdictionem, quam tamen non habet; hic error aliquando conjunctus est cum titulo colorato, aliquando non. *Titulus coloratus*, seu non verus, sed apprensus & putativus, est collatio jurisdictionis, vel officii habentis annexam jurisdictionem, quamvis hæc collatio ob latentem aliquem defectum sit nulla, ut si tibi à vero collatore conferatur pastoratus simoniacè, habes titulum coloratum, & si communiter à Parochianis habearis pro vero Parocho, accedit error communis.

§. 2. *Error communis* cum titulo colorato dat jurisdictionem. Est ferè omnium & practicè certa. Ratio est: quia tunc ob utilitatem publicam & gravissima incommoda certò præsumitur Ecclesia supplere jurisdictionem, ex *l. Barbarius, ff. de off. prat. & c. infamis 3. q. 7.* Unde validè absolvit Parochus occultè simoniacus, excommunicatus, suspensus, aut cu-

jus approbatio occultè est revocata, vel expiravit.

§. 3. Solus error sine titulo colorato non sufficit; nam quamvis Innoc. Ostiens. Felin. &c. probabiliter dicant, Ecclesiam tunc supplere, quia hic æquè militat bonum commune, id tamen in praxi tutum non est, quia agitur de valore Sacramenti. Lex *Barbarius* (quæ videtur esse fundamentum hujus doctrinæ) loquitur de errore communi conjuncto cum titulo colorato; ergo si non adsit talis titulus, non est certum, quòd Ecclesia suppleat; neque est periculum tot incommodorum; nam rarò contingit, quòd error communis non sit conjunctus cum titulo officii, beneficii, approbationis, expositionis, privilegii ad confessiones audierendas, &c. *Carden. crisi 2. diss. 2. c. 6. n. 151. La Croix l. 6. p. 1. n. 115. Metz. l. 49. ar. 1. n. 24.*

6. QUÆR. III. An extra necessitatem sufficiat jurisdictio probabilis, hoc est, fundata in opinione verè probabili, quòd v. g. absit impedimentum, quòd solus error communis det jurisdictionem? &c. Affirmant *Sanch. Pont. Less. Bonac. Raster. Reding. Salma. t. 6. de pæn. c. 11. p. 5. Card. Metz. l. 1. 1.* Quia certum est, quòd consuetudo sciente & non improbante Superiore det jurisdictionem, *c. cum contingat, de foro compet. c. Romana eod. in 6.* Sed etiam certum est, quòd sit consuetudo absolvendi cum jurisdictione probabili, ut testatur *Suar. Arriag. Lug. d. 27. n. 32.* & ipsa experientia; ergo. 2. Error com-

munis cum titulo colorato certò dat jurisdictionem, ut supra dictum est; atqui si hìc erretur, est error communis, & plerumque adest titulus, ergo & si Ecclesia hìc non suppleat, sequuntur eadem incommoda, quæ ex errore communi, ergo hæc sententia est probabilissima, at non planè certa: tum quia probabiliter contradicunt *Suar. Vsq. Koning, Garcias. Oviedo, Salust. Pallav. Taberna, Marchant. & alii*, quos citat & sequitur *Gob. Cas. 3. n. 114.* tum quia consuetudo non est universalis, & Ecclesia videtur eam improbare, *c. si Episcopus 2. de pæn. & remiss. in 6.* Nullà quoque potest consuetudine introduci, quod aliquis præter sui Superioris licentiam confessorem sibi eligere valeat, qui eum possit ligare.

7. QUÆR. IV. Quid circa reservationem in genere?

8. Sequentia: 1. Reservatio est ablatio jurisdictionis respectu aliquorum peccatorum: potest autem hæc reservatio fieri ab omni eo, qui habet jurisdictionem ordinariam, qualem habet Papa pro tota Ecclesia, Episcopus pro sua diocesi, Superior regularis pro suis Religiosis; non tamen Parochus pro suis Parochianis; cum enim ipse sit immediatus Pastor suarum ovium, utique non reservabit sibi ipsi; in casu tamen, quo alium ab Episcopo approbatum delegaret, posset sibi peccatum reservare. 2. Quamvis peccata etiam merè interna reservari possint, cum ad hæc se extendat jurisdictionis Sacramentalis, quam concedit & per

consequens etiam limitare potest Ecclesia: attamen de facto non reservantur, nisi mortalia externa, & quidem graviora; si peccatum internum sit grave, externum leve, v. g. vulnerasti leviter cum animo occidendi, furatus es stufferum cum animo furandi materiam gravem; non incurris reservationem, quamvis furtum & percussio cæteroquin forent casus reservati, *Suar. Bonac. Lug. d. 20. n. 15.* Ratio est, quòd reservatio (utpote restringens potestatem absolvendi) sit odiosa, idèdque restringenda; ex eodem capite, si reservetur lapsus carnis, homicidium, id tantum intelligitur de actu consummato, v. g. de lapsu carnis per effusionem seminis in vas naturale, item de homicidio reverà secuto, non autem de lethali vulnere, nisi reservans aliter mentem suam declaraverit. 3. In dubio an hoc vel illud peccatum sit reservatum, hoc ipso non reservatur, sive dubium sit positivum, sive negativum, sive sit juris, ut cum dubitas, an reverà sit lex reservans ejusmodi actum, sive cum sit dubium facti, ut cum scitur, homicidium, procuracionem abortus, adulterium, &c. esse reservata, sed dubitas, an mors vel abortus sit secutus, an plenè, deliberatè, an ex actione à te posita, an persona sit uxorata, &c. idque tenet, etiam si præsumptio fori externi sit contra te, v. g. protulisti verba hæretica, sed dubitas an animo hæretico. Est communis cum *Sanch. Tamb. Metzg. Lug. n. 18. Dian. p. 4. t. 3. R. 4.* Ratio data est,

est, quòd reservatio, utpote odiosa, non debeat extendi ad casus dubios, sed ad certos & perspicuos; imò Gobat, Sporer n. 734. extendunt hoc probabiliter ad casum, quo bonâ fide confessus es non habenti facultatem in peccatum dubiè reservatum, etiam si post certò cognoscas esse reservatum; sed quoad hoc oppositum videtur probabilius, quia hoc ipso, quòd tibi certò constet, peccatum esse reservatum, pariter constat, Confessarium ordinarium ab illo non potuisse directè absolvere, ergo teneris illud de novo confiteri apud habentem facultatem in reservatum.

10. 4. Idem Sporer n. seq. dicit, posse absolvi pœnitentem, si ignoret suo peccato esse annexam reservationem; sed nec hoc videtur admitti posse, maximè si reservatio non sit merè pœnalis, sed simul medicinalis, qualis semper esse præsumitur; & praxis est contraria; ignorantia enim pœnitentis non facit, ut Confessarius accipiat jurisdictionem in peccatum, in quod aliàs non habebat, & certò si hæc sententia teneret, sola peccata Theologorum essent reservata, cum hi soli sciant casus in specie reservados. 5. Communis est sententia, non ampliùs reservari peccatum, quòd oblitus es, dum confitebaris habenti potestatem in reservata, quia quamvis tunc non directè absolvaris à peccato omisso; attamen tollitur ejus reservatio, quia Confessarius saltem implicite voluit facere, quantum potuit; potuit autem tollere reservationem, cum hæc per se loquen-

do non requirat confessionem, ergo. Idem tenet, si talis confessio fuisset invalida defectu veri doloris, ita ut peccata tunc à quocunque approbato absolvi possint.

QUÆR. V. Quid circa casus reservados Papæ? 12.

R. Sequentia: 1. Satis multi reservantur in jure communi, ut percussio clerici, duellum, simonia, &c. sed opus non est, ut in his Regularis approbatus & expositus multum divexet memoriam, quia Mendicantes, & omnes cum iis participantes, idedòque & Præmonstratenses habent privilegium ab his omnibus pro foro conscientie absolvendi, ut dicam Casu 116. q. 3. de absoluteione à percussione clerici dicam Casu 115. q. 3. ab hæresi *ibid.* 97. de absoluteione seu dispensatione à votis Casu 71. 2. Alii casus à Papa reservantur specialiter, & arctiùs in Bulla Cœnæ, sic dicta, quòd omni anno in Cœna Domini hæc Bulla de novo promulgetur, utpotè: *Hæresis, lectio, retentio, impressio librorum hæreticorum, appellare ad futurum Concilium, pyratiam exercere in mari Romano, bona naufragorum eripere, sine potestate imponere novas gabellas, falsificare litteras Apostolicas, personas Ecclesiasticas trahere ad tribunalia secularia, imponere onera Ecclesiasticis, & alia* plura, quæ in his partibus rariùs contingunt. Vide *Castrop. de conf. dis.* 3. ubi 20. Casus Bullæ Cœnæ fusè exponit; ipsam verò Bullam Cœnæ habes apud *La Croix l. 6. p. 2. n. 2054.* 3. Omnibus casibus Papalibus, sive in sive extra Bullam Cœnæ reservatis, 14.

an-

annexa est excommunicatio latae sententiae Papae reservata, ita ut qui non incurrit excommunicationem, etiam non incurrat reservationem. Est communis Doctorum. Ab excommunicatione autem excusantur, qui ignorant eam delicto suo esse annexam, etiam si ignorantia sit mortaliter culpabilis, modò non sit omninò crassa & supina, ut dicam *Casu 113*. Quod diligenter notandum maximè pro secularibus in his partibus, qui rarò sciunt vel recordantur his casibus excommunicationem esse, ideòque communiter à quolibet Confessario absolvi possunt. 4. In articulo mortis vel ejus periculo si non adsit potestatem habens, potest quis Sacerdos etiam excommunicatus, haereticus, degradatus absolvere à quibusvis casibus reservatis, etiam Bullae Cœnz, *Trid. Sess. 19. c. 7*. Sed quid si haberi possit Regularis habens potestatem in reservata? 12. Adhuc probabiliter eligi potest quis approbatus, quia Tridentinum indistinctè dicit: *In articulo mortis nullam esse reservationem, Tamb. Herinx d. 6. q. 2*. Et de Parocho non esse dubitandum docet *Less. Gobat Cas. 3. n. 130*. cum hoc tamen onere, ut non absolvantur nisi præstito juramento, quòd sublato impedimento comparituri sint coram Superiore, ejusque mandato obtemperaturi, *c. ex tenore, c. ea, de sent. excomm.* Quod *Avila, Bonac. Tamb. l. 3. c. 6. n. 4*. extendunt ad solos percussores Clerici, quia de his tantùm loquuntur Canones; imò *Sporer* tantùm putat habere locum, quando res deducta est ad fo-

rum contentiosum; deinde debet præstari cautio de satisfaciendo parti laesæ, vel potius ipsa satisfactio, si possit, ante absolutionem: qui promissa non præstat, in excommunicationem reincidit, *c. eos qui c. quamvis de sent. excom.* ab hac tamen absolvere possunt Episcopi & Mendicantes; hoc certum est, quòd absolutio valeat, etsi Confessarius præfatam penam non imponat. Vid. dicenda *Cas. 116*. necessariò hic recolenda, 5. Casus Papales etiam Bullae Cœnz sunt Episcopales, seu possunt absolvi ab Episcopo, quando est impedimentum perpetuum, vel diuturnum, quò minus pœnitens personaliter Papam adire possit, quia v. g. est impubes, senex, pauper, valetudinarius, & univèrsim, qui sine magna difficultate Romam ire non possunt, *c. mulieres, c. quamvis, c. de cetero, de sent. excom.* Eadem potestas etiam competit Regularibus, *Discastil. Gobat Cas. 8. n. 368. Sporer n. 751*. Neque opus est, ut absolutus ab Episcopo vel Regulari privilegiato postea compareat coram Papa, quia jam absolutus est ex potestate Apostolica delegata; si Episcopus vel Regularis privilegiatus adiri non possit, potest absolvere quilibet approbatus, & quidem ab aliis peccatis directè, à reservatis indirectè, cum onere petendi ab habente potestatem absolutionem directam à reservato. Idem tenet de eo, qui die festo sine gravi incommodo aut scandalo confessionem & Missam differre non potest, & non habet, qui à reservatis ab-

absolvere possit, tunc poterit confiteri Confessario ordinario cum onere jam explicato, *Sot. Sylv. Suar. Laym. 6. 12.*

17. QUÆR. VI. Quid circa reservationes Episcoporum?

R. 1. Casus Papales etiam occulti sunt reservati, ut jam certum est ex Propositione 3. & 4. ab Alexandro VIII. damnata; Casus tamen Episcopales plerumque non reservantur, nisi sint publici, ut videri potest ex propria eorum Agenda vel Synodo; in Agenda Colonienſi edita anno 1720. de Sacramento Pœnitentiæ n. 51. reservantur sequentia: *Homicidium voluntarium, sacrilegium, incendium Ecclesie deliberatâ voluntate procuratum, sodomia, raptus virginum, incestus cum consanguineis aut affinibus in primo aut secundo gradu, aut cum Sanctimonialibus, adulterium manifestum, injectio manuum violenta in parentes cum latione, sortilegia, veneficia, ligatura & omne maleficium, quo impeditur actus maritalis in conjugibus, perjurium manifestum, violatio fidei & votorum, simonia, heresis, apostasia, blasphemia magna serioque prolata.* De peccato complicitis Agenda pag. 52. habet sequentia: *Casibus reservatis adjicitur crimen complicitis, quo verbo intelligitur illa persona, quæ carnaliter cum Confessario peccavit, qualis pœnitens ab eodem Confessario complice ab illo ipso carnali peccato externo de se mortaliter peccaminoso (licet copula non intervenerit) sacramentaliter extra mortis periculum absolvi non poterit.* Unde patet, in hac Diœcesi reservari omnes Venereos

R. D. Jansen Pars II.

tactus, oscula, amplexus, pollutiones, &c. complicitis, cum hîc non detur parvitas materiæ, ut dixi *Cas. 11. n. 3.* Omnes præfati casus, excepto adulterio & perjurio, quantumlibet occulti, reservationi subjacent. Agenda *l. cit.* In his tamen retinendis non est crucianda memoria; nam in formula approbationis solet dari potestas absolvendi ab omnibus, excepto tantum uno vel altero, ideoque sufficiat hæc solum memoriter tenere. 2. Reservatio tantum habet vim in Diœcesi reservantis; hinc si pœnitens habens reservatum peregrinetur in aliena Diœcesi, in qua non est reservatum, ibi potest absolvi, saltem si iverit illuc in fraudem legis; e contra si peccatum in sua Diœcesi non sit reservatum, sit autem reservatum in aliena, in qua quis confiteretur, etiam absolvi potest, quia absolvitur ex vi jurisdictionis delegatæ à suo Episcopo, quæ se extendit ad tale peccatum. 3. A reservatis Episcopo absolvere possunt Pœnitentiarum in Ecclesiis Cathedralibus expositi, non tamen Mendicantes alii ad hoc non specialiter approbati, ut certum est ex Propositione 12. ab Alex. VII. damnata: *Mendicantes possunt absolvere à casibus Episcopis reservatis, non obtentâ ad id Episcoporum facultate.*

QUÆR. VII. Quid de casibus reservatis apud Religiosos? 19

R. De his videri debent cujuslibet Ordinis Statuta. Clem. VIII. anno 1593. statuit undecim tantum casus, ultra quos Superiores Regularium sibi plures vel alios nisi cum

T con-

consensu Capituli Generalis pro toto Ordine, vel Provincialis pro provincia, reservare non possunt; sunt autem: 1. *Apostasia à Religione etiam habitu retento.* 2. *Nocturna & furtiva è Monasterio egressio.* 3. *Veneficia, incantationes, sortilegia.* 4. *Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale.* 5. *Furtum notabile mortale de rebus Monasterii.* 6. *Lapsus carnis voluntarius opere consummatus.* 7. *Juramentum falsum in legitimo iudicio.* 8. *Procuratio, consilium vel auxilium ad abortum fetus animati etiam effectu non secuto.* (Hoc enim secuto incurritur reservata excommunicatio & irregularitas ex delicto homicidii voluntarii.) 9. *Falsificatio manus vel sigilli Officialium Monasterii.* 10. *Occisio seu vulneratio, seu gravis alicujus persone percussio.* 11. *Malitiosum impedimentum, retardatio vel apertio litterarum Superiorum ad inferiores, vel e contra.* Unde inferitur cum March. & communi, Prælatum non posse præter prædictos casus alia peccata præcipere sub excommunicatione sibi reservata, quia Pontifex simpliciter excludere voluit omnes alias reservationes.

20. QUÆR. VIII. Quid de approbatione?

R. 1. Præter jurisdictionem requiritur ad validè absolvendum approbatio Ordinarii, quæ est authenticum testimonium Superioris de aptitudine ad absolvendum sacramentaliter. 2. Approbare possunt Nuntius Apostolicus pro sua Nuntiatura, Episcopus & ejus Vicarius pro sua Diocesi;

idem dicendum de Abbate habente jurisdictionem quasi Episcopalem in Diocesi nulli Episcopo subjectam, communis Doctorum; imò jus approbandi simpliciter ad audiendos sæculares & Moniales ab inferiori Prælato probabiliter præscribi posse, sicut & alia jura, dixi *Casu 78. n. 13.* 3. Potest approbatio dari vel restrictè ad certum tempus & personas, vel illimitatè; illimitata non expirat per mortem dantis, (idem dic de jurisdictione) sed per solam revocationem, ut habet communis, & certum est ex praxi. 4. Regulares etsi jurisdictionem immediatè accipiant à Papa, tamen indigent approbatione Ordinarii, ut validè absolvant sæculares, quod addo, quia ut audiant Regulares, ad valorem requiritur & sufficit licentia Superioris. Nam 5. si Religiosus contra voluntatem Superiorum procuret sibi approbationem Episcopi, & confessiones sæcularium audiat, peccat quidem contra obedientiam mortaliter vel leviter, prout Superior scitur esse graviter vel leviter invitus; validè tamen absolvit, quia & jurisdictionem & approbationem habet in subditos Episcopi, *Laym. Tamb. l. 5. c. 5. §. 2.* 6. Ad audiendas Moniales etiam exemptas requiritur approbatio specialis Episcopi, in qua expressè fiat mentio Monialium, ita ut si approbatio fiat pro uno tantùm Monasterio, vel pro una tantùm vice, non valeat pro aliis, ut constat ex Bulla Greg. XV. *Inscrutabili Dei providentia*, & Clem. X. *Superna magni Patris-*

25. *Patris - familias*, quæ prodiit anno 1670. quæ ad longum refertur in Synodo Colonienſi ultimâ, & per conſequens in hac ur̄i & in Diœceſi Paderbornenſi & Monafterienſi eſt recepta; hæ tamen Bullæ non loquuntur de Monialibus extra Monafterium degentibus, ideoque hæc à quolibet approbato abſolvi poſſe, docet *La Croix n. 1526.* ubi exhibet prædictam Bullam Clem. X. 7. Approbatus pro una Diœceſi non eſt approbatus pro omni, prout nunc quoad Regulares certum eſt ex Clementina cit. Hinc Religioſus approbatus v. g. in Diœceſi Colonienſi non poteſt in Diœceſi Leodienſi exiſtens validè audire confeſſiones ſæcularium Colonienſium. Dico, *ſæcularium*; nam ſuum ſocium & quosvis Religioſos de licentia, quorum intereſt, ubique audire poteſt, quia Superiores Regularium habent privilegium ſibi & ſuis eligendi quemcunque Sacerdotem etiam non approbatum ab Epifcopo. Sed quid ſi Regularis cum licentia Superioris peregrinetur, an poſſit eligere Sacerdotem non approbatum etiam ſæcularem, ſi non adſit Regularis? R. Probabiliter affirmant *Suar. Tamb. ſup. Sporer n. 865.* quia Religioſi habent

privilegium eligendi Confessarium non approbatum, ſi conſentiant Superiores; atqui præſumuntur conſentire, quamdiu non conſtat de diſſenſu vel contrario ſtaturo: ergo multò magis poterit talis Religioſus confiteri ſuo leccio Sacerdoti ſimplici. 8. Quoad Parochum manet probabile, quòd ſuos ſubditos, ſaltem ſi cum eis peregrinetur, in aliena Diœceſi eos ibidem poſſit abſolvere, quia hoc nullibi prohibet Eccleſia, *Illſung, Lug. n. 42.* ubi n. 14. dicit, Parochum approbatum pro ſua Parochia eo ipſo etiam eſſe approbatum pro tota Diœceſi, quod confirmat praxis Germaniæ, teſte *Gobat ſup. n. 45.* ita ut alienos Parochianos cum tacita ſaltem licentia proprii Parochi licitè & validè audire poſſit, niſi aliud declarat loci Ordinarius, uti modò in Diœceſi Colonienſi. 9. Si quis deſinat eſſe Parochus, etiam deſinit ejus approbatio, ut habet communis, niſi fuiſſet approbatus independenter à beneficio parochiali; deſinente tamen approbatione Parochi non deſinit approbatio Sacellani, vel Vicarii approbati in ſubſidium Parochi, quia principaliter approbatur ratione loci vel Communitatis, non ratione Parochi.

CASUS C.

De obligatione Sigilli Sacramentalis.

N Erius angitur: 1. An sigillum frangat, si dicat: Titium non animo poenitendi, sed confabulandi, Confessarium convitiandi, vel ad crimen inducendi, &c. Confessionale accessisse. 2. An Confessarius furtus, interpret, astantes, consultus, legens confessionem scriptam, &c. 3. An sigillum obliget omni casu. 4. Quale sit peccatum sigillum infringere. 5. An liceat uti scientia confessionis; an de ea loqui sine expressa licentia; quid si id faciat ipse poenitens. 6. Quid si in genere dicat, se in tali urbe vel Monasterio audivisse talia peccata. 7. Quid si dicat, Titium sibi peccatum publicum esse confessum, vel unum veniale, aut aliunde habeas peccati notitiam. 8. Quid de defectu naturali, vel re indifferente ex confessione cognita. 9. Quid si dicat se imposuisse magnam poenitentiam, vel sine absolutione dimisisse; quid si neget schedam. 10. Quid si unus complex neget, alter fateatur delictum. 11. An Confessarius possit uti scientia confessionis cum suspitione complicum. 12. An circa personam poenitentis negando votum. 13. Removendo occasiones peccandi vel nocendi. 14. Quid si Confessarius ex confessione sciat, se a poenitente sollicitandum. 15. Quid si Confessarius super delicto interrogetur? Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid sit sigillum, & qualiter obliget? 11.

RE. I. Sigillum Sacramentale est obligatio servandi secreto omnia ea, quæ in ordine ad Confessionem Sacramentalem sunt manifestata, eamque redderent odiosam, sive quis ea sciat immediate per se, vel per alium, aut quomodocunque. Est regula communis & certa. Illa autem manifestantur in ordine ad confessionem Sacramentalem, quæ vel aperiuntur in ipsa confessione animo percipiendi absolutionem, vel aperiuntur cuicumque etiam Laico in ordine ad habendum consilium pro facienda confessione, quamvis forte absolutio vel confessio non sequatur, sive ea, quæ aperiuntur, sint peccata propria, sive aliena cum suis connexa, sive vota aut defectus naturales, quorum revelatio confessionem redderet odiosam. Quod si quis sine serâ intentione recipiendi Sacramentum, v.g. animo confabulandi cum Confessario, vel eum convitiandi, ad malum sollicitandi, vel furandi, aut beneficium impetrandi, vel poenam effugiendi confiteatur, vel delictum aperiat, quamvis aperiens dicat se illud committere sub sigillo Sacramentali, & alter dicat, se illud sic suscipere, tamen non obligat nisi sub sigillo naturali, quod ex iustis causis sæpè manifestari potest & de-

2. & debet, ut dixi *Casu 36. à n. 19.* Hinc sigillo per se primò obligatur Confessarius etiam fictus, interpret, Superior pro licentia absolvendi requisitus, consultus super peccato vel statu pœnitentis in ordine ad confessionem, legens confessionem scriptam sive casu sive studio, adstantes, sive casu, sive ex industria aliquid audientes, item ii, quibus Confessarius aliquid sine licentia pœnitentis revelat, nisi pœnitens aliquem nolit obligari, sola enim & unica causa à sigillo excusans est consensus pœnitentis. *Dices:* Qui percutit Clericum etiam consentientem, peccat & incurrit excommunicationem, quia talis percussio non tantum prohibita est in favorem Clerici, sed etiam in reverentiam totius Status clericalis: atqui revelare peccata confessa etiam prohibita est non tantum in favorem pœnitentis, sed & in reverentiam Sacramenti: ergo ejusmodi revelatio nequidem licita erit cum licentia pœnitentis. *R.* N. consequentiam, sicut sigillum epistolarum quamvis sit in bonum-communitatis, & de jure gentium à scribente potest remitti, quia hoc ipso, quòd dat licentiam, non amplius manet sigillum, seu res secretò commissa, sic & sigillum Sacramentale non manet post datam licentiam; Clericus autem manet clericus, etsi in percussione consentiat, ideoque non obstante ipsius consensu fit injuria statui clericali. 2. Obligatio sigilli est strictissima, & oritur tum ex jure naturæ, tum ex voluntate Christi volentis, ut nullo casu etiam pro salvando toto mundo sigillum in-

fringere liceat, quia semper urget reverentia Sacramenti, quod valde fieret odiosum, si vel in uno casu dicta confessionis revelare liceret, & pœnitens meritò timeret, ne fortè hic & nunc adesset causa revelandi, itaque in casu necessitatis, quando revelatio criminis necessaria est ad avertenda damna seditionis, persecutionis, cædium, &c. ipse pœnitens urgendus est, ut, si adhuc possit, per se vel per alium imminens periculum avertat, aut Confessario loquendi facultatem concedat, quia ad hoc ex charitate obligatur, alioquin indignus est absolutione. 3. Fractio sigilli duplicem habet malitiam, unam contra reverentiam Sacramenti, & hæc semper est mortalis, etiamsi reveletur solum peccatum veniale, quia Sacramentum redditur per hoc valde odiosum, quæ est gravissima irreverentia in ejus authorem: deinde habet malitiam injustitiæ contra tacitum pactum, quod est inter Confessarium & pœnitentem, qui peccata sua detegit sub tacita conditione, ea nullo casu revelandi; hæc malitia potest esse gravis vel levis, prout gravis vel levis infamia, vel aliud grave vel leve incommodum ex fracto sigillo pœnitenti oriri potest, *Laym. Eug. d. 13. n. 117. Dian. p. 7. l. 5. R. 8.*

5. QUÆR. II. Quid de usu scientiæ confessionalis & aliis pro praxi hinc resolvendis?

R. Tenenda esse sequentia: 1. Nullo casu, in quo confessio fieret meritò odiosa, licet uti scientia confessionis, aut quidquam revelare directè vel indirectè, dando scilicet occasionem,

T 3 tale

tale quid de pœnitente prudenter suspicandi, imò nequidem cum ipso pœnitenti licet extra confessionem de confessis loqui sine expressâ ejus licentia. Dico, *extra confessionem*; nam intra confessionem potest probabilius Confessarius loqui de iis, quæ faciunt ad necessariam ejus directionem, sicque habet communis praxis; & certè cur suademus pœnitenti eundem servare Confessarium, si respectivè ad ipsum Confessarius non posset uti scientiâ priorum confessionum? Multò magis potest loqui ipse pœnitens de iis, quæ dixit ipse vel audivit à Confessario, quia sigilli obligatio est in favorem pœnitentis, cui potest ipse renuntiare; nisi fortè dicta Confessarii cederent in ejus derisionem, tunc enim jure naturæ tenetur ea tacere. 2. Sacerdos in genere dicens, se in confessione audivisse hæc vel illa crimina, v. g. prodicionem, seditionem, eaque foveri in hac civitate, &c. per se loquendo non frangit sigillum, nisi ex circumstantiis fiat occasio tale peccatum prudenter suspicandi de determinata persona, quod quia quandoque fieri potest, ejusmodi locutiones ordinariè erunt periculosæ & scandalosæ, si quis verò de parva aliqua Communitate, v. g. de Monasterio dicat, ibi committi multa reservata, vel peccata carnis, frangit sigillum, & Monasterio gravissimè detrahit, redditque confessionem odiosam. 3. Quamvis sit publicum, Titium esse proditorem, si tamen dicas, Titium proditorem tibi esse confessum, peccas contra sigillum;

idem est, si dicas, Titium tibi esse confessum multa mortalia, vel multa venialia, vel unum determinatè veniale, v. g. mendacium, non autem si dicas in genere, tibi esse confessum, vel confessum esse venialia; ratio est, quia aliunde constat necessarium esse saltem confiteri aliqua venialia, non autem necessarium est hoc determinatum veniale vel mortale, ideoque hæc cadunt sub sigillo. 4. Si habeas aliunde notitiam peccati, potes quidem ex hac notitia de alterius peccato loqui, sed cave, ne des scandalum, vel rem ob scientiam confessionis confidentius affirmes. 5. Si ex confessione intelligas, pœnitentem esse spurium, ignobilem, natum ex parentibus Judæis, esse stupidum, esse Religiosum, militem, uxoratum, aut voto astrictum, &c. teneris in his omnibus sigillo, nisi aliunde ita essent publica, ut certum videatur, pœnitentem non ægrè laturum eorum revelationem; ratio est, quia aliàs eorum revelatio redderet Sacramentum odiosum. 6. Peccat, qui dicit, se pœnitenti gravem pœnitentiam injunxisse, quia æquivalenter dicit, eum fuisse reum gravis culpæ; item peccat contra sigillum, qui dicit, se Titium Sacramentaliter confessum dimisisse sine absolutione, quia facit eum suspectum de indispositione. Sed quid si pœnitens sine absolutione dimissus in Paschate petat testimonium confessionis? *re. Cont. Bonac. Lug. Sponer n. 840.* probabilius non posse negari, maxime si petat publicè, v. g. in confessionali, quia ejusmodi testi-

testimonium aliis dare & ipsi negare est exercitè dicere, ipsum non esse absolutum ob indispositionem, ideòque frangeretur sigillum; nec mentitur Confessarius, quia non testatur eum esse absolutum, sed confessum

10. 7. Si complex fateatur delictum, alter autem neget, negans juxta *Tamb.* est absolvendus; sed si certò credatur indispositus, datà Cruce dimitatur, vel cautè moneatur de integritate confessionis, ita tamen ut suspicari non possit, Confessarium uti scientià haustà ex confessione alterius complicitis, sic enim frangeretur sigillum, ut habet communis. Sed quid, si Cajus confiteatur, se cum Titio & aliis constituisse res Confessarii furari, vel eum de nocte occidere, an possit Confessarius sine licentia pœnitentis (qui eam utriq̃ue sub mortali dare tenetur) res suas abscondere, fugere, aut aliter sibi præcavere, non obstante quòd Caji complices rationabiliter suspicentur eum uti notitià confessionis? Affirmant probabiliter *Coning*, *Bonac.* sed magis consequenter negat *Scorus*, *Suar.* & alii. Ratio est, quia dans aliis occasionem prudenter suspicandi determinatè peccatum confessum est frangere sigillum, & factò revelare alterius peccatum; sed talis occasio suspicionis hìc datur, ut supponitur: ergo. §. Nunc certum videtur ob
11. *Decretum Clem. VIII. de anno 1593. 26. Maji*, aliorumque Pontificum, Confessarium non posse uti scientia confessionis etiam circa personam

pœnitentis in iis, quæ cedunt in ejus incommodum, ideòque redderent confessionem meritò odiosam, quamvis nec pœnitens nec ullus alius advertat, hoc fieri ex scientia confessionis, ut si Confessarius ob peccata confessà vellet pœnitenti studiosius invigilare, ut in peccato deprehendatur, suffragium in electione denegare, ab officio vel loco, in quo peccavit, amovere, se illi ostendere severtiorem, ei ut antea non succurrere, domo expellere, Communionem negare, nolle ejus matrimonio assistere, &c. *Lug. Dian. Stotz. n. 251.* Si verò pœnitenti nullum inde oriatur incommodum, non frangitur sigillum, quia tunc nec revelatur peccatum, nec confessio fit odiosa, *Steph. à S. Paulo hìc n. 219.* Hinc si Confessarius ex confessione novit, in aliqua Congregatione esse periculum seductionis, aut strui insidias Principi, potest juxta *D. Thom.* & alios Superiorem Congregationis & Principem monere, ut diligenter invigilent, ita tamen ut nec pœnitenti nec alteri fiat rationalis suspicio, quòd hæc fiant ex scientia confessionis. Dixi, circa personam pœnitentis, nam *Tamb. Sporer n. 873.* & plures alii non improbabiler dicunt, Confessarium posse uti scientià confessionis circa gubernationem sui, seu circa res suas & vitam melius custodiendam, v. g. claudere fenestram, per quam pœnitens vult furari, cavere viam, in qua struuntur insidiæ, effundere vinum veneno infectum, negare gladium, qui petitur ad se occidendum; rationem dant, quòd

13.

quodd nec peccatum nec confessio peccati ulli manifestetur, sed tantum permittatur, ut pœnitens, qui antea utrumque scivit, de usu scientiæ confessionalis suspicetur, nec propterea confessio sit odiosa, quia tantum removeretur occasio peccati, quod potius beneficium censeretur debet quam incommodum; oppositum tamen est probabilius cum *Scoto dist. 21. q. 3. ar. 2. Quia scitum ex confessione est quasi nescitum*, inquit *D. Thom. in Suppl. q. 11. art. 1. ad 1.* ideoque scientiâ confessionis nunquam licet uti in odium confessionis & gravamen pœnitentis; claudere autem cistam volenti furari est in odium confessionis & pœnitentis gravamen; si enim occultè votum negare pœnitenti indigno est in ejus gravamen, ideoque illicitum, (quamvis ille nec alius advertat hoc fieri ex scientiâ confessionis) ut certum est ex declaratione Pontificum, cur non claudere cistam vel januam pœnitenti advertenti hoc fieri occasione factæ confessionis? Accedit, quod nequidem cum ipso pœnitente sine ejus licentiâ extra confessionem de peccatis confessis loqui liceat; ergo

nec poterunt dari signa notitiæ Sacramentalis, claudendo cistam, quia hoc est loqui in facto. 9. Quid si Confessarius aliquoties à Titia fuerit sollicitatus ad peccatum, an iterum ad eam sub prætextu morbi vocatus teneatur eam accedere? R. Non teneri; quia si pœnitens in confessione sollicitavit, confessio non fuit Sacramentalis, ut dixi *n. 1.* ideoque obligationem sigilli non inducit; si verò seridè confessa tibi malam voluntatem aperuit, debes confisus gratiæ Divinæ eam accedere, aliàs alii de pœnitente malè suspicarentur. 10. Confessarius interrogatus de pœnitentis delicto, potest & debet, si ita opus est, illud negare etiam cum juramento, quia hoc non est mentiri aut falsò jurare, sed dicere se non scire alterius delictum scientia humana & communicabili, quod est verum. Pœna Confessarii frangentis sigillum est ex *c. omnis utriusque sexus*, de pœn. depositio à Sacerdotio, & detrusio in arctum Monasterium; quæ tamen pœna non est lata, sed ferendæ sententiæ.

CASUS CI.

De Satisfactione Sacramentali.

Onesius Confessarius 1. quandoque imponit pœnitentibus opera aliàs debita. 2. Aliquando nihil. 3. Quandoque pœnitentiam publicam, perpetuam, improporionatam. 4. Quam pœnitentes vel non acceptant, vel ex parte omittunt. 5. Vel persolvunt per alium absque reflexione ad Sacramentum. 6. Vel diu differunt, non implent die statuto. 7. Vel ejus obliviscuntur. 8. Vel permutant, aut mutari faciunt à Confessario. Pro Resolut.

QUÆR. Quid circa satisfactionem Sacramentalem?

1. Seqq. 1. Per satisfactionem hîc intelligitur passiva seu pœnitentia à Confessario injuncta, quæ debet esse opus pium, laboriosum, pœnale & medicinale, præservans à relapsu; & quanivis per se imponi possit opus ex alio præcepto debitum, v.g. Missa die festo; id tamen sine causa fieri non debet, ne pœnitentiæ vilipendantur; effectus pœnitentiæ est remissio pœnæ temporalis ex opere operato, est ejusmodi satisfactio pars integralis Sacramenti, in vim ejus operatur, ideoque plus valet modica pœnitentia à Confessario imposita, quam magna spontè assumpta, Palud. Laym. c. 15. n. 14.

2. Confessarius per se loquendo obligatur sub mortali imponere pœnitentiam, eamque

R. D. Jansen Pars II.

pœnalem & medicinalem pro qualitate pœnitentis ejusque criminum, Trid. sess. 14. de pœnit. c. 8. Ratio est, quòd Confessarius vi officii sit Judex & Medicus; ergo tenetur malefacta vindicare, & morbis animæ obviare, quod fit per pœnitentiam congruam. Dixi, per se loquendo; nam si pœnitens ob angustias mortis vel aliter nullam pœnitentiam implere possit, eam quis frustra imposeret; in dubio injungendum est minimum quid, v.g. ut corde vel voce exprimat nomen JESU, aut internè suspiret ad DEUM, offerat dolores infirmitatis, &c. Aliqui dicunt, non opus esse pœnitentia, si pœnitens lucretur Indulgentias plenarias, vel Jubilæum, aut sit perfectè contritus; sed oppositum est tenendum: nam præterquam quòd incertum sit, an plenè quis lucretur Indulgentias, vel habeat contritionem sufficientem ad delendas omnes pœnas temporales; Sacramentum sine pœnitentia non erit integrum, cum satisfactio sit ejus pars integralis ex institutione Christi requisita. 3. Pœnitentia debet esse proportionata peccatis, & pœnitenti non nimis gravis, ne pœnitens desperet, neque nimium levis, ne contemnat, & gravitatem suorum scelerum non agnoscat. Trid. his formali-
libus

U

libus l. cit. *Debent Sacerdotes Domini, quantum Spiritus & prudentia suggestit, pro qualitate criminum & pœnitentium facultate salutare & convenientes satisfactiones injungere, nisi forte peccatis conniveant, & indulgentias cum pœnitentibus agant, levissima quadam opera pro commissis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur; habeant prae oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novae vitae custodiam & infirmitatis medicamentum, sed etiam in peccatorum praeceptorum vindictam & castigationem; attamen ceteris paribus satius est excedere in misericordia quam severitate; non debet imponi pœnitentia publica, nisi forte aliter publicum scandalum reparari non possit; neque pœnitentia perpetua, quamvis levis, v.g. indies tria Pater & Ave, quia per talem nunquam obtinebitur integritas Sacramenti, nec tenebitur pœnitens eam acceptare utpote irrationabilem; optimum erit pœnitenti imponere, ut in ea materia absteat à licitis, in qua perpetravit illicita, v.g. divitiis, avaris, injustis optima satisfactio est elemosina, quia pecunia talibus est causa pravorum affectuum; caveat tamen Confessarius, ne sibi aut suis elemosinam applicari velit, aliàs seipsum de avaritia suspectum reddet; contra peccata carnis valent macerationes corporis, jejunia, cilicia, vigiliae, &c. contra iracundiam, odium, invidiam, &c. proderunt humiliationes, petitiones veniae, actus charitatis erga proximos; contra acediam & omne vitium juvat frequens con-*

fessio & Communio, examen vespertinum & diurnum, quotidiana & saepe repetita proposita cum dolore. 4. Pœnitens tenetur, per se loquendo, suscipere & persolvere pœnitentiam à Confessario rationabiliter impostam; ratio est, quia Confessarius eam ut iudex iuste imponit, & Sacramentum sine ejus persolutione non est completum; ergo pœnitens tenetur eam persolvere, adeò ut omittens gravem materiam pro mortalibus impostam, v.g. confessionem, Communionem, septem Psalmos Pœnitentiales, Rosarium, jejunium, Officium B. Virginis, &c. peccet mortaliter, nisi forte simul decem vel plures Communionem aut Rosaria imponerentur; tunc enim unum omittere probabiliter est tantum veniale, quia unum respectu decem videtur pars exigua; quòd si quis omittat pœnitentiam levem impostam pro mortalibus, vel etiam gravem impostam pro venialibus aut mortalibus ritè confessis, peccat tantum venialiter, est communis; & ratio primae partis est, quòd materia levis ex communi sententia non sit capax gravis obligationis. Secunda pars inde probatur, quòd iudex debeat pœnam commensurare delicto; si ergo delicta sint venialia, etiam obligatio ad pœnitentiam debet esse venialis. 5. Pœnitens per se loquendo debet pœnitentiam persolvere in propria persona, & quidem cum intentione satisfaciendi, seu cum aliqua reflexione ad Sacramentum & impositionem Confessarii, ex communi

ramen non requiritur status gratiæ; prima pars patet ex Propositione 15. ab Alex. VII. damnata: *Pœnitens propria auctoritate sibi substituere potest, qui loco ipsius pœnitentiam impleat. Dixi, per se loquendo*; nam si Confessarius consentiat, aut opus ab alio factum censeatur fieri ab ipso pœnitente, ut eleemosina data per servum, pœnitentia per alium impleri potest. Secunda pars probatur, quia satisfactio est pars integralis Sacramenti: ergo debet fieri cum reflexione saltem virtuali ad Sacramentum. Tertia pars constat ex usu timoratorum, qui nullam sibi conscientiam faciunt ex hoc, quod pœnitentiam persolvant in mortali, nec assignari potest ulla lex in contrarium. 6. Si Confessarius nullum tempus determinavit, debet pœnitentia impleri primâ occasione, quâ commodè potest. Differre pœnitentiam medicinalem sine causa ad medium annum, juxta communem est mortale; purè pœnalis seu vindicativa saltem ad mensem differri potest sine mortali, quia non videtur Confessarius ad hanc adeò strictè velle obligare; quod si pœnitentia imponatur cum determinatione diei, v. g. jejunium in vigilia alicujus Sancti, expirante die non expirat obligatio, nisi Confessarius substituerit aliud opus faciendum

casu, quo primum tempore præfixo non persolveretur, quia præsumi non potest, quod Confessarius velit Sacramentum manere incompletum, quod fieret, si desineret obligatio omnis pœnitentiæ. 7. Qui oblitus est pœnitentiæ, debet, si potest, interrogare Confessarium, si non possit, non tenetur de novo confiteri eadem peccata, quia ab iis est directè absolutus, & talis obligatio sufficienter probari non potest, sed satis est confiteri negligentiam, si quæ intercurrit. 8. Pœnitens non potest spontè pœnitentiam mutare, sicut reus non potest mutare pœnam à judice impositam, nec subditus mutare præceptum Superioris; aliàs enim die festo loco Missæ possem jejunare, sed pœnitens est reus & subditus in judicio Sacramentali: ergo neque hoc potest secundus Confessarius, nisi de iisdem peccatis pœnitentem audiat, quia judex non potest agere super causa sibi incognita, & ad judicium suum non perlata; potest tamen id Confessarius primus, modò peccatorum (pro quibus pœnitentiam imposuit) adhuc meminerit in confuso, quia judex, qui pœnam imposuit, potest agere de ejus impletione vel mutatione.

CASUS CII.

De Satisfactione per Indulgentias & Jubilæum.

P Amphilius Theologus interrogatur:
 1. Quid & quotuplex sit indulgentia. 2. Quid requiratur ad eas lucrandas. 3. An Jubilæum cesset mortuo Papa. 4. Quid de eo qui volens lucrari Jubilæum, absolutus est à censuris, vel accepit votorum commutationem, & non implet opera. 5. Quid si absolutus reincidat in reservata. 6. A quibus reservatis tunc absolvi possit, an etiam ab irregularitatibus. 7. Quid si confessio sit invalida. 8. Quid de potestate commutandi vota. 9. Eligendi Confessarium. 10. An plures indulgentiæ simul possint obtineri. 11. Quid fieri possit post tempus Jubilæi. 12. Quid de Indulgentiis Altaris privilegiati. 13. Quid de Indulgentiis revocatis. 14. Et Religiosis de novo concessis. Pro Resolut.

QUÆR. I. Quid & quotuplex sit Indulgentia?

R. 1. Indulgentia est gratia, qua præstato certo opere à concedente præscripto remittitur ex toto, vel ex parte, pœna temporalis peccatis non præcisè in purgatorio, sed ex præscripto antiquorum Canonum debita per applicationem meritorum Christi; hæc autem remissio fit subditis Ecclesiæ per modum absolutionis, non subditis v. g. defunctis, Catechumenis, &c. per modum nudæ solutionis. 2. Indulgentia secun-

dum majus & minus dividitur in partialem, plenam & plenissimam. Partialis est, qua tantum pars pœnæ temporalis ex præscripto antiquorum Canonum debita remittitur, v. g. jejunia ad 7. vel 40. dies exsolvenda. Plena est, qua tota pœna ex Canonibus debita relaxatur. Plenissima est idem quod Jubilæum, in quo præter remissionem pœnæ conceditur absolutio à casibus reservatis & censuris, item commutatio votorum & juramentorum, &c. Olim dabatur omni anno centesimo per totum annum, vocaturque Jubilæum ordinarium, seu Annus Sanctus; aliud est Jubilæum extraordinarium, quod ex alia causa incidente conceditur ad 15. dies, v. g. pro felici regimine neo-electi Papæ, &c. Durante in urbe Anno Jubilæo seu Sancto aperitur S. Porta, suspenduntur extra urbem omnes Indulgentiæ plenariæ pro vivis, non tamen pro defunctis, aut in periculo mortis constitutis, aut ab Episcopo concessæ, Sanch. Lug. Dian. Pelliz. Item suspenditur omne aliud privilegium absolvendi à casibus Bullæ Cœnæ, omnisque facultas dispensandi vel commutandi vota data in ordine ad lucrandas plenarias, non autem facultas alio fine data.

QUÆ-

2. QUÆR. II. Quid requiratur, ut quis Indulgentias lucretur?

R. Ut prosint per modum absolutionis à pœna, requiritur 1. Baptismus. 2. Immunitas ab excommunicatione majore, quia hæc privat communione bonorum spiritualium. 3. Status gratiæ saltem tunc, quando ultimum opus impletur; quare meritò suadendum, ut postremum opus sit Communio, absitque omnis affectus etiam ad peccatum veniale; nullius enim peccati pœna remittitur, nisi remissâ culpâ. 4. Ut impleantur opera præscripta saltem quoad substantiam; opera autem in Jubilæo præscribi solita sunt: 1. Ut post Jubilæum ab Ordinario publicatum è 15. diebus, quibus durat, eligatur una septimana, in qua jejunetur Feria quarta, sexta, & Sabbatho, hæc tamen jejunia non excludunt collatiunculam vespertinam. 2. Ut illa septimana, qua jejunatur, vel Dominica immediate sequente fiat confessio & Communio. 3. Ut intra dictam quindenam tempore placito detur eleemosina secundum cujusque conditionem, ideoque non sufficit omninò minima. 4. Ut una vel plures Ecclesiæ devotè visitentur. 5. Requiritur devota oratio vocalis simul & mentalis; si ex his modicum quid omittatur, probabilius id non officit indulgentiis quoad substantiam; videtur enim & hic dari parvitas materiæ. 6. Qui hæc opera non potest tempore præscripto perficere, potest à Confessario impetrare eorum commutationem, vel temporis prorogationem;

ipse pœnitens verò non potest opera commutare nequidem in manifestè meliora, quia hoc soli Confessario conceditur, à quo tamen confessio & Communio in aliud commutari non possunt; de cætero commutatio fieri potest in opera aliunde debita, & quamvis causa permutandi à parte rei non sit sufficiens, nihil impedit, dummodo Confessarius judicet esse sufficientem, quia ejus judicio committitur. 7. Probabile quidem est non requiri confessionem, nisi quis tempore Jubilæi sit reus peccati mortalis; item probabile est confessionem fieri posse uno vel altero die ante cœptum Jubilæum; quia tamen participatio Jubilæi non pendet à majore vel minore probabilitate, sed à sola intentione concedentis, hinc semper agendum quod tutius.

3. QUÆR. III. Quid notandum circa facultatem absolvendi à censuris?

R. Sequentia: 1. Quoad has & similes facultates & gratias est favorabile & ampliæ explicationis, nec exspiret morte concedentis, nisi simul cesset causa motiva, ut si Papa concessisset Jubilæum principaliter ad impetrandum sibi à Deo faustum regimen, tunc enim mortuo Papa cessaret hic finis, adeoque & Jubilæum. 2. Qui primo die absolutus est à censuris, accepitque commutationem votorum, manet absolutus, nec vota redeunt, dummodo sincerè intenderit opera pro Jubilæo præscripta exequi, quamvis ex post ea non exequatur, nec Jubilæum lu-

U 3 cre-

cretur. Ratio est : quia simpliciter & sine restrictione fuit absolutus; & quamvis *Suar. Vasq.* putent, talem peccare mortaliter, qui ista opera ex negligentia omittit, & se spontè Jubilæo privat, eò quòd putent absolutum in vim Jubilæi à censuris &c. se tacitâ promissione sub mortali obligasse ad reliqua Jubilæi opera perficienda : attamen non videtur satis constare de ejusmodi promissione, & in dubio non est asserendum mortale. 3. Qui semel tempore Jubilæi absolutus, reincidit in reservata, denuò absolvi potest, saltem si repetat opera præscripta, quia favores sunt ampliandi, & clausula : *Pro hac vice tantum*, non ad absolutionem, sed ad tempus Jubilæi referri debet. 4. Per reservata, à quibus tempore Jubilæi quilibet approbatus absolvere potest, intelliguntur casus Papales & Episcopales, etiamsi in Bulla non exprimantur; ordinariè etiam exprimuntur casus Bullæ Cœnæ, qui si non exprimantur, etiam non datur facultas ab iis absolvendi, quia specialiter reservata, specialiter exprimi debent. 5. Facultas absolvendi non extendit se ad irregularitates, quia non sunt propriè censura, bene tamen ad excommunicatos etiam vitandos, publicos percussores Clerici; neque obstat, quòd res fortè deducta est ad forum externum, quia verba Bullæ loquuntur absolutè. 6. Si pœnitens expressit in confessione reservatum, probabile est, reservationem esse sublatam, etsi confessio sit fortè

nulla, quia Confessarius fecit, quantum potuit, & reservatio sine peccatis tolli potest : probabilius tamen videtur oppositum, quia sicut non potest quis lucrari Jubilæum per confessionem invalidam, sic nec intuitu Jubilæi tolli reservatio in confessione invalida. 7. Ante absolutionem debet fieri satisfactio parti læsæ, vel saltem coram Confessario præstari cautio realis, vel in ejus defectu juratoria de futura satisfactione.

QUÆR. IV. Quid circa potestatem commutandi vota?

1. Sequentia : 1. Tempore Jubilæi ordinariè datur facultas, non dispensandi, sed commutandi omnia vota & juramenta, excepto voto integræ & perpetuæ castitatis & Religionis, & hoc ipso quòd hæc vota excipiantur, conceditur facultas in alia vota reservata, scilicet in triplicem peregrinationem : Romanam scilicet, Hyerosolomitana, & Compostellanam; imò votum castitatis & Religionis ex variis causis desinunt esse reservata, idèdque tunc non tantum tempore Jubilæi commutari, sed & quovis tempore à Religiosis Mendicantibus & cum iis communicantibus dispensari possunt, ut vota impuberum, vota imperfecta, dubia, conditionata, ex metu facta pœnalia, quoad partem tantum vel modum reservata, de quibus vide *Cas. 71. n. 7.* 2. Hæc potestas non extendit se ad vota & juramenta in favorem tertii facta & acceptata, nisi hic consentiat, aut votum vel juramen-

mentum vi vel fraude extorserit, aliàs enim ageretur contra jus ejus ex voto vel juramento acceptato quæsitum. 3. Hæc commutatio durante Jubilæo potest fieri sæpius etiam circa vota tempore Jubilæi emissã, nec necessariò fit in ipsa confessione, quod & probabile est de absolutione à censuris, ut fatetur *Dicast. disp. 11. n. 124.*

9. QUÆR. V. Quid circa potestatem eligendi Confessarium?

ꝛ. 1. Omnes fideles etiam Religiosi utriusque sexus tempore Jubilæi sine licentia suorum Superiorum possunt eligere quemcunque Confessarium ab Ordinario loci approbatum; Monialis tamen debet eligere approbatum pro Monialibus, *Donatus; La Croix.* 2. Non potest eligi excommunicatus, suspensus, irregularis, multò minùs degradatus, quamvis antea fuissent approbati, quia hæc approbatio censetur revocata. 3. Electus in Confessarium tenetur audire pœnitentem, quia ex concessione Papæ eligens habet jus, ut audiatur & absolvatur, ergo alter tenetur fungi officio suo, nisi eum justa causa excuset.

10. QUÆR. VI. An plures Indulgentiæ simul vel eadem sæpius obtineri possint?

ꝛ. 1. Indulgentiæ si sint in diversis Ecclesiis & ex diversis causis datæ, v. g. titulo festi, & titulo Confraternitatis, quibus adscriptus es, maximè si aliæ sint pro vivis, aliæ pro defunctis, & in qualibet Ecclesia ores oranda, probabile est, quòd per can-

dem Communionem & confessionem possis lucrari utrasque, *Laym. Mezg. &c.* Imò *Burghaber cent. 3. casu 26.* & alii dicunt: hodiernam confessionem & Communionem sufficere ad lucrandas hodie & cras in distinctis Ecclesiis indulgentias. 2. Verius quidem est, quòd easdem Indulgentias non possit quis bis lucrari intra idem tempus, v. g. qui lucratus est Indulgentias, quando festum S. Norberti servabatur in choro, probabiliùs non potest eas iterum eodem anno lucrari, dum servatur in populo. Idem est de Jubilæo intra quindenam vel Annum Sanctum sæpius lucrando; oppositum tamen non est omninò improbable, si opera requisita repetantur, nisi fortè Bulla aliud exprimat, ita multi *cum Gobat de Jubilæo c. 20. q. 57. & c. 14. q. 40.* Ratio est, quia ejusmodi indulgentiæ plerùmque dantur ad augmentum devotionis; certum autem est, multum augeri devotionem per repetitionem operum, & iteratam Indulgentiarum participationem.

QUÆR. VII. Quid fieri possit post tempus Jubilæi?

11.

ꝛ. 1. Qui lucratus est Jubilæum præstando omnia requisita, potest post Jubilæum frui omnibus gratiis, quamvis illis tempore Jubilæi uti noluerit, vel oblitus fuerit, &c. hoc est, potest absolvi ab omnibus peccatis reservatis & censuris, potest petere comutationem votorum, &c. idque tenet, etiamsi tempore Jubilæi ceperit confiteri, & necdum fuerit absolutus; ratio horum est, quòd lu-

lucrando Jubilæum ad hæc omnia jus acquisierit, cuius executionem Papa ad certum tempus non restrinxit. 2. Si lucratus Jubilæum ex consilio Confessarii differat confessionem post Jubilæum, & interim nova reservata committat, probabile est etiam ab his uti & à præcedentibus absolvi posse, nec non impetrare commutationem votorum post Jubilæum emissorum; probabilius tamen est oppositum, eò quod hoc privilegium videatur se tantum extendere ad peccata & vota tempore Jubilæi existentia.

12. QUÆR. VIII. Quid de Indulgentiis Altaris privilegiati?

32. Seqq. 1. Altare privilegiatum vocatur, cui à Papa concessum est, ut per Missam in eo factam & per applicationem fructus è thesauro Ecclesiæ anima, pro qua legitur, liberetur è purgatorio; aliquando conceditur pro omni die, aliquando pro certis diebus in septimana, aliquando in perpetuum, aliquando ad septennium, quod septennium non incipit à die publicationis, ut antehac senserunt plerique, sed à die data Brevis, ut declaravit S. Congregatio die 18. Maji 1711. 2. Si in Brevis habeatur, ut Indies in Altari privilegiato legantur certa Missæ, v. g. septem, non videtur obstare, si bis vel ter per accidens tot Missæ non legantur; quia præsumi non potest, S. Pontificem tunc velle privilegium cessare. 3. Effectum liberationis animæ (si requisita præstentur) infallibilem esse docent S. Thom. 2. 2. q. 79. s. 79. contra

multos, quod plures dicunt esse certum, quia Leo X. apud Budach. t. 6. præcipit sub pœna excommunicationis prædicari, quod sive vivi, sive defuncti, Indulgentias consecuti veraciter liberentur à pœnis. Nec requiritur, ut Sacerdos Missam legens sit in statu gratiæ, ut habet communis contra Lugo, quia manet fructus ex opere operato. 4. Si Brevis requirit Missam de Requiem, obtinentur eadem Indulgentiæ per Missam de festo, ut declararunt Alex. VII. in Decreto, Credite, Clem. IX. & Innoc. XI. 4. Maji 1688. tutius tunc addetur Collecta pro defunctis. 5. Obligatus ex stipendio vel fundatione celebrare in Altari privilegiato, si aliquoties sine causa legat alibi, peccat mortaliter, quia id cedit in grave præjudicium petentis, vel animatum, ideoque stipendium restitui debet, vel Missæ in Altari privilegiato suppleri debent, vid. Casum 43. à n. 22. 6. An translato Altari transeat Indulgentia, colligendum est ex verbis Bullæ. Destructa Ecclesia amittitur privilegium Altaris, etsi Altare maneat, idque decisum esse testantur Dian. Gobat t. 3. n. 657. 7. Sub generali communicatione privilegiorum non veniunt Altaria privilegiata aut Indulgentiæ concessæ pro singularibus festivitibus hujus vel illius Ordinis, nec Portiunculæ, nec quæ pro aliqua Ecclesia in particulari, sed tantum quæ Ordini in generali concessæ sunt, aliàs vilescerent, & patet ex praxi.

QUÆR. IX. Quid de Indulgentiis

13.

tuis

tiis revocatis & Religiosis de novo concessis?

14. *Re.* Paulus V. revocavit omnes Indulgentias Coronis, Rosariis, granis seu calculis, crucibus, imaginibus sacris, Fraternalitatibus, Archifraternalitatibus quibuscunque, Regularibus etiam Societatis JESU concessas, &c. ante Breve Pauli V. quod incipit: *Romanus Pontifex*, editum 23. Maji 1606. nisi fuerint autoritate S. Pontificis renovata; e contra in eodem Breve alia novæ & plenariæ Indulgentiæ Religiosis utriusque sexus conceduntur, videlicet in investitione, professione, dum primam Missam celebrant, vel ei intersunt, in articulo mortis, in festo principali Ordinis, si pro bono Ecclesiæ oraverint. Item iis, qui per octo vel decem dies S. exercitiis vacaverint, requiritur tamen in his omnibus confessio & Communio. Denique Religiosi intra claustrum viventes, qui suam Ecclesiam devotè visitaverint, & pro exal-

tatione S. Matris Ecclesiæ, SS. Pontificis salute, hæresum extirpatione, Christianorum Principum concordia devotè oraverint, consequuntur easdem Indulgentias, quas visitantes Ecclesiis urbis & extra eam diebus stationum. Item quoties ante Altare quinque Pater & Ave recitaverint, toties quinque annos & totidem quadragenas. Et specialiter Religiosi Præmonstratenses non solum in festo S. Norberti, sed etiam in festo Assumptionis B. M. V. Augustini & omnium Sanctorum Ordinis, quod 13. Novemb. celebratur, & in festo Patroni tutelaris Ecclesiæ, pro se & omnibus fidelibus, si præter confessionem & Communionem pro Ecclesia oraverint, plenarias habent Indulgentias ex concessione *Clem. X. facta Roma 5. Julii 1673.* Item plenariæ in festo SS. Martyrum Gorgoniorum 9. Julii ex concessione *Clem. XI.* pro Ordine & populo, sed ad septennium.

C A S U S C I I I.

De Sacramentis Extremæ Unctionis & Ordinis.

Quæritur 1. dubitat: An Unctio sit verum Sacramentum, & quis ejus effectus. 2. Inungit chrismate, affundit oleum non benedictum, domi asservat, & non sinit annuò renovari. 3. Aliquos tantum sensus inungit, & plures sub una tantum forma sine ordine, sine cruce. 4. Tempore pestis suos non

R. D. Jansen Pars II.

inungit, etsi aliàs inungat alienos. 5. Quoslibet agros, puevos, amentes, in duello laesos, statim baptizatos, & de quibus dubium est, an sint in periculo vite. 6. Sæpius in diuturno morbo. 7. Ordinibus non præmittit primam tonsuram. 8. Putat septem Ordines esse septem Sacramenta, & ordinatos ante pubertatem ex metu

X vel

vel ignaros voti castitatis annexi non obligari ad castitatem. 9. Ordinandus non tetigit instrumenta. 10. Dubitat, à quo Episcopo ipse vel Regulares ordinari debeant. 11. An Abbates possint dare quatuor minores, & quibus. 12. 13. Quid requiratur in ordinando. 14. Quid de interstitiis. Pro Resolut.

1. QUÆR. I. Quid circa Sacramentum Extremæ Unctionis?

2. Seqq. 1. Extrema Unctio est verum Novæ Legis Sacramentum, à Christo Domino institutum, & à S. Jacobo Apostolo c. 5. promulgatum: quo per unctionem in sensibus moribundi à Sacerdote facta confertur ægro cum gratia sanctificante speciale auxilium contra occurrentes in extrema lucta tentationes, difficultates, animi languores & angores ad desperationem trahentes, quæ meritò vocantur reliquæ peccatorum, eò quòd à peccatis ortum trahant; insimul causatur sanitas aut diminutio morbi, si ita expediat ægro. Omnia colliguntur ex Cone. Florent. *Trid. sess. 14. c. 1.* 2. Materia ejus remota est oleum olivarum purum, benedictum ab Episcopo; adhibere extra necessitatem chrisma seu oleum mixtum balsamo, vel benedictum à simplice Sacerdote, est mortale; quia juxta plures oleum purum est de valore Sacramenti, sicut & juxta *D. Thom. q. 30. sup. ar. 5. & 6. Salmat. Dicast. Suar. d. 40. f. 1.* benedictio Episcopi est de valore; & quamvis alii probabiliter contradicant, id tamen in praxi locum non habet, quia agitur de valore Sacramenti; licet

tamen in necessitate affundere oleum non benedictum, dummodo affusum semper sit minus benedicto, tunc enim totum manebit benedictum, ut jam moraliter est certum tum ex praxi Ecclesiæ, tum ex *Declaratione Cardinalium de Anno 1682.* Deinde ex consuetudine oleum debet omni anno renovari, & in ecclesia, non domi, asservari; in necessitate uti licebit oleo vetere, *Laym. & alii.* 3. Materia proxima est ipsa unctio in quinque sensibus, scilicet oculis, auribus, naribus, ore, manibus; si desit unus sensus, unctio fiat in loco proximior, *S. Th. art. 6.* Ungere tantum unum vel alterum sensum extra necessitatem est mortale, quia Sacramentum exponitur periculo nullitatis; probabile enim est omnes quinque unctioes esse de essentia, *D. Thom. in Suppl. q. 30. art. 1. ad 3.* juxta Florent. Unctio etiam debet fieri in pedibus & renibus, sed non de necessitate; & unctio renium ex præscripto Ritualis Romani omittitur in fœminis propter honestatem. Ex communi verò omnium sensu non est necesse ad valorem servare certum ordinem inter unctioes, aut unctioes fieri in formam crucis, id tamen sine causa omittere est veniale, *Suar. Con. Laym.* 4. In qualibet unctioe sub mortali proferenda est hæc forma: *Per istam sanctam unctioem & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus, quidquid deliquisti per visum, odoratum, &c.* Flor. *Trid. l. cit.* Unde patet, formam debere esse deprecatoriam, seu per modum orationis, *Jacob. 5.* ubi dicit

dicit: *Infirmatur quis in vobis, inducant Presbyteros Ecclesie, & orent super eum.* Unde non valeret forma: *Ego te ungo.*

4. S. Thom. q. 29. art. 4. 5. Minister hujus Sacramenti est Sacerdos; Parochus sub mortali tenetur suos inungere etiam tempore pestis, non tamen cum novo periculo vitæ, præsertim si statim non sit habiturus successorem, qui Sacramenta magis necessaria administrat, in defectu Parochi quilibet Sacerdos tenetur ex charitate. Inungens alienum Parochianum Parochus rationabiliter invito peccat mortaliter contra jus Parochi.

5. 6. Subjectum unctionis est homo baptizatus & æger periclitans de vita, quamvis ex communi non sit obligatio saltem gravis recipiendi S. unctionem, quia non constat de tali lege, & Sacramentum non est omninò necessarium; intellige si absit scandalum & contemptus, qualis adesse videtur, si quis Parochus se præsentante tam utile Sacramentum respueret. Dicitur 1. *Baptizatus*, quia Baptismus est janua Sacramentorum. Dicitur 2. *Ægrotus*, quales non sunt bellantes, aut rei supplicio affiendi; ægri censentur, veneno infecti, vulnerati, aut læsi etiam in duello, qui inungi possunt, si dederint signum penitentiae; item qui senio aut fluxu sanguinis periculosè deficiunt, &c. Dicitur 3. *Periclitans de vita*; nam non sufficit quilibet levis morbus, sed debet esse conjunctus, vel saltem prudenter judicari conjunctus cum probabili periculo vitæ, nequaquam tamen expectandus est ultimus vitæ

articulus, quando salus desperata est; ideo monendi infirmi, ut hoc Sacramentum suscipiant, quando adhuc sunt plenæ mentis, & ad uberiorem ejus fructum se disponere possunt, attento quòd illud etiam infallibiliter ex opere operato causet sanctitatem corporalem, vel minuat dolores, si ita infirmo expediat; in morbo baptizatus statim potest inungi, nam quamvis non supponantur non adesse reliquæ peccatorum, si tamen ulum rationis habeat, est capax tentari, idèoque indigebit auxilio contra tentationes in extrema lucta; econtra perpetuò amentes & pueri non inunguntur ante usum rationis, quia non peccarunt, nec capaces sunt tentari. Pueri autem censentur habere usum rationis, si aliquando admissi fuerint ad Sacramentum penitentiae; in dubio an habeant usum rationis, nec ne, adhuc inungendos ob summam hujus Sacramenti utilitatem, docet *Steph. à S. Paulo hic n. 15.*

7. Hoc Sacramentum in eodem morbo repeti non potest, *Trid. c. 3.* nisi morbus esset valde diuturnus, in quo quis post aliqualem reconvalescentiam reincidisset in periculum gravius, tunc secundo inungi posse docet D. Thom. & praxis Ecclesie, quia censentur moraliter novus morbus, saltem si ita reconvaluisset, ut *Medicorum judicio extra probabile seu propinquum mortis periculum fuerit constitutus*, ut habet Synodus Colonienfis c. 3. §. 7.

8. Quoad dispositionem suscipientis sufficit status gratiæ & intentio saltem interpretativa, quæ quis ex vita Christianè

peracta præsumitur velle Christianè mori, & per consequens Sacramentaliter inungi, etsi pro nunc sensibus destitutus Sacramentum non possit petere.

7. QUÆR. II. Quid de Sacramento Ordinis?

8. Seqq. 1. Ordo est ceremonia sacra, qua ordinatus constituitur in certo gradu ecclesiastico, & illi confertur mediata vel immediata potestas circa Sacramentum Eucharistiæ vel conficiendum, vel assistendum. Prima tonsura non est propriè Ordo, sed taniùm dispositio ad Ordines, sine qua Ordines suscipere ex instituto Ecclesiæ est mortale.

2. Ordines sunt septem: quatuor qui vocantur minores, Ostiarius scilicet, Lectoratus, Exorcistatus, Acolythatus; tres majores & sacri, ita dicti, quod habeant annexum votum castitatis, videlicet Subdiaconatus, Diaconatus & Sacerdotium; constat ex antiquissimis Conciliis & Patribus apud Bellarminum & alios passim.

3. Certum est, omnes in majoribus constitutos per se obligari ad castitatem, tum ex voto, tum ex præcepto Ecclesiæ prohibente ordinatis matrimonium, *Bernal. Castropal. pun. 17. n. 5.* aded ut suscipiens S. Ordines etsi nolle vovere, ratione præcepti obligetur ad castitatem, *Sporer n. 47.* Si quis sit ordinatus ante usum rationis, aut omninò ignoraverit castitatem Ordini esse annexam, (quod vix fieri potest) non obligatur ad castitatem, *Sanch. Dicast. Castropalao n. 12.* quia nec votum emisit, nec Ecclesia vult

eum obligare, ideòque licitè nubere potest; idem dicunt *Pontius, Barb. Sanch. l. 7. de matr. d. 30.* de ordinato ante pubertatem, quod rectiùs negant *Sot. Castropalao, Wust. l. 4. decret. t. 6. n. 12.* & ibidem *Reiffensul n. 7. La Croix hic n. 2164.* quia talis de se est capax voti, nec constat illud ab Ecclesia irritari. An ordinatus ex gravi & injusto metu obligetur ad castitatem, dicam *Cas. 107. q. 3.* Aliquem Ordinem, & præcipuè Sacerdotium, esse verum Sacramentum, est de fide ex *Florent. & Trid. sess. 7. & 23.* Imò probabiliùs omnes Ordines, etiam minores, sunt vera Sacramenta, & causant gratiam, quia dicta Concilia simpliciter dicunt, Ordinem esse Sacramentum, nec distinguunt inter majores & minores, & omnes sunt à tempore Apostolorum, & conferuntur sub certa materia & forma; nec ideo dantur plura Sacramenta quàm septem, quia omnes Ordines sunt unum Sacramentum unitate finis, quia ordinantur remotè vel proximè ad eandem Eucharistiam ritè tractandam. An Episcopatus sit Ordo adæquatè distinctus à Sacerdotio, est incertum; negant plerique Theologi, affirmant Canonistæ plurimi cum *Schmalzg. l. 1. tit. 11. n. 4.* quia Episcopatus habet distinctam materiam, formam, & effectum, ut per se patet, & Episcopus jure Divino est superior simplice Sacerdote, *Trid. sess. 23. c. 7.* Episcopatus enim præter potestatem consecrandi, absolvendi, &c. omnibus Sacerdotibus communem includit potestatem conferendi Sacramenta Confe-

ma-

9. mationis & Ordinis, quæ non competunt aliis Sacerdotibus. 4. Materia remota sunt instrumenta, quæ tangenda traduntur ordinandis. Materia proxima est ipsa traditio, ita tamen ut instrumenta debeant attingi physicè, *S. Thom. q. 34. art. 5. ad 3. Schmalzgr. p. 7. Vasq. Dian. Herinx, Laym. c. 5. n. 4.* aliàs ordinatio ad minus erit dubia, & sub conditione reiteranda; & in specie materia *Ostiatorius* proxima est traditio clavium ecclesiæ, cymbali, quo populus ad eam vocatur. *Lectoratus*, traditio libri Epistolarum vel Prophetiarum. *Exorcistatus*, traditio libri Exorcismorum. *Acolytatus*, traditio urceoli vacui & candelabri cum cereo extincto. *Subdiaconatus*, traditio calicis vacui cum patena vacua superposita, & secundum aliquos, libri epistolarum. *Diaconatus*, traditio libri Evangeliorum, cui præmittitur impositio manus Episcopalis super caput ordinandi, quod aliqui dicunt esse de valore, alii de præcepto. *Presbyteratus* materia duplex est, quia duplex per eum datur potestas, una super Corpus Christi verum, altera super Corpus Christi mysticum; prima significatur per traditionem calicis cum vino, & patenæ cum hostia; altera per impositionem manuum Episcopi, non primam, quæ præcedit traditionem calicis, sed alteram, quæ fit ad finem Missæ. *Episcopatus* materia est impositio libri Evangeliorum super cervicem & scapulis Episcopi consecrandi, & manuum impositio super caput ejusdem. 5. Minister ordi-

narius est Episcopus proprius. *Proprius* autem dicitur, in cujus Diocesi vel habitas, vel habes originem, vel domicilium, vel beneficium ecclesiasticum quietè possessum, & sufficiens ad sustentationem, *c. cum nullus, de temp. ordin. in 6.* ibi autem habes originem, ubi natus es, non casu seu quali in itinere, sed ubi pater fixum tempore natiuitatis habuit domicilium; ibi verò habes domicilium, ubi habitas cum animo perpetuò ibidem permanendi, usque dum aliò avoceris, *Laym. Konig. Schmalzgr. à n. 37.* Et quamvis sufficiat pro aliis Sacramentis *quasi domicilium*, quo quis tantum per majorem anni partem intendit in aliquo loco subsistere, velut servi, studiosi, &c. id tamen non sufficit ad suscipiendos Ordines, ut habet communis, & decrevit Innoc. XII. anno 1694. Regulares habent privilegium, ut ordinari valeant à quocunq; Episcopo absque interstitiis, ut dicam infra n. 14. Dixi, *ordinarius*, nam Minister extraordinarius & ex privilegio. saltem respectu primæ tonsuræ & Ordinum minorum sunt Abbates habentes jus mitræ & baculi, dummodo sint Sacerdotes, ita ut non tantum suis professis, ut concedunt omnes ex *c. Abbates de privil. in 6.* sed & Novitiis dictos Ordines conferre possint, teste *Suar. & Laym. hic c. 9. n. 2.* quia Noviti in privilegiis veniunt nomine Religiosorum; imò Abbates aliorum Abbatum Religiosos cum eorum licentia, item sæculares cum licentia eorum Episcopi posse ad primam tonsuram

& quatuor minores ordinare tanquam probabilius sustinet *Engel de privil. monast. priv. 49. Schmalz. g. n. 32.* & pro hoc declarationem Cardinalium adducit *Gallebard.* Ratio est, quod Episcopus vel Abbas potens suos ipse ordinare possit alteri Abbati eandem suam potestatem delegare, sicut Episcopus eam delegare potest Episcopo; nec videtur obstare *c. 10. Trid. sess. 23.* ubi dicit: *Abbatibus quibuscunque quantumvis exemptis, non liceat cuiquam, qui Regularis subditus non sit, tonsuram vel minores Ordines conferre;* quia ut utar verbis citati *Engel.* Tridentinum tanquam prohibitorium & pœnale hinc restringendum & intelligendum est: quod Abbas autoritate propria sine licentia alterius Abbatis non possit alios quam suos Regulares subditos ordinare, sicut Episcopus sine dimissoriis non potest alios ordinare quam suos diocesanos. Nec denique obstat, quod *Dian. p. 7. tr. 11. resol. 42.* proferat decisionem Cardinalium in contrarium; nam hanc decisionem in Germania non esse omni ex parte receptam pro sua diœcesi Constantiensi testatur *Gobat tr. 8. n. 324. & 328.* & pro Diœcesi Herbipolensi *Sporer de Sacram. p. 1. c. 5. n. 43.* vel dicta declaratio tantum loquitur de jure ordinandi ex privilegio speciali, & non ex consuetudine generali, *Pasqual. ad Laur. de Franch. p. 2. q. 8. n. 33.* Si Abbas ordinet non subditum sine licentia Abbatis vel Episcopi, ordinatio probabilius est invalida, *Suar. Laym. Pyrrh. lib. 1. n. 49.* quia potestas ordi-

nandi non competit Abbatibus ratione characteris sicut Episcopo, sed ex speciali commissione & privilegio: ergo non potest se extendere ad casum non commissum. 6. Subjectum capax hujus Sacramenti est solus mas baptizatus, *S. Thom. q. 39. art. 1.* Ut tamen talis licite ordinetur, præter statum gratiæ requiritur 1. certa ætas, quæ pro prima Tonsura, Lectoratu, Exorcistatu & Ostiariatu est septennium; pro Acolythatu annus duodecimus, pro Subdiaconatu annus vigesimus primus, pro Diaconatu vigesimus secundus, pro Sacerdotio vigesimus quartus, pro Episcopatu trigessimus omnes completi, colligitur ex *text. & Gloss. in c. de iis 5. dist. 28. & c. in singulis 2. dist. 77. & ex Trid. sess. 23. de reform. c. 12.* ita ut juxta communem nequidem hora deesse debeat; quod si quis ante dictam ætatem Ordines suscipiat, peccat mortaliter, & scienter in iis ministrans incurrit suspensionem, à qua tamen quilibet Sacerdos absolvere potest, vide *Cas. 78. q. 1. 2.* Requiritur in ordinando, ut non sit infamis, illegitimus, bigamus, vel alio modo irregularis, ut dicam *Cas. 117.* 3. Ut promovendus ad majores Ordines habeat titulum sustentationis, sive ex patrimonio, juxta cujusvis Diœcesis Statuta, sive ex beneficio, sive ex professione seu paupertate Religiosa, sive titulum Mensæ, ut vocant, qui tamen in Diœcesi Coloniensi prohibetur admitti, *Agend. Colon. edita anno 1720. p. 178.* ubi etiam præscribitur condiciones ad titu-

12.

13.

titulum patrimonii requisitas; Episcopus scienter ordinans aliquem sine omni titulo, incurrit onus illum alendi, *Trid. sess. 21. c. 2.* taliter tamen ordinatus non incurrit probabiliter suspensionem, quia in lege pœnali, de qua non satis constat, mitior interpretatio facienda est. 4. Probitas morum & congrua cuius Ordini scientia. 5. Prærequiritur Confirmatio ad summum sublevi, quia non constat de lege vel consuetudine graviter obligante. 6. Ordines debent suscipi ordinatè, incipiendo à Minoribus: per saltum promotus peccavit mortaliter, teneaturque adhuc suscipere Ordinem ommissum, manetque suspensus ab Ordine suscepto, donec Episcopus dispenset, *c. un. de Clerico per saltum promot.* 7. Requiritur interstitia, hoc est, ut inter quemlibet Ordinem intercedat annus, *Trid. sess. 23. c. 14.* nisi Episcopus ob utilitatem vel necessitate Ecclesiæ dispenset; generali tamen consuetudine nunc receptum est, ut Ordines Minores conferantur simul

14.

pridiè ante Subdiaconatum, & Regulares Mendicantes, aliique cum iis participantes, & in specie Norbertini habent privilegium, ut non servatis interstitiis annuis tribus consecutivè diebus Dominicis vel Festis duplicibus ordinari possint à quocunque Episcopo Catholico ab ipsis electo, & hæc privilegia non esse revocata per *Trid. ex Dian. Tamb. Rodriq. & aliis probat Sporer à n. 121. Eng. lib. 1. decret. tit. 11. à n. 33.* dicit, Abbates & Superiores Regulares exemptos ad quemcunque Episcopum dimissoriales dare posse, si in diœcesi loci non sit ordinatio, imò id simpliciter affirmant *Nav. Sanch. Laym. l. 5. t. 9. c. 9. Gobat n. 406.* cum quia Superior exemptus respectu suorum habet potestatem quasi Episcopalem; tum quia *Trid. d. c. 10.* tantum prohibet Abbatibus exemptis, ne dimissoriales subditis sæcularibus concedant, unde à contrario rectè inferitur, eas concedi posse subditis Regularibus.

Ex Tractatu de Sacramento Matrimonii.

C A S U S C I V.

De Sponsalibus.

Rabanus defloratam à se Titiam vario sub prætextu ducere renuit:
 1. Quia sicut solum promisit Matrimonium, & est paratus eam dotare.
 2. Ipsa non repromisit. 3. Ipse promisit

semi-obrius ex vehementi passione. 4. Ex errore & metu saltem levi, & dubitat, an inde contraxerit publicam honestatem.
 5. Promisit conditionatè. 6. Promisit simul tribus sororibus. 7. Cum Titia habet